

FEDERAL ALMANYA: 2,50 DM
FRANSA: 7,-FF
BELÇİKA: 50,-BF
HOLLANDA: 3,-G
İNGİLTERE: 70 Pence
DANİMARKA: 10,-KRN
İSVİÇ: 8,-KRIN
AVUSTURYA: 20 S
İSVİÇRE: 2,5 Sfr

Türkiye Postası

Postvertriebsstück Gebühr bezahlt A1319D

24.FEBRUAR 1984
NUMMER: 25
15 GÜNLÜK GAZETE
Adres: Donau Str.1
1000 Berlin 44
Tel.: 030.624 60 92

Evren-Özal yönetiminin 1984-85 dönemi için
ABD'den istediği askeri yardımlara karşılık
Türkiye'nin ödeyeceği bedel belli oldu

Atom füzeleri Türkiye'ye de yerleşiyor

● Yazısı 3. sayfada

Ruhr kömür ocaklarında aşırı üretim zorlaması beş can daha aldı

Askerlik çağındaki gençler kurdukları komiteleri birleştirmeye başladılar

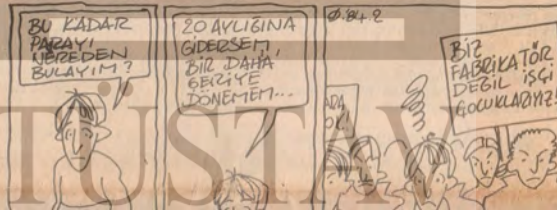
Gençlerin karabasanı: Bedel !

TKP ve TIP Yerel Seçimler
konusundaki tutumlarını
açıkladılar
Sayfa 5'te

Bağı Berlin Banş
Koordinasyonu sözcüsü
Dr. Venedey ile söyleşi
Sayfa 13'te

Meslek yasaklarından
yabancı düşmanlığına
Soner Güler/

Şubat ayının ortalarında Çalışma Bakanı Bilim'in görüşmeler yapmak üzere Federal Almanya'ya gelen Sosyal İşler ve Çalışma Bakanı Mustafa Kalemli, "Askerlik Bedeli konusu ilk kez önümüze geldi. Bunu şimdi burada öğreniyoruz" derken, aynı tarihte Federal Almanya'daki bedelli askerlik çağındaki gençlerin "20 bin Mark çok, iş güvenliği yok!" belediyesi ağıdına basıldıkları

Federal Almanya'da Gelsenkirchen kentindeki Consolidation kömür ocaklarında 15 Şubat geceyarısına doğru büyük bir göçük oldu ve göçük altında kalan 10 kömür işçisinden beşi öldü. Ölenlerden dördü Türkiye'li biri de Alman. Göçüğün olduğu yerde iki gün önce küçük bir kayma gözlemlenmiş, ancak denetleme kurulu, önemli bir tehlike bulunmadığı gerekçesiyle "üretim devam" kararı vermişti. İki gün sonra da "önemli olmayan tehlike"nin yol açtığı göçükte beş kömür işçisi daha canını yitirdi. Gerek kömür işçileri, gerekse uzmanlar Ruhr bölgesindeki kömür ocaklarının tümünde belirgin bir üretim zorlamasına dikkati çekiyor ve şon kazanın tek nedeninin de aşırı üretim zorlaması olduğunda ısrar ediyorlar. 3800 dolayında çalışan Consolidation kömür işletmelerindeki Türkiye'li emekçilerin sayısı 1850'yi aşmış ve hemen tümü de işletmelerinin yeraltındaki kesimlerinde çalış-

"çok" belgisi içinde başlatılan kampanya huzla sürmekteydi. Bu arada FİDEF bir bildiriyi yayımlayarak gençlerin askerlik bedelinin düşürülmesi için sürdürdükleri çalışmaları desteklediğini açıkladı. Bildiride gençlerin ailelerine de seslenilerek, "Analar, babalar, oğullarınız yanında yer alın. Onları destekleyin" denildi.

Yazısı 6. sayfada

teknik bir sorunla karşılaşmış ve yarıptır. Bu arada ölen madencilerin genide bırakıldığı ve çocukları için de önumüdeki günlerin çocukları dolu olduğuna işaret ediliyor. Kazanın kamuoyundaki etkisi "sedüklükten sonra" yabancılar polisinin, ölen madencilerin ailelerinin oturma izninin iptal edilmesini göze zorladığı belirtiliyor. Ayrıca aileler oturdıkları lojmanlardan da çıkarılmak isteniyor.

Yazısı 3. sayfada

Aşil'in topuğu

Ahmet KARDAM

özgürlüklerine kavuşması ve hayatlarının kurtulması demek olmayacaktır. İş bu kadarla kalsaydı 1982 Anayasası'na "Meclis siyasi suçları affedemez" diye madde konulmasına gerek kalırmıydı?

Genel siyasi af demek, 12 Eylül'den sonra açılmış bütün soruşturma dosyalarının kapatılması ve yürüyen davaların durması, verilmiş olan cezaların bütün sonuçlarıyla birlikte kalkması demek olacaktır. Siyasi nedenlerle işleriden atılanların görevlerine dönme imkanı, nakllarına kavuşmaları demek olacaktır. DISK'in, Barış Derneği'nin, TÖB-DE'in ve öteki bütün demokratik örgütlerin tekrar çalışmaya başlaması demek olacaktır. 12 Eylül'den sonra yurt dışına çıkmak zorunda kalan siyasi göçmenlerin Türkiye'ye dönmeleri demek olacaktır.

İşçi liderlerinin, DISK'li sendikacıların, Barış Derneği yöneticilerinin, Kürt halkının özgürlük mücadelesini yürüten kadroların, partilerin yöneticileri üyelerinin özgür oldukları bir Türkiye'de "Friedman modeli" uygulanabilir mi? Halkın elinden emeği böyle alınabilir mi? Amerikan atom füzeleri Türkiye topraklarına yerleştirilebilir mi?

Kısacası, genel siyasi af, Evren-Özal rejiminin sona ermesi ve Türkiye'de demokratik bir rejimin kurulmasının ilk adımlarından birisidir. Üstelik af sorunu yalnız tutulmuş ve mahkumların ve yakınlarının isteği olmaksızın çıkmış, bütün kamuoyuna mal olmuştur. Ayrıca Avrupa Konseyi ve Avrupa Parla-

mentosü gibi uluslararası kuruluşlarda da "Türkiye sorunu", "siyasi af sorunu" haline gelmeye başlamıştır.

Avrupa Konseyi salonlarında bile yankılanan siyasi af isteği gün by güçle desteklemek, yurt dışındaki Türkiye-liler için yalnızca bir insanlık görevi, bir demokratik görevi değildir. Bu aynı zamanda yurt dışında çalışmak zorunda bırakılmış milyonlarca işçinin haklarını da savunmaktır. Türkiye'de emeği ile geçinen herkesi açlığa ve işsizliğe mahkum eden, örneğin bir Federal Almanya hükümeti ile NATO içindeki dostluğunu herşeyin üstünde tutan; ABD atom füzelerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi kararını NATO içinde destekleyen; Türkiye'nin silahlanma harcamalarını görülmemiş miktarlarda artıran; Federal Almanya'da, seçimleri CDU/CSU'nun kazanması olmasın Kohl'dan daha çok sevilen Evren-Özal yönetimi... Batı Avrupa da hızla yükselen yabancı düşmanı politikalara karşı Türkiye işçilerinin haklarını bu yönetim mi savunacak? "Dönememi, kalmak mı mı?" soruları arasında sıkışıp kalmış Türkiye-liler şimdiki bu soruları da soruyorlar.

Batı Avrupa'daki Türk ve Kürt işçi örgütleri af sorunu Türkiye-liler yığıntılarına anlatmak, Türkiye'deki meclisin işi bir "kader kurbanları affı" ile geçiştirme gayretlerinin iç yüzünü açıklamak ve Batı Avrupa kamuoyunu bu konularda sürekli aydınlatmak göreviyile de karşı karşıyadırlar. Bu çalışmalarında işbirliği yapmak, ortak komiteler kurmak gerekiyor. Üç buçuk yıldır sürüp giden bu konudaki eksiklikler artık hızla giderilmelidir.

Herşey gelip Türkiye'de demokratik bir rejim kurulması sorununa bağlanırsa, bu hedefe varmakta genel siyasi af şu anda tutulacak en sağlam halkanıdır. Oklar Aşil'in topuğuna!

Gurbetçilerin dövizleri üstüne gizli pazarlık

Özal Hükümeti emeklilik hakkını da satışa çıkardı

Yazısı 7. sayfada

14. Kış Olimpiyatlarında zafer sosyalist ülkelerin

Yugoslavya'nın Sarajevo kentinde düzenlenen 14. Kış Olimpiyatları halklararası kardeşlik duygularını pekiştiren bir etkinlik oldu. Yarışmalarda sosyalist ülkelerden gelen sporcuların tartışılmaz üstünlükleri de, gene "halkların kazanç hanesi"ne yazıldı. Madalya dağılımındaki ilk sırayı Demokratik Alman Cumhuriyeti sporcuları aldılar. 9 altın, 9 gümüş, 6 bronz madalya olan DDR'li sporcular 6 altın, 10 gümüş ve 9 bronz madalya ile Sovyetler Birliği sporcuları izlediler. ABD madalya sıralamasında üçüncü sırayı alabildi.

Diyarbakır cezaevinde 6 Ocak'tan bu yana en az altı kişinin öldürüldüğü keskinlik kazandı. Ayrıca 35 koğuştaki Diyarbakır eski Belediye Başkanı Mehdi Zana, Nazif Kaleli, Yılmaz Çamlibel ve Avukat Mümtaz Kotan görüldükleri ağır işkenceler yüzünden ölüme pençelene-yorlar. İstanbul'da, Metris cezaevinde hücraye kapatılan tutuklulardan 22'si vereme yakalandıkları ve mide kanaması geçirirlerken işçi hastanesine kaldırıldılar. Ankara'da Marmak cezaevinde tutukluların üzerine tazyikli su sıkıldıktan sonra şokta bekletiliyorlar. Bu yüzden zatürreye yakalanırlar oldu. Bunlar son günlerde olanlar. Bir de üç buçuk yılın bilançosu var: Siyasi nedenlerle idam edilen 27 kişi, "operasyonlar" da işkencelerle öldürülenler en az 400 kişi, kayıpların sayısı bilinmiyor.

Bu tablo karşısında 6 Kasım seçimlerinden sonra boyuna "demokrasi" levhası asılan bu Evren-Özal rejiminin her yerinden kan damlıyor, desek yalan mı olur?

Eski Yunan mitolojisinde bir öykü vardır: Annesi Aşil'i doğurduğunda edarhanının kanından yakamıştır. Bu yüzden Aşil'in vücuduna ok işlemez. Ama sol ayak topuğu hariç, çünkü edarhanın kanına daldırırken annesi göbünü topuğundan tutmuştur. İşte Tuvralı Paris Aşil'i bu zaafı yerinden, sol ayak topuğundan vurarak öldürür.

Türkiye'deki bugünkü rejime analık eden ABD yönetimi onu boğazına kadar kana sokarken Aşil'in anası gibi yalnız topuğundan değil, çuk yerinden tuttu. O yüzden bu yüz karası yönetimin "aşil topuğu" da çok. Bunlardan birisi de cezaevilerindeki durum ve genel siyasi af sorunu.

Genel bir siyasi affın sonucu, yalnızca 30 bin kadar siyasi tutuklunun

veyanin perdesini yırtarak insanları doğrudan doğruya itiraf ederken, yarın asıl nedenlerine, kökenlerine inme gereğine parmak bastılar. İnsan sağlığı ve yaşamının boyasına uzatıldığı Türkiye'de Acil Servis'in, sağlık hizmetlerinin tek aksayan yönü olmadığı ortada.

Gülşen Bırbıkoğlu'ndan kız Zeynep'e

GÜZEL ÖDÜL

Ünlü oyuncu Gülşen Bırbıkoğlu, kızına Zeynep'e "Güzel Ödül" vermiştir. Zeynep, "Güzel Ödül"ün en güzel ödülüdür. Zeynep, "Güzel Ödül"ün en güzel ödülüdür. Zeynep, "Güzel Ödül"ün en güzel ödülüdür.

Karne hediyesi: Londra seyahati

Notların başına pekiyi olan Zeynep için anne Eğin ve konutlara ihtiyacı geçerse bu kez ödül...

Kassel'de Kemal Altun Stra e

Federal Almanya'nın Kassel kenti Belediye Meclisi, kentteki bir caddeye bir süre önce B. Berlin'de intihar eden ve ölümlü büyük yaralıları uyandıran ilticaçı Kemal Altun'un adını vermesi kararlaştırdı. Belediye Meclisi'ndeki "Yeşiller" in teklifi ve SPD'lilerle Hür Demokratların olumlu oylarıyla kabul edilen tasarrufla gerçekleştirildi. "Sınırdışı edilme korkusuyla Berlin'deki mahkemeden 6. katından atlayarak intihar eden Kemal Altun adının Almanya'daki yabancı düşmanlığına karşı büyük anlam taşıdığı" vurgulandı ve onun ölümünden sorumlu olanların hâlâ makamlarında oturdukları belirtildi.

İşsizliğin yol açtığı bir facia

İşsizce de iki aydan beri işsiz dolayan ve iş bulma umudunu kaybeden 18 yaşındaki Türkiye'li genç Mehmet Yoldemir cinnet geçirerek annesine saldırdı ve o sırada odaya giren 7 yaşındaki kardeşi Özkan'ı da "sen de büyüyünce benim gibi işsiz kalacaksın, öl daha iyi" diyerek bıçakla öldürdü. Gürültülü duyup içeri gelen komşuların itfaiye kadını da yaralayan işsiz genç, polislerin ateş sonucu kaçagından yararlanarak ele geçirildi. Cinnet geiren Mehmet Yoldemir intihar etmek istediye de baramadı. Gürbete uyum sağlayamama ve burda karşılaşılan güçlüklerle bir de işsizliğin bindirmesinin yol açtığı faciaların bu ne ilki ne de sonuncusu...

Danimarka'da işsizlikte Türkler birinci

Danimarka'da, son istatistik açıklmalarına göre, Danimarkalı'lar arasında yüzde 12 oranında olan işsizlik, bu ülkede yaşayan Türkiye'li arasında yüzde 37'ye yükseldi. Türkiye'li arasında kadınlarda işsizlik oranı yüzde 43, erkeklerde yüzde 32.

Ne karneymis bu karne?

Çalışmak zorunda olduğu için okula gidemeyen çocukların sayısının yüzbinleri aştığı ülkemizde, "Ünlü artistin" Gülşen Bırbıkoğlu iyi karne getiren küçük kızını ödüllendirmek için onu Londra seyahatine götürdü. Bu olay en büyük gazetelerimize renkli, resimli haber oldu. Yıl sonunda küçük Zeynep ifihara geçerse, bu kez ödülü Amerika seyahati olacaktır. Tövakkeli haydın gelen huya gider dememişler...

Kaynadı, kaydadı

Özet arada sırada dış politikayla ilgileniyor ya, geçtiğimiz günlerde Ortadoğu'yu değerdirdi. Başbakan dırme dış politika bilgisi ile aymen şöyle dedi: "Türkiye avşından bilgilendirildiği ancak sıcak bir manzara aldı".

Anlatımdaki yürekler acısı Türkçe bozukluğunu bir yana bırakalım da Lübnan'da ABD 6. Filo'sunun bomba yağdırması "karayık", İran-Irak arasındaki kanlı savaşı "gerişinlik" olarak gören Başbakan elbet fukur fukur kaynayın Ortadoğu için "sıcak manzara aldı" diyecek... Tabii henüz kendi mabadi yanmadı ya...

Federal Almanya'da cuma namazı

Cuma günleri şöyle bir manzaraya F. Almanya'nın herhangisi bir kentinde rastlamak olanaklı. Vatandaşlarımız kibleyi bulmuş, namaza durmuşlar. Yer önemli değil. Yeter ki binlerinden insanlar geçsin. Secade yerine kağıt parçaları. Duvarlarda

kapitalist Avrupa tekellerinin reklamları... Yoldan geçenlerin hıyret dolu bakışları arasında namaz kılınıyor. İki toplum, iki kültür, iki yaşam biçiminin çatışmasının canlı, çarpıcı bir belgesi.

Die Türken gehen – Wo wird aus unserer Stadt?

ALMANLARIN PAÇASI TUTUŞTU

Türkler gidiyor, halimiz ne olacak ?

Bild gazetesine inanırsak...

Sansasyon, yığınlar aburcubur haberlerle alıyonomaya, bilinçlerini köreltmeye yönelik "bir çeşit basın"ın Federal Almanya'daki simgesi Bild gazetesidir. Bu gazete son iki yıldır "Türkler gitsin, işsizlik bitsin" türünden haber ve sloganlarla doluydu. İlk sayfa larında yabancılardan ne vahşice suç işlediklerini anlata anlata bitiremez, yabancı düşmanlığını körüklemek için hiçbir fırsatı kaçırmazdı. Şimdi Türkiye'lerin ülkelerine dönüşleri söz konusu ya! Sansasyonu ve onun sağlayacağı kârı her şeyin üzerinde tutan Bild, bu defa "Türkler gidiyor. Halimiz ne olacak" türünden manşetler atmaya başladı. Ama bu manşetlerin altında, geri dönen Türklerin Almanya'da nasıl onbinlerce mark götürdükleri, örneğin Hüttenheim den bir işçinin, üçküne 75 bin Mark prim ve teşvik olarak yabancı döndüklerinde ballandıra ballandıra anlatılarak, bilimsiz Alman kamuoyunda yabancı düşmanlığı başka bir yünden körükleniyor. Bizim yerli ve Türkiye "Bild"leri ise Bild'in yeni dolaylı saldırısını övüne gerine, "işle gerçek niyet gör-düler", "Almanlar paçası tutuştu" türünden başlıklarla yanıstıyorlar.

Frankfurt'ta bir Türk dükkanı yakıldı

Frankfurt Berger Stra e'deki Türk kumaş ve halı mağazası geçtiğimiz günlerde kundaklandı. Yabancıların ve Türkiye'lilerin yoğun olarak yaşadığı Bornheim semtindeki dükkânın duvarlarının "Ausländer Raus" (yabancılar dışarı) türünden yazılar, yangını kimlerin çıkardığını ele veriyordu. Yangın kısa sürede söndürüldü ve 159 bin Marklık bir zarar meydana geldi. Olay kısa sürede duyuldu ve yabancı düşmanlığına karşı savaşıyan Frankfurt demokratik çevrelerinde protesto gösterileri yol açtı. Almanlar duvarlardaki "Raus" yazısını silerek "Ausländer bleiben" (yabancılar kalın) "fazieme ölüm" gibi sloganlar yazdılar. Yabancı düşmanlığı körükleyen ve alet olan neo-faşist grupların benzeri terör eylemlerinin artmasında paralel olarak, yabancılarla dayışmaya bilinci de giderek yükseliyor.

TÜSTAV

Ölüm yerli yabancı ayırmıyor: 4 Türküyle, 1 Alman kömür işçisi göçük altında öldü

Kömür ocaklarındaki aşırı üretim zorlaması beş can daha aldı

15 Şubat günü geceyarısına doğru Ruhr bölgesinin merkezinde yer alan Gelsenkirchen'deki Consolidation kömür ocaklarındaki göçükte dördü Türküyle, biri Alman beş kömür emekçisi can verdi. 100 yılı aşkın süredir kömür üreten Consolidation ocakında, yerin 1050 metre altındaki bir ayıkta üretim yapmakta olan 10 dolayındaki kömür emekçisinden beşi ise yedi saat kadar göçük altında kaldıktan sonra kurtarılabildiler.

Gerek Türküyle ve Alman kömür işçileri, gerekse konuyla ilgili uzmanlar kazının nedenini tek cümleyle özetliyorlar: **Aşırı üretim zorlaması...** Göçükte yaşamını yitiren Türküyle emekçilerin adları şöyle: Asım Gökmen, İlyas Çekin, Seyfettin Öztürk ve Ekrem Can. Alman işçi ise Werner Wollan.

Göçükten iki gün kadar önce, daha sonra beş kömür işçisine mezar olan

Mathias Kuyusu'nun 10'uncu geçidine küçük bir göçük gözlemlendi. Madenin günlük sorumluları gelip kaymayı incelediler ve önemli bir tehlike olmadığını söyleyip çalışmaya devam edilebileceğini belirtmişlerdi. İşte bu "**önemli olmayan tehlike**" iki gün sonra bin tonu aşkın kaya, taş, toprak ve kömür parçacıklarından oluşan bir göçüğe yol açtı ve beş can aldı.

Ruhr'daki bütün kömür ocaklarında olduğu gibi Consolidation ocaklarında da aşırı üretim zorlaması olduğuna dikkati çeken işçiler "**Önem alınmadı, kuşkusuz daha az kömür çıkacaktı ama kuşkusuz beş arkadaşımız da şimdi yaşıyor olacaktı**" dediler.

Yabancılar ya dışarı, ya aşağı

3800 dolayındaki işçinin çalıştığı Consolidation kömür ocaklarında Türküyle emekçilerin hemen tümü de yeraltında

çalışıyor. 1850'yi bulan Türküyle işçiler arasında bu durum, "**Alman arkadaşlar arada aşağı inmiyorlar. Yeraltı çalışmasının ağırlığı yabancılarla yüklenmiş durumda. Yani ausländeler ya dışarı ya aşağı**" biçiminde değerlendiriliyor.

Bu arada 100 yıldır üretim yapılan Consolidation ocaklarında ausländerlerden önce de Polonya'dan getirilip zorla ocağa indirilen ve kendilerine "**Polak**" adı verilen emekçiler çalışmışlardı. Kömür işlerinin sendikası IG Werkbau kaynaklarından edinilen bilgiye göre 100 yıl boyunca Consolidation ocaklarında ölen emekçilerin sayısı 1200'ün üstünde.

Ya geride kalanlar? Öte yandan ölen madencilerin eşleri ve çocukları için de ölümlüğü günlerin hiç de gösterilmek istendiği gibi sorunsuz olmayacağı anlaşılıyor. İlk ağızda gelen ve Türkiye günlük gazetelerinde yer alan haberlere göre yaşamını yitiren işçilerin ailelerinin elde edebilecekleri parasal olanaklar şöyle:

Üçer maaş (yaklaşık 7500 DM) ölüm tazminatı, 2600 DM izin, 2600 DM yıla başı ikramiyesi, 400 DM celenk parası olarak toplam 13 bin 100 DM. Bu Gelsenkirchen Maden İşletmesi'ne ödenecek. Buna ek olarak kömür işçilerinin bağlı olduğu sigorta kasalarından da toplam 6500 DM ödenecek. Bu toplu ödemelerin yanı sıra işçi ailelerine yaklaşık 2 bin 500 DM emekli aylığı ödenecek. İşyeri emekliliği kasasından da ayda 154 DM ödenecek. Ayrıca çocuk paranın ödenmesine devam edilecek.

Ne var ki bölgedeki deneyimli maden işçileri, her kazadan sonra bu tür sözlerin verildiğini ama bunların çoğunun gerçekleşmediğini belirtiyorlar. Ayrıca yabancıların polisinin de, olay soğuduktan, acılar belli ölçüde hafifledikten sonra ailelerin es geçtiklerini düşünmelerini istediğini ifade ediyorlar. Sınırdan tutulmuş emekçilerin

özellikle sunlar dikkati çekiyor:

Şehit işçilerin çocuklarının meslek ya da okul eğitimlerine güvence verilmesi ve kendilerine emekli aylığı bağlanmaması. Lojmanlarda süresiz oturmalarına

olanak tanınmaması ve kira alınmaması. Ayrıca ölenlerin eş ve çocuklarına yabancılar polisine süresiz oturma hakkı tanınmaması, ölkedeki aile yakınlarının Almanya'ya gelibilmelerini sağlanmaması.

OYA BAYDAR **Yorum**

On binlerin dönüşü mü?

TARLALARINDAN, topraklarından; atalarından, avratlarından; köyle-rinden, obalarından, köklerinden, benliklerinden kopup akın akın geldiler gurbetlerine. Bir umut peşindeydiler. Taşı toprağı altın olan "**Almanya**"da yeni bir hayat, yeni bir gelecek, bol para, **kurtuluş** peşindeydiler. Birkaç yıl çalışıp para toplayıp geri dönmekle, Tarla-ları, işleyecek, toprak alacak, iş kuracaklardı. Önce binlerle, sonra onbinlerle, sonra yüzbinlerle ve bir gün milyonları sayılabilecekler. Almanya'sında, Fransa'sında, Belçika'sında yıllar kuş gibi uçtu gitti. Dönmediler, dönmediler. Dönmek istediklerinde, bir de baktılar ki çocukları anadillerini bilmiyor; bir de baktılar ki kendi vatanlarında yabancı olmuşlar, biraz da göptayla bakılan "**Almanca**" sayıl-maya başladılar; bir de baktılar ki umutları avuçlarındın açıp atıp-mış. Ortada kalırdılar.

ACIMASIZ elleri bu eller. İnsanı insanımız, yüzleri yüzümüz, dilleri dilimize, töresi töremize, işi işimize benzemede. Önce kapitalist çarkın dönmesi için gerekli parçalar oldular. Toplumun çoğuşu, ağır işçisi, karayüzüzlü madencisi, pis işlerin kölesi oldular. 20. yüzyılın ikinci yarısında, geçmiş yüzyılların "**kara adam**" ticareti bu kez beyaz adamları yeni bir biçimde bir kez daha tekrarlardı. Yine de mağaralardan, karanlık köylerden, topraksızlıktan, işsizlikten kopup gelenlerin bir an için gözlerini kamıştırdı parlak ışıklar, renk renk vitrinler, geniş yollar, baysalı kurulan "**Ford**" arabaya sahip oluverme umudu. "**Hybe çabuk alıştı**" dediler. Gördüklerini, yaşadıklarını "**iyi**" saydılar.

SONRA bir gün geldi, istenmeyen adamlar ilan edildi. Sınıf kardeşleri, tezgah arkadaşları bile onlara düşman kılınmaya çalışıldı. Arkadaşlıklar, "**defol**" çağrılar arasında kaldılar. Kapitalizmin Avrupa'da-

terlin için idit edilmiş dış işi ettigi, tutukları içtihatlar arasında yarıllanlar hatırlatıyor ve bu konuda önlem alınması isteniyor.

Nitekim kazanın hemen ardından Gelenkiren İşçi Derneği'ne yayınlanan bir bildiride yeralan istemler arasında

ABD'den alınacak yeni askeri yardımların bedeli ortaya çıktı

Atom füzeleri Türkiye'ye de yerleşiyor

Geçtiğimiz günlerde İngiltere'den çıkan Economist dergisinin özel aboneleri için yayımladığı Foreign Report'un CIA kaynaklarına dayanarak verdiği habere Türkiye'deki modern atom füzelerinin yerleştirileceği açıklandı. Bir süre önce Nuclear Time dergisinin 1984 Ocak tarihli ve üç numaralı sayısında da Türkiye topraklarında halihazırda "Honest John" adlı 200-300 kadar Amerikan nükleer füzesinin bulunduğu haberi yer almıştı. Aynı habere Türkiye'deki 50 kadar ABD ve NATO üssünün pek çoğunun genişletilip, modernleştirildiği, Doğu'da Çevik Güçler için nükleer kapasiteyi yeni üsler ve ayrıca Trakya'da Bulgaristan'ın güneyinde yeni bir NATO üssü için fon ayıldığı açıklanıyor.

Ocak ayından bu yana yoğun bir şekilde süren çeşitli ABD heyetlerinin Türkiye'yi ziyaretleri, 6. Filo'nun 15 yıl sonra tekrar İstanbul limanına gelişi ve ABD Kongresi'nde yeni silahların bütçesinde Türkiye'ye yapılacak askeri yardımların görüşmeye açılmasıyla birlikte başlayan Evren ile Reagan yönetimi arasındaki "elverişlilikler" ardından, yeni bir füze pazarlığının da gündemde olduğu açığa çıktı. Bilindiği gibi Türkiye'ye yeni füze yerleştirilmesi konusu bundan önce de 1983 yılı Aralık ayında İngiliz gazetesinde "The Sunday Times", ve yaklaşık bir yıl kadar önce de Amerikan "Washington Post" gazetesinde çıkan haberlerde yer almıştı.

Perle'nin dilinin altındaki

Savunma İşbirliği Anlaşması (SIA) çerçevesinde, Türkiye ile ABD arasında 1982 Nisan'da kurulmuş olan "Ortak Savunma Grubu" toplantısına katılmak üzere Türkiye'de bulunan ABD Savunma Bakanı yardımcısı Richard Perle de 20 Şubat tarihli Türkiye gazetelerinde yer alan demecinde benzer konulara değindi. Perle, Sovyetler Birliği'nin kimyasal savaş tehdidini artırdığı iddiasıyla, bu sözümünle tehditlere karşı Türkiye'nin "gerekli

İngiltere'de yayınlanan Foreign Report adlı derginin CIA kaynaklarına dayanarak verdiği habere göre, Türkiye'de ABD üslerinde bulunan modernleşmiş "Honest John" sıklığı yerine modern atom füzeleri yerleştirilecek. Ayrıca, Nuclear Time dergisinin Ocak 1984 tarihli sayısında yeralan habere göre, Doğu'da Çevik Güçler için nükleer kapasiteyi yeni üsler açıldı.

şekilde teçhiz edileceğini" ABD'nin elinde stoklarda "büyük miktarda malzeme yollayarak, ufak tekle teslim kurabileceğini" söylüyor. Perle, kimyasal savaş tehdidini karşı alacak tedbirlerin ne olduğunu açıkça söylemiyor. Ancak bazı kaynaklara göre, bu konularda ABD ile Türkiye arasında yeni gizli bir anlaşma bile imzalanmıştı. Şubat ayı başında Sovyetler Birliği'nde 5 ayrı dilde yayınlanan Moskova'da Novosti gazetesinde, Pentagon ile Evren-Ozal yönetimi arasında Türkiye topraklarına kimyasal silahlar ve savaş gazı depo edilmesi yönünde gizli bir anlaşmaya varıldığı haberi yer aldı. Habere göre, ABD yönetimi kısa bir süre önce İngiltere'ye, İtalya'nın Verona ve Viçenza kentlerine ve Türkiye'ye öldürücü savaş gazlarını yerleştirilmesi için bu ülkelerin hükümetleriyle anlaşmalar yapmıştı.

Perle demecinde, özellikle Muş ve Batman'daki yeni ABD üssü, F-16 projesi, Türkiye'nin hava sisteminin güdümlendirilmesi ve Türkiye'nin ABD'ye ihracatından sağladığı kolaylıkların değeri bildirildi. "Bu kolaylıklar bize Türkiye'de bizim işi savunma işbirliği bakımından çok önemli kapasitenin mevcut olduğunu gösterdi" diyen Perle, Türkiye'nin sağladığı kolaylıkların Reagan yönetimini Kongre karşısında güçlendirdiğini de ilave etti. "Yönetim olarak Türkiye ile işbirliği yapmasaydık, Türkiye'ye gönderen askeri

yardım çıkarmak konusunda güç durumda kalabilirdik" diyen Perle 1983-1984 dönemini işi Türkiye'ye verilişini olan 715 milyar dolarlık Amerikan askeri yardımının da bostuna verimliliğini böylece bir kez daha vurgulaması oldu.

Ot yanda Perle, "Türkiye'nin hava sisteminin geliştirilmesi ve yeterli hale getirilmesi en önemli sorunumuzdur," derken, ABD açısından F-16 anlaşmasının ve ABD'nin Türkiye'ye önlümlüğü yıl içinde satmayı planladığı yaklaşık 70 milyon dolar değerinde 15 adet F-4 uçağının da önemini böylece belirtti.

Perle'nin 19 Şubat'ta ABD Ankara Büyükelçisi R.S. Hupe'nin ikametgahında yaptığı bu açıklamalar, iki ülke arasındaki askeri işbirliğini, iki ülkenin "savunmasını" ayımsızlaştırmak üzere kurulmuş NATO'da ve hatta NATO üssü bir organ olan "Ortak Savunma Grubu" çerçevesinde daha da geliştirileceğine işaret etti. NATO'nun Güney kanadında ABD politikasının baş uygulayıcısı haline gelmiş olan Evren-Ozal yönetimi, yeni ABD askeri yardımlarının sözkonusu olduğu dönemde, geçmiş yıllarda olduğu gibi yine birtakım pazarlıklara hazırlanıyor. Türkiye'ye şimdi de atom silahlarının ve kimyasal silahların deposu yapma yolunda adımlar atılıyor.

Bir de İngiltere ile

Şubat ayı ortasında Türkiye gazetelerinde yeralan haberlerde İngiltere Savunma Bakanı'nın Türkiye'yi ziyaret edeceği ve Türkiye hükümeti ile "Raptor" füzesi olmak üzere savunma sanayinin çeşitli alanlardaki işbirliği konusunda görüşecekleri açıklandı. Bu ziyaretin seçimlerden az önce Ankara'ya yapılan ziyaretin bir devamı olduğu bildirildi. 10 yıldır Muhafazakar Parti'nin milletvekili olan 48 yaşındaki Patric, Türkiye'nin "Raptor" füzesiyle menmün olduğunu, bu füzelerin Türkiye'de yapımının da düşünülebileceğini -Ankara'daki ziyarette Türkiye'nin daha ne gibi gereksinimleri olduğunu saptayacaklarını açıkladı.

leri, tegzar arkaşdaşları bile onlara düman kılınmaya çalışıldı. Aşğılılar, "defol" adımları arasında kaldılar. Kapitalizm Avrupa'daki derin bunalımın tüm suçlu sistemin efendileri tarafından önlüğü yıklendı. İzzislik arttı. "İzzislik suçlusu bunlardır" dendi. Çürüyen kapitalizm kendi kitlelerini, önüne bir günah keçisi, bir kurban atarak biraz daha uyutmak, biraz daha dondurmak istiyordu. 1930'ların "Yahudiler" öldüler 1980'lerde. Ve şimdi, onları yarı bizzim gurbetçi insanlarımızın sorunları, dağ gibi, pğ gibi, çözümsüz büyümler, tüm ağırlığıyla ortada, çözüm bekliyor.

DÖNÜŞ başladı. On binler dönüyor. Dönüş iki anda umulandan daha yığınsal ve daha hızlı olacağı benziyor. İzzislik, ayrımcılık, dümanlık güvensizlik, uyumsuzluk itiyor gurbetçilerimizi. Bak ufak göz boyama teşvik ve primleri de eklediniz mi bu büyük tüm gücüne, geri dönmek, vatana dönmek, köke dönmek vazgeçilmez bir istem oluyor kimselerinde. Kaç kişi, kaç aile dönecek? Dönüşle ilişkin bilgiler, rakamlar henüz yetersiz. Tam dönüş ismi üzerinde olan şu günlerde, dönüş eğilimi konusundaki gerçekçi tahminler şu sonuca varıyor: 50-60, önlümlüğü yıllar da hesaba katılırsa en fazla 100 bin kadar gurbetçi aile, yani 300-500 bin arası bir nüfus vatana geri dönecek. Oysa sadece Federal Almanya'daki Türkiyeli gurbetçilerin sayısı 1 milyon 600 bin aşiyor. "Gitmek mi zor kalmak mı zor" sorusunun cevabını gitmek yönünde verenler gittikten sonra da milyon aşan gurbetçi buralarda kalacak.

ON BİNLER dönüyor, doğru. Nereye dönüyorlar? Nasıl bir Türkiye'ye? Dönerlerin kaç dönebileceği köşeyi? Kaçta kaç 20 yıllık emekçi, acın, gurbetin ürünü'nün elinden avucundan kaydığını, Türkiye'deki acımasız çarkın kendisini övüttüğünü, hileştirildiğini görecektir? Ama onlar dönerken yüzbinler, bu topraklarda tutunmaya çalışıyorlar. Çocuklar doğdu büyüdü buralarda. Üçüncü kuşak yani torunlar bile dünyaya geldi. Bu göç, bugünkü koşullarda kolay geri dönmek, denecek. Bu insanların büyük çoğunluğu -yine bu koşullar sürdüğü toplumun parıyan, Almanya'nın zincileri olarak iki dünya, iki kültür, iki toplum ve burca dümanlık arasında, buralarda yaşamaya savaşçı veremeyi sürdürecektir. "Dönmek mi zor kalmak mı zor" sorusunun cevabı, "dönmek de zor kalmak da zor". Döneni Türkiye'deki acımasız somuru ve baskı çarkları evetlecek. Kendini, yanında giderken götürdüğü birkaç bin markla zengin insan gurbetçi açı geçerli düşünce yaşayıp görecektir. Kalanları emperyalist Avrupa kapitalizminin deneyi ve vahşi çarkları ezicektir. Emekçi halkımızın bir bölümü; gurbetlerde yıllarca kalsa da yureğimizin, vatanımızın bir parçası, bir yarınsı olan bir bölümü, böyle ufacık gidecek.

BÖYLE ufacık gidecek mi? Boyun eğilirse evet, ikeler konulup savarsızla HAYIR. Geri dönecek olanın da kalana da çözüm, kurtuluşu ayrı noktadan geçiyor, gelip aynı noktada düğümleniyor. Geri dönerin de, kalana da, kurtuluş işi, bulundugu yerin somuru çarkına karşı ve esas kökenini, yurdunu bir an unutmadan savagması gerekir. "Entegrasyon, entegrasyon" denile denile aşındırılan kavramın, gerçekte tekeliler, kapitalizme, somuru çarklarına, faşizme ve neo-faşizme karşı o ülkenin işçi sınıfının verdiği savaş, savagın işçi sınıfına "entegrasyon" anlamına geldiğinden; yoksa başörtüsü çarpık sap boyatma, Alman gibi, Avrupa gibi giyinip konuşma olmadığının tüm boyutlarıyla anlaşılması gerekir. Kıscada, dönerin işi de kalan işi de tek kurtuluş yolu, tek kurtuluş umudu, parçası olduğu işçi sınıfına, onun barış, demokrasi ve sosyalizm kavagına tüm gücüyle katılmak, bu anlamda "entegre" olmaktır. O zaman, yollar sonra Türkiye'ye döner gurbetçi Türkiye'de yabancılık çekmez, kalana da toplumun parçası olmanın kurtuluş işi sınıfı içindeki onurlu yerin gerçekten alır.

A
V

Herşeyden önce tutukluların hayatları söz konusu, çünkü cezaevlerindeki yaşam koşulları ölümcül

Genel siyasi af Türkiye'nin en acil sorunu haline geldi

● Ocak ayında Avrupa Konseyi'ne "af" konusunda söz veren Özal ve Cunta, yalnızca "kader kurbanları" ve bazı gazeteciler için çıkartılacak sözde bir aflla durumu kurtarma hesabı içinde.

Yalnızca tutuklu ve mahkum ailelerinin baskıları yüzünden değil, bütün kamuoyundan yükselen ortak istem sonucu, genel politik af, Türkiye'nin en acil sorunlarından biri haline geldi. Öte yandan Batı Avrupa'nın ilerici ve demokrat kamuoyunun Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosu kanalıyla Özal hükümeti üzerindeki baskıları da af konusuna uluslararası bir boyut kazandırmış durumda.

Avrupa Parlamentosu ve genel af

A. DERİN

Avrupa Parlamentosu'nun politik komisyonunun "Türkiye'de insan haklarının durumu" üzerine hazırlamakta olduğu raporun ön çalışmalarını sürüyor. Komisyonun gazetemizin baskıya girdiği 21 Mart günü yapacağı toplantı başına da açık olacak. Bu toplantıda Uluslararası Af Örgütü, merkezi Cenevre'de bulunan Uluslararası Hukukçular Komisyonu, Uluslararası Basın Enstitüsü, Uluslararası Hür Sendikalar Konfederasyonu ve Dünya İnsan Konfederasyonu gibi uluslararası kuruluşların temsilcileri Türkiye'de insan

Bu durum siyasi partileri de af konusunda bir seçim yatırımı olarak gündeme getirmek zorunda bıraktı.

Yerel seçimlerde "af" kozunu SODEP'e bırakmak istemeyen ve "af" bekleyen yüzbinlerce seçmenden oy almak umuyla atafa geçen HP, önce görece geniş kapsamlı bir af önerisi getirdiği izlenimini yaratmaya çalıştı. İlk açıklanan şekliyle, tasarı öğrenci olaylarının başladığı 1968 yılından bugüne kadar öğrenci affını, 12 Eylül öncesinde "çeşitli etkilere siyasal olaylara karıştırmış" kişilerin affını ve 10 yıla kadar hürriyeti bağlayıcı tüm cezaların affını öngörüyordu. Aynı günlerde, af konusunda geri kalmak istemeyen MDP de affın gerekli olduğu, kader kurbanlarına af çıkarılması gerektiğini, ancak "devlet bütünlüğüne zarar verici nitelikte bulunan aşırı uçlardaki eylemlerlerin affın yararlanmalarına izin verilemeyeceğini" bildirdi. Böylece, HP'nin, siyasal tutukluların bir bölümünü de içerebilecek af tasarısının Cunta Meclisi'nden çıkarmayacağı hemen anlaşmış oldu. Geniş af istiyorum diye miltlen gözünü boyamaya çalışan HP zaten bunu bilirdi ve dostlar alayverişte gününler zihniyetle hareket ediyordu.

Başbakan Özal'ın Karadeniz gezisi sırasında, "Türkiye'deki güvenlik şartları analiz edilmeden affa karar verilemeyeceğini, geçmiş dönemlerde af konusunda bir takım hatalar yapıldığını" söylemesi "Türkiye'de bir takım gizli faaliyetler hâlâ sürüyor, bu faaliyetler 12 Eylül'den sonra durdu gibi görünüyorsa da devam ediyor" demesi, "kader kurbanları" denilen suçluların affının bile gündeme girmesinin güç olacağını ortaya koydu.

Hemen ardından, HP'nin af tasarısının gerçek yüzü de ortaya çıktı: "Infaz Yasası"nda yapılacak bir değişiklikle hükümlülük süresinin yarısını, ömür boyu hapis cezalarında, 18 yılını doldurmuş olanların parli salıverilmesinin sağlanması bir erisyle sinirli olan ve af zorunluluğunda gerek-sinirli hak davacılarındaki değişiklik ve

6 Kasım seçimlerinden sonra verilen idam cezaları 30'a ulaştı

Demokrasiye "geçmiş" Türkiye'de 7 idam cezası daha

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 No'lu Askeri Mahkemesi'nde 4 yıl-der devam etmekte olan 61 sanıklı Dev-Sol davası bitti. Mahkeme Serpil Kocadöğü, Fikret Aşıcıoğlu, Kadri Çiğdem, Ergun Şen, Ali Osman Kâse, Hasan Telci ve Ali Kırılmaç adlı 7 sanığı idam cezasına çarptırdı. Ayrıca 7 sanık 10 yıl, 2 sanık 20 yıl, 35 sanık da 3-5 yıl hapis cezalarına çarptırıldı.

6 Kasım seçimlerinden bu yana verilen idam cezalarının dökümü şöyle:

18 Kasım 1983: Ege Dev-Yol davasında, 4 idam.

1 Aralık 1983: PKK Elazığ grubu davasında, 3 idam.

16 Aralık 1983: Ankara KAWA davasında, 1 idam.

30 Aralık 1983: Gölcük askeri mahkemesinde, 4 idam.

24 Ocak 1984: Giresun Dev-Yol davasında, 8 idam.

24 Ocak 1984: Manisa Kurtuluş davasında, 3 idam.

19 Şubat 1984: İstanbul Dev-Sol davasında, 7 idam.

İstanbul'da tutuklular 7 aydan beri yakınlarıyla

du. Cunta parlamentosu dışındaki muhalefet partilerinden Doğu Yol da, af konusunda bir tutumunu "gizli tutulmuş" bittir.

Öte yandan Diyarbakır, Ankara ve İstanbul'daki askeri cezaevlerinde tutuklulara karşı salıverilmesinin sağlanması bir erisyle sinirli olan ve af zorunluluğunda gerek-sinirli hak davacılarındaki değişiklik ve

yasayon gibi uluslararası kuruluşların temsilcileri Türkiye'de insan haklarının çiğnenmesi konusunda görüş açıklayacaklar. Bu toplantıda ayrıca Türkiye hükümeti adına çağrılmış olan resmi temsilciler de sorular yöneltecek.

Avrupa Parlamentosu'ndaki demokrat unsurları Türkiye konusunda kolayca tutum değiştiremeyecekleri ve Özal hükümeti ile ilişkilerin normalleştirilmesine, genel af çıkarılması, sıkıyönetimin kaldırılması, fikir ve basın özgürlüklerinin yeniden geçerli kılması, sendikaların tekrar canlandırılması konularında somut sonuçlar almadan yeşil ışık yakmayacakları görüşü gözlemciler arasında git-tiğe yaygınlaşmakta. Sosyalist Grup içinde son günlerde esen hava da bu görüşü doğrular nitelikte. Grup yetkililerinin ve bu arada bizzat Türkiye raporörü **Maier**'in açıklamaları, sosyalistlerin Türkiye ile ilişkilerin yeniden canlandırılması için yukarıda sayılan koşulların yerine getirilmesini istedikleri görülmüştür.

Buna paralel olarak Komünist grup da Türkiye'deki siyasi af konusunu Avrupa Parlamentosu'nun gündemine getirmek için son günlerde çalışmalarına yoğunlaşmıştır.

Avrupa Parlamentosu'ndaki demokrat unsurları bu tutumunun pratikteki sonucu, Türkiye-AET (Ortak Pazar) karma parlament komisyonunun tekrar işlerliğe kavuşturulmasını daha bir erteleyemeyeceklerini belirttikçe ortaya çıkarak. Ayrıca 12 Eylül'den sonra askiya alınan Al. protokolün tekrar yürürlüğe konulması da zorlaşacak.

Öte yandan, Avrupa Parlamentosu çevrelerinde 25 Mart yerel seçimleriyle ilgili gelişmeler dikkatle izleniyor. Bu seçimlerin Cunta'nın 6 Kasım seçimlerine katılmalarına ANAP, MDP ve HP'nin 25 Mart'taki yerel seçimler de oy kaybına uğramaları halinde, bunun halkın gerici rejimi desteklediği biçiminde yorumlanacağı ve Özal hükümeti ile Avrupa Parlamentosu ilişkilerinin normalleştirilmesi için daha da güçleşeceği kanıs çok kişi tarafından paylaşıyor.

şartlı salıverilmesi için sağlanmış önerisi sınırlı olan ve af zorunluluğuna gerekçe olarak hapisanelerdeki sıkışıklığı ve kötü koşulları getiren bir tasarı Meclis'te sunuldu.

Önceleri af konusunda daha geniş ve demokratik bir tutum takınan SODEP ise, son günlerde kendisini yönelen "anaristler barmadığı, demokrasinin sonunun gelmesinin süsülsü olacağı" gibi ithamların ağırlığı altında konuşa değinmesi ya da çekingen ifadeler kullanmayı yeğler ol-

du. Cunta'nın politik tutukluların affedilmelerini 1982 Anayasası'yla yasaklamış olması, genel af sorununu doğrudan doğruya rejim tartışması haline getirmişti. Böylece genel af konusunda takılmamış tutum, demokratlığın asgari ölçüsüne haline gelmiş bulunuyor.

olduğu bildiriliyor. Bu dört Kürt liderinden **Nazif Kaleli** komada.

İlkeri Kürt ve demokrat Kürt partilerinin ve politik akımlarının önde gelen liderlerinin kapatıldıkları ve 40 kadar tutuklunun bulunduğu 35. koğuştan düzenli haber alınıyor. Tutukluların yakınları 6 Ocak gününden beri bu koğuşta kalanlarla görüşüyor. Tutukluların durumlarının görüşe çıkamayacak kadar ağır olmasından ötürü mü, getirilmedikleri için mi, yoksak kendileri gelmek istemedikleri için mi görüşe çıkmadıkları bilinmiyor.

6 Ocak günü Diyarbakır cezaevinde ci-

Ote yandan, Diyarbakır, Ankara ve İstanbul'daki askeri cezaevlerinde tutuklulara karşı uygulanan baskılar ve işkenceler ve cezaevlerinde kasıtlı olarak kötüleştirilen sağlık ve beslenme koşulları, "İdam kararlarının infazı"ndan başka bir anlam taşıyor. Hatırlanacağı gibi, Metris cezaevinde tutuklu bulunan DİSK Genel Başkanı Abdullah Düşük bundan bir yıl kadar önce yurt dışına gönderildiği mesajda, "ölüm cezaevleri cezaevlerinde infaz edilmekte olduğunu" söylemişti.

7 aydır deniz yakınıyla görüştürülüyor

Metris, Sultanahmet ve Bayrampaşa askeri cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülerin ailenen 7 aydır yakınıyla görüştürülüyor. Tutuklu ve mahkumların aileleri Anavatan Partisi ile Halkçı Parti il başkanlıklarına yazılı bir dilekçe ile başvurarak sorunun çözümü konusunda görüşme bulunmalarını istedikler.

Öte yandan, Sağlıkçılar 2. Askeri Cezaevinde tutukluların yakınları da Sıkıyönetim Komutanlığı'na dilekçe ile başvurarak, tutuklulara yapılan baskı ve işkencelere son verilmesini ve cezaevi koşullarının düzeltilmesini istedikler.

İLD Bölge Sekreterinin işkencede boynu kırıldı

Geçtiğimiz günlerde evinden alınarak götürülen İlkeri Liseliler Derneği İLD'nin Ege Bölge Sekreteri **Bülent Acmaz** işkencede öldürüldü. Sıkıyönetim komutanlığı ve polis, boynu kırılan ve komaya giren Acmaz'ın şu anda nerede olduğunu ailesinden sakhıyor. **Bülent Acmaz** daha önce de iki kez işkence görmüş ve iki yıl Buca cezaevinde tutuklu kaldıktan sonra tahliye edilmiş-ti.

İlkeri Kadınlar Derneği İKD İzmir Şubesi üyesi **Fatma Furus Ünal** da 1982 yılında gözaltına alındığında gördüğü ağır işkencelerden kurtulmak için kendisini sıkıyönetim mahkemesinin 5. katından atarak intihar etmek istemişti. Bu olaydan sonra kadın katan Fatma Furus Ünal, sonradan tahliye edilmiştir.

Dönüş Yardımı
ve
Emeklilik Aيداتları
(Açıklamalı kılavuz)
FİDEF YAYINLARI

İsteme adresi: Lichtstr. 31
4000 Düsseldorf 1

Diyarbakır Cezaevinde dört Kürt lideri ölümle pençeleşiyor

● Henüz kesinlik kazanmayan bir habere göre 6 tutuklunun daha ölmesiyle, Ocak ayı boyunca bu yana öldürülen tutukluların sayısı 12'yi buldu. Cezaevindeki direniş sürüyor.

Diyarbakır cezaevinin 35. koğuşunda tutulmakta olan Özgürlük Yolu davası sanıklarından **Nazif Kaleli**, Diyarbakır eski Belediye Başkanı **Mehdi Zana** ve **Yılmaz Çamlibel** ile Rizgarı davası sanığı avukat **Mümtaz Kotan**'ın sağlık durumların görüldüğü ağır işkencelerden ötürü kritik

Kürt yurtseverleri Batı Avrupa'da çeşitli davalarına eşlikleri düzenlediler. Resimde bir lardan biri, Batı Berlin'de SPD binası önünde yürüyor.

6 ölü daha
Henüz kesinlik kazanmayan bir başka habere göre, 6 Ocak'taki yangın olayından sonra ölen ve öldürülen tutukluların sayısının, 6 kişinin daha eklenmesiyle, 12'yi bulması söz konusu. Hatırlanacağı gibi, Diyarbakır Cezaevindeki cankırımında Necmettin Büyükkaya, Yılmaz Demir, Remzi Aytil, Ahmet Bayik, İsmet Karar ve Halil Çatak'ın öldükleri daha önce açıklanmıştı. Öldükleri söylenen diğer 6 kişinin adları konusunda bir bilgi henüz edinilemedi.

Diyarbakır Cezaevi'ndeki politik tutuklu ve mahkumların, katılmaya zorlandıkları eğitimleri reddetme biçiminde başlattıkları direniş sürüyor. Ayrıca her koğuştan temsilcilerini münavebeyle katılarak sürdürdükleri açık grevindeki tutuklu sayısının 100'e kadar ulaştığı gelen haberler arasında. Mahkeme duruşmaları-na çıkarılan tutuklular, mahkeme kürsüsünü hapisanede ki baskı ve işkenceleri ve buna karşı tutukluların sürdürmekte oldukları direniş kamuyuna duyurmak için kullanıyorlar.

SODEP, Doğru Yol ve Refah partileri 25 Mart'a genel seçim havası verdi

25 Mart seçimlerinde Cunta partileri yenik düşecekler mi?

● Muhalefet partileri, işçi ve emekçi yığınların bu kadar sorunu dururken Özal'ın televizyona partizanca kullanılması ve muz ithalinden başka eleştirecek konu bulamıyorlar.

Yerel seçimlerin 25 Mart'ta yapılması bekleniyor. 6 Kasım'da yapılmış olan seçimlerden farklı olarak AP'nin devamı olan Doğru Yol, CHP'nin devamı olan SODEP ve MSP'nin devamı olan Refah partilerinin 25 Mart'taki seçimlere katılıp katılmayacağı, bu yerel seçimleri "genel seçim" havasına sokmuş bulunuyor. Seçimler sonucunda generallerin kurdurtmuş oldukları ANAP, MDP ve HP'nin oy kaybına uğramaları, bu partilerden oluşan bugünkü meclisin havada kalmaması, erken seçim tartışmasının gündeme gelmesinde iyi işi iktisarsızlığın daha da artmasına neden olacaktır.

Yerel seçimler öncesinde dikkati çeken siyasi sahnesine çıkmasını izin verilen siyasal partiler ve güçlerin, sergiledikleri ilkel ve yüzeysellik, Türkiye'nin ABD'ye kayıtsız ve şartsız tesliminden bu derece yoğunlaşığı "demokrasiye geçiş" in en küçük bir belirlenimsiz görülmemesi bir yana, başkalarının bütşütünü arttığı, işi ücret zamlarının saptanmasında "açık sınır"nın zorlanacağı belli olduğu şu günlerde, partiler arasındakı en büyük tartışma konuları iktidar partisinin televizyondan partizanca yararlanılması ve muz ithalatı.

Nitekim iktidar partisi ve Başbakan Özal, tüm muhalefet partilerini kast ederek şöyle dedi: "Muhalefete cevap filan veremeyecğim. Onlar bize asilip duruyorlar. Önemli bir şey söyledikleri de yok. Onların bir muz atuk önünde süzüyorlar." Tüm muhalefet maymun sayan, "Avrupa Konseyi bizi ıngalamaz" diyebilen kül-

hanbeyi Başbakan'ın muhalefetten fazla korkusu yok gibi görünüyor. İktidarda oluşuna, simdiliklerde arkasına çekilmiş süngüleri ve en büyük efendi ABD'ye dayanarak küllühanbeyliği sürdürüyor. Muhalefet ise, iktidar partisine eleştirilerini TV'yi asırı kullanmak gibi yüzeysel noktalardan öteye götürüyor.

MDP'de adam kaçırma

6 Kasım sırasında Cunta'nın favori partisi olan MDP'de gözlenen büyük çözüme karşısında parti başkanı Sunalp şaşkın ve öfkeli bir şekilde icinlerine inciler katıyor. Hergün bir kaç örgütün birden istifa ettiği MDP'deki gelişmeler için "çürükler döküldü, memnunam" diyor ve ardından Eyyup Sultan'a gidip dua ediyor. MDP'deki durumun son ve en güzel örneklerinden biri Eminönü İlçe Başkanı ve Eminönü belediye başkanı adayı Semsettin Demirel'in istifa hikayesi. Demirel, DYP'ye gidip orada MDP'den istifa dilekçelerini imzalatıktan iki gün sonra, basketbol sahasında "Beni kaçırıyor, ilaç içirip bu kağıtları imzalatıyor" diyerek MDP'ye döndü.

Calp dosyasını açtılar

25 Mart öncesinin sivilci liderlerinden biri de Cunta'nın Halkçı Partisi'nin başkanı Calp. SODEP'in gelişmesinden korkan Calp, korkusunu seviyesiz saldırılara dönüştürüyor. Sosyal demokratlığın paylaşılmadığı Türkiye'de "Halklı sosyal demokratlık" diyeş duran HP, simdi SODEP'i genel olarak jurnalleme ve seçim dışı tutmak için elinden geleni yapıyor. Calp önce "Yerel seçimlerde basarsız olursam çekilirim" diyeş korkuttu. Kimsenin gözünün korkmadığı birönce de şu üslupla konuşmaktan çekinmedi:

"SODEP'liler büyük konuşuyorlardı. Herkes hoyunun üçüncüsün alsın dedim. Onların da seçime girmesini sağladım... Biz SODEP'i birleştiremeyiz. Lenin'in partisinin adı da sosyal demokrasıdır. Nasıl sosyal demokrasılar? Açıklarsanız da görelim. SODEP'i birleştirsek demokrasi tehlikeye girer."

Demokrasiden ve işçi haklarından söz işçi

Bu saldırıların yetmemesi halinde, HP, SODEP Genel Başkanı Erdal İnönü için hazırlattığı ODTÜ dosyasını piyasaya çıkarmaya kararlı. Hattırlanacağı gibi Erdal İnönü, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğü sırasında görece demokri ve sağduyulu tutumu ile dikkati çemiş, faşistlerin ODTÜ'ye bütşütünü yuvalanmasını engellemeye çalışmıştı. HP için bu kadar bile suç ve komünizmi sayılıyor.

SODEP bu sosyalizmin altında ezilmiş görünüyor. Parti Başkanı Erdal İnönü, yerel seçimler öncesi çıktığı ve "pasanın oğlu" olarak karşılandığı yeni gezilerinde, konusmalarının ağırlık noktasını komünist olmadıkları tekrarlamaya verdi. Bir sosyal demokrat partinin, ana konu haline getirmesi gereken, işçi hakları ve demokrasisi gibi konuları ise SODEP bir kaç lafla geçiyor.

DYP cephesinde zorlanma

Doğruyol, yerel seçimler öncesinde propaganda konusuna, hedef ve saldırı noktası seçmekte en fazla zorlanan partilerden biri. DYP, rakibinin ANAP olduğunun bilincinde ama ANAP'ın özünde hiç de ayrılmayan bir simfais bakış açısına ve programı sahip DYP'ye muhalefet noktası olarak katkılarla televizyondan partizanca kullanmak gibi konular katıyor.

AYDIN ENGİN Tirmış

Moskova'da post kavgası

Moskova yakınlarında bir kolhozda iki çiftçi karlı bir günde ava çıkmışlar. Kesa sure sonra da birlikte kocaman bir kurt avlamışlar. Gel gör ki sıra kurdun postuna gelince aralarında kavgı çıkmış. "Senindi, yok benindi" derken post kavgası kolhozun gungörüşü yaşlarına kadar gitmiş. Kaç yılın deneyiminden geçmiş yaşlı kolhozcular ölçmüşler, biçmişler, sonunda mükemmel bir çözüm bulmuşlar.

— Birlikte yeniden ava çıkan ve bir kurt daha avlayın...

...

Ne güzel fikirdir bu? Sosyalist ülke insanının sorunlara üretken, buluşlu bilşli çözümler getirtişinin ne sevimi bir örneğidir? O yüzden, ne zaman bir yerlerde "post kavgası" lafını duyusak bul fikra gelir aklımıza... Tpk,Sovyetler Birliği'nde her önemli lideri ölümünden sonra hemen tüm burjuva yazar-çizer tayfasının aklına "post kavgası" deyiminin geliştiği gibi.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Yükkese Soyvet Prezidyumu Başkanı Yuri Vladimirovich Andropov'un ölümünün ardından -hem de bir iki saat ardından- özellikle Federal Almanya, Belçika, Hollanda gibi büyük emperyalist metropollerde televizyon ekranları, gazete sayfaları "Kremlin'de güc yansı", "Moskova'da post kavgası", "Kalin duvarlar altında iktidar pazarlığı", "İhtiyarlar gençlerin ölümüne çekilmesi", "Kremlin'in yeni can kım ölmek", "İktidar kimin elinde: KGB'nin mi, ordunun mu, partinin mi?"... gibisinden her bir ötekenden kepaşe sorunlara başkılarla, yargılarla doluyordu.

Çizilen tabloya bakınız: Üçsüz bu başsüz Sovyet ülkesinde, on milyon-

izdik bugüne kadar, ne de Sovyetler Birliği Komünist Partisi (SBKP) dışında bir başka partinin adını duyduk.

Sonra, gerek turizm için, gerek spor yarışmaları için, gerek ticaret ilşkileri için yüzbinlerce, milyonlarca insan gidip gördü bu koskoca ülkeyi. Oralarla gidip gelmiş olmalarına rağmen gene de ve hâlâ "Ama Rusya'da da demokrasi yok" diyenlere rastlamadık mı? (En azından bu satırların yazan çok rastladı). Eğer "Rusya'da demokrasi varsa bunca gidip gelen, oraları dolayıp gezen neyi görmüdü bu "demokrasi"yi peki?

...

Yantılayalım: Göremeyebilirler. Aramaya kalkıştıkları için göremeyebilirler.

Kendi ülkesinde (kapitalist dünyanın herhangi bir ülkesinde) demokrasisi görülebilmek için aramak gerekir çünkü. Bazen ucu görünür, tam elinizi uzattığınızda kayboluyor. Bazen bir yerlerden sesi gelir. Oraya koşarsınız, ama dikkat etmezsiniz kara bir duvara toslar, burunuzu acıtılabiriz. Tam "Aha işte demokrasi" dedinizde, askerlerin kabakları postallardan çıkan "rap rap" seslerini daha polis arabalarının sirelerini duyabilirsiniz. Seçme özgürlüğü diye demokratik bir işleyişten söz ederler ama çoğu kez "al birini seç" diye önünüzü cıkarırlar partilerin heimen tümü gericiğin deşirmesine su taşır, size cebizden paranızı çıkaracak hırsize, gerekirse (sık sık gerekabilir) canınızı alacak celladı seçmek kalır.

O yüzden kapitalist dünya insanı, demokrasisi aramaya alışmıştır. Onun, aramadan bulunabileceğini

TKP ve TİP Yerel Seçimler konusundaki tutumlarını açıkladılar

ANAP'a, MDP'ye ve HP'ye oy yok!

Türkiye Komünist Partisi (TKP) ve Türkiye İşçi Partisi (TİP), yerel seçimlerle ilgili olarak Türkiye kamuoyuna ayrı ayrı yaptıkları açıklamalarda, "Cunta'nın partilerine oy verilmesini ve bu partilerin içinde de yığılanları yaltıltmasını" istesiler. TİP ve TKP'nin açıklamalarında, yerel seçimlerde Cunta partilerinin yenilgiye uğratılmasını faşist rejimi yaltılatma ve demokrasîye geçirecektirler belirdi.

TKP Merkez Komitesi'nin verdiği seçimlerin günlerinde toplanan Merkez Komitesi Plenum toplantısından sonra yapılan açıklamada: "Mart ayında yapılacak yerel seçimlerde faşist rejime yeni bir darbe indirmek ve Evren-Özal ilişkilerinin her aşçdan tehlikeli politikalarını uygulamasına duruma geçirmek, demokrasîye gerçekten geçiş yolunu açabilmek bir gelişme yaratmak olanaqlardır" denilerek, başta ANAP ve MDP olmak üzere Cunta partilerine oy verilmesini istesiler.

TKP açıklamasında, Cunta partilerinin yerel seçimlerde yenilgiye uğratılmasını tek başına demokrasîye geçiş yolunu açmaya yetmeyeceği belirtilerek, "demokrasî güçleri yerel seçimlerde sayışın demokrasîye salı rejime bağlı partilerin oylarının ağırlık partiler karşısında azaltılması ve su ya da bu partinin seçimi kazanması hedefine sürmülmamalıdır" denildi. TKP açıklamasında, yerel seçimlerde işçi sınıfının, emeçli yığılanların çıkarlarını ve demokrasîyi savunan demokrat ve ilerici adayların desteklenmesi istenerek, "DYP ve SODEP'in Cunta Anayasası'nın (çizdiği) sınırlar içinde kalmayı yeçledikleri" bildirildi ve

"Faşizme öldürücü darbeler indirilmesi için açacak bir politik güçler dengesi, ancak demokrasî güçlerin birliğı ile oluşturulabilir" denildi.

TİP'in değerdendirilmesi

TİP'in Merkez sayın ormanı Çark Başa'nın Şubat 1984 tarihli sayısında çıkan ve partinin 25 Mart'taki seçimler karşısındaki tutumunu belirleyen yazıda ise: "Cunta'nın ilç partisinin halkoyunun çoğunluğunu yitirmesi, azınlığa düşürülmesi" istenerek, "Cunta partilerinin yerel seçimlerde yenilgiye uğratılması kaçınılmazlıktır, parlamento dışı muhalefeti daha hızlı geliştirmek ve güçlendirmekdir. Yığılanların politik girişkenliğini artırarak ve onları daha ileri eylemlere ulaştırarak olanaqların yaratılmasına fırsat hazırlanacaktır" denildi.

Aynı yazıda, DYP'nin Cunta'ya ulaşmak için kapıları ardına kadar açık tuttuğu ve SODEP'in işçi, kimli omları istemleri (siyasî ağıbı) dile getirmesine ve çok sayda demokrat nitelikli siyasal kadroyu içinde bulunduğuna karşın, yalpaladığı ve iktidarı tutum takındığı belirtilerek, konuya ilgili olarak özette şöyle denildi:

"Ancak, günümüzün en can alıcı, en ivedi sorunu Cunta'nın ve ilç partisinin yığılanları yaltıltması sorunu. Faşizmi yenilgiye uğratmak olanaqların yaratılması en ivedi duruma devam etmektedir... Kuskusuz, bu gücün yerine geçirmesinde en büyük eksiklik, dolayısıyla en büyük güçlük devrimci, çok güçlerin bir faktör olarak henüz ortaya çıkması olmalıdır. Bunu yaratma görevi işçi sınıfının, çok güçlerin önünde duruyor. Yerel seçimleri bu doğrultuda değerdendirme mümkündür ve bunu sağlamak elimizdedir."

Onun, aramadan bulunulacağını düşünmüş bile. Hele, demokrasînin ortaklığı, günlük yaşamın doğal bir parçası olarak ortaklık, dolandırduğunu havasla bile alkale. Bu yüzden aramaya kalkar, hem de en olmadık yerlerde.

- E peki, Cernenko nasıl seçildi? Kremlin duvarlarının arındırıc adamlar karı vermedi mi buna?

Hayır, onlar vermedi. Cernenko yoldaşı, Sibirya'nın uzak köşelerinde birinde, küçükü 1 Mayıs Kolhoz'unda, topu topu 14 kişilik bir parti komitesi var ya, hah işte o komite seçti. Bir de Orta Asya'da, Özbekistan Halk Cumhuriyeti'nin uçuz bucaksız pamuk tarlalarında çalışan tarım emekçilerinin parti komitesinde karı bağlandı bu. Haa bir de Leningrad'da, demir-çelik kombinasının dokum bölümünde, 17 numaralı fırında çakışan işçilerin parti komitesinde oyladı Cernenko yoldaş ve kazandı seçimi. Sonra Larla'daki maden ocaklarının birinde ki parti komitesi üyeleri, yüzlemleride kömür karasını bile yıkamadan başlatılabilir komite toplantısını... Sonra kuzeyde, iruktık'ta bir tekstil fabrikasında... sonra Verkoynas'ta, sonra Kafkaslar'da bir Gürcü köyünde, Erivan'da konyak üretimi emekçilerinin komitesinde... sonra Moldavya'da gözalcı eteklerini savura savura dolanan Çingene kızlarının yeni olumsuz parti komitelelerini... seçildi Cernenko... Seçim çok çok zor oldu. Seçmenler işne eldiler, sık dokudular, kılık kırıyorlardı... sonunda... sonunda Cernenko yoldaş uygun görüldü. Seçildi.

...

Abartıyor muyuz?

Evet. Biraz. Sosyalist işçi insanının özellikle günlük yaşamı üstüne, bu yalanları yutturmak artı o kadar kolay değil. Çizdiğimiz tablo daha çok 1950'li yılların azgın ve ikel anti-komünist propagandasından kalma.

Ama "öz" olarak değışen birşey yoktur. Aynı azgın ve iğrenç karalama kampanyası bugün, belki biraz daha incelmis, belki biraz daha hu nerli ellerce üretilmiş, belki biraz daha hinoğluhine hazırlanmış olarak, ama gerici özünde hiç yitirmesizin sürüp gitmektedir.

Andropov'un ölümünden sonra gözlemledikimiz de gene budur. Nedir hesap?

Sovyetler Birliğinde "demokrasî"nin olmadığını kanıtlamak, kararlara halkın değil, Kremlin duvarlarının ardına gizlemiş bir avuç gerçekte de bir avuç ihtiyar adamın alâdına milyonlarca kişiyi inandırma.

...

Peki şahiden Sovyetler Birliğinde demokrasî var mı?

Oyle ya ne bir seçim kampanyası

Kürt çocuklarına Kürtçe ad yasak

İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nün Türkiye'deki nüfus memurlarına gönderdiği 28 Haziran 1983 tarihli ve 2635-2411 sayılı genelgeçerli, Kürt ailelerinin yeni doğan çocuklarına Kürtçe ad koymasına yasaklanmıştır. Örneğin Şehvâd, Şoray, Sivan, Bervan, Seddâr, Benas, Bırgat ve Zîr gibi adların konması "Millî kütüfne, ahlak kurallarında, örf ve adetlere ve Türkiye gramer kurallarına" aykırı bulunarak nüfus kütüğüne tescil ettirilmemektedir. Eğer aile çocuğuna Kürtçe ad takmak istar edecek olursa nüfus memurluğı durumu savcılıkla bildirir.

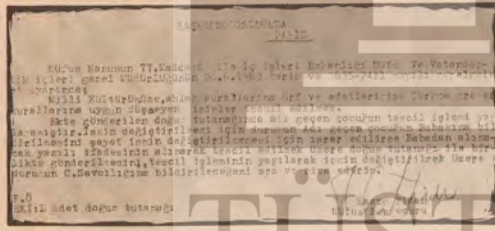
Geçtiğimiz yaz doğan çocuğuna "Azad" adını vermek isteyen ve şu anda Paris'te çalısmakta olan bir Kürt babaya, Midyat Nüfus Başmemuru Kuzım Fidan imzasıyla ve başkanolsuluk kanunıyla yanda örneğı görülen bir yazı göndermiştir. Yazıda aynen şöyle denmektedir:

"Nüfus Kanunu'nun 77. Maddesi ile İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri

Genel Müdürlüğü'nün 28.6.1983 tarih ve 2635-2411 sayılı genelgeçerli ayarına: Millî kütüfne, ahlak kurallarına, örf ve adetlerimize, Türkiye gramer kurallarına uygun düşmeyen isimler tescil edilmaz.

"Ekte gönderilen doğum tutanağında adı geçen çocuğun tescil işleni yapıla-

masıdır. İsmi değıştirilmesi için duruma adı geçen çocuğun babasının bildirilmesi, sayet ismi değıştirilmesi için israr edilirse, bahaadan alınacak yazılı ifadesinin alınarak tescil edilmek üzere doğum tutanağı ile birlikte gönderilmelidir. Tescil işleninin yapılarak ismi değıştirilmez üzere durumun Cumhuriyet Savcılığı'na bildirileceğini arz ve rica ederim."

Çalışma Bakanı Mustafa Kalemli, "Bedelli askerlikten haberimiz yok, inceleteceğiz" diye dursun

Askerlik çağındaki gençler kurdukları komiteleri birleştirmeye başladılar

ACABA BANKA KREDİSİ VERECEK Mİ?
VERİRSE NASIL ÖDEYECEĞİM?
BEDELİ Mİ ÖDESEM, YOKSA
VATANDAŞLIKTAN MI GİRSAM?
BEN Mİ ÖNCE GİTSEM, YOKSA HAKEDERİM Mİ?
KURUMAR MI OYNASAM?
ESRAR MI SATSAM? HİRSİZLİK Mİ YAPSAM?

20 bin mark çok, iş GÜVENCESİ YOK

Şubat ayının ortalarında Çalışma Bakanı Blüm'le görüşmeler yapmak üzere Federal Almanya'ya gelen Sosyal İşler ve Çalışma Bakanı Mustafa Kalemli, 11 Şubat günü Hamburg'da işçi temsilcileriyle yaptığı toplantıda "Askerlik bedeli konusu ilk kez önümüze geldi. Bunu şimdi burada öğreniyoruz." derken, aynı tarihlerde Federal Almanya'daki bedelli askerlik çağındaki gençlerin "20 bin Mark çok, iş güvencesi yok" belgisi altında başlatılan kampanya hızla sürmekteydi.

Düsseldorf, ve Gelsenkirchen'deki askerlik çağındaki gençlerin kurmuş oldukları girişimlerin yaptığı çağrı üzerine bir araya gelen 10 yerel komite 12 Şubat günü yaptıkları ortak toplantıda "Askerlik

çağında gençler-Ruhr Bölge Girişimi" kurmaya karar verirken, Federal Almanya'nın bütün kentlerinde de yeni komiteler kurulmakta ve kuruluş olanlar da aileleriyle ve Almanlar'la birlikte "senikler" düzenlemekteydiler.

Bu arada Federal Almanya Türkiye İşçi Dernekleri Federasyonu FİDEF bir bildirisi yayımlayarak gençlerin askerlik bedelinin düşürülmesi için sürdürdükleri çalışmalarını desteklediğini açıkladı. Gençlerin bu çalışmalarının "Cunta'ya ve onun yudusu Özal hükümetini oldukça tedirgin ettiği" belirtilen bildiriye, gençlerin ailelerine de seslenilerek, "Analar, babalar, oğullarınız yanında yer alın. Onları destekleyin" denildi.

**BEDELİ
PROTESTO
TOPLANTISI
ÇAĞRILARI**

Önümüzdeki günlerde federal Al-
manya'nın Gelsenkirchen, Bremer-
haven, Herrenberg ve Frankfurt
kentlerindeki askerlik çağındaki
gençler çeşitli toplantılar yapacak-

**SDAJ ve Jusö'lar
gençlerin yanında**

Duisburg ve Rheinhausen'lı askerlik çağındaki gençlerin 3 Şubat günü Duisburg kentinde düzenledikleri geceye 200'ün üzerinde genç aileleriyle birlikte katıldılar. SPD'nin gençlik örgütü JUSO geceye destekleme mesajı gönderirken, Sosyalist

**Münih'te meşaleli
yürüyüş**

Münih'te, BMW ve Siemens fabrikalarındaki, gençlik evlerindeki ve DGB-Jugend bünyesindeki gençlerin oluşturduğu be-

ve 300 gencin katıldığı şenlikte ise SPD milletvekili Manfred Jena bir konuşma yaparak, gençleri desteklediğini belirtti

kenlerindeki askerlik çağındaki gençler çeşitli toplantılar yapacaklar. "Senlik" biçiminde yapılacak bu toplantıların tarihi, yeri ve saatleri şöyle:

GELSENKIRCHEN

Tarih: 25 Şubat 1984

Saat: 16:00

Yer: Oferwegstr.

Metalberufsschule

BREMERHAVEN

Tarih: 25 Şubat 1984

Saat: 19:00

Yer: Rheinestr. 109, Haus dör

Jugend

HERRENBERG

Tarih: 3 Mart 1984

Saat: 18:00

Yer: Erhandstr. 4,

Evangelische Gemeindehalle

FRANKFURT

Tarih: 25 Şubat 1984

Saat: 15:00

Yer: Wilhelm Leuschnerstr.

69-77, DGB Haus

kenlerindeki askerlik çağındaki gençler çeşitli toplantılar yapacaklar. "Senlik" biçiminde yapılacak bu toplantıların tarihi, yeri ve saatleri şöyle:

Stuttgartlı gençler: Alman vatandaşı mı olalım?

Stuttgart Gençler Birliği Genel Kurulu'nun başkanı konulardan biri bedelli askerlik oldu

- Türkiye hükümetinin ilgisizliği gençleri Alman vatandaşlığına geçmeye zorluyor

Stuttgart Gençler Birliği'nin geçtiğimiz günlerde yapılan genel Kurulu'nda üzerinde en çok durulan konu bedelli askerlik oldu. Birliğin başkanı okuduğu çalışmada raporunda, Federal Almanya'daki işsizliğin 20 bin mark'lık bedelli ödemeyle boyutlara getirdiğini, Türkiye'deki hükümetlerin bu soruna bir çözüm getirmeye de niyetli olmadığını belirtti. Deneğin üyesi 40 kadar genç ise Genel Kurul'un tartışma bölümünde yaptıkları konuşmalarla şu acı gerçeği dile getirdiler, "Türkiye'deki hükümetlerin bedelli askerlik sorununa çözüm getirmemesi, Federal Hükümetin bizim Alman vatandaşlığına geçirmeye ve Alman ordusunda askerlik yapmaya zorlayan planlar tezgahlamasına yol açıyor. Türkiye'deki hükümet sesimize kulak vermiyor istemlerimizi yerine getirmedikleri sürece, bize Alman vatandaşlığına geçmekten başka yol bırakmıyor."

Dikkat, Bremen'deki Klöckner işçileri bu adama oy vermeyin

Bremen Klöckner Döküm İşletmelerinde Mart ayında yapılacak olan işyeri işi temsilciliği seçimlerinde **Hamza Korkmaz** adlı ve ötenden beri Evren Cuntası'na alkış tutmasıyla ünlü bir gerici de aday oldu ve üstelik IG-Metall'in listesinde yer almayı da başardı.

İşyeri işi temsilciliği seçimleri ile ilgili olarak yayınlanan işyeri gazetesinde Türkiye ve Almanca iki ayrı yazı ile kendini Türkü ve Alman işçilere tanıtmaya amaçlayan bu sağıcı "işçi" kimsenin fark etmeyeceğini sandığı bir kurnazlığa da başvurdu.

Alman emekçilerinin okuması için yazdığı yazıda DISK'e abız dolusu küfrederek özellikle SPD etkisindeki emekçilerde gözlenen anti-komünist önyargılardan ya-

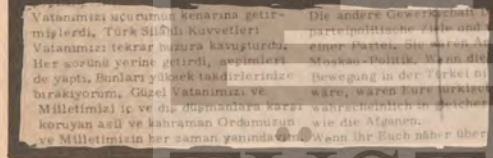
rarlanmaya çalıştı.

Hamza Korkmaz adlı bu sınıf bilincinden napsız kişi, Türkiye emekçileri için yazdığı yazıda ise, bu DISK'ten hiç söz etmemeye yeğledi. İşçilerin yüreğinde

yer etmiş DISK'e gatarak oy kaybedeceğini farkedən bu "parlak erkânı harp", Türkiye işçileri için de bol bol "Türk Silahlı Kuvvetleri"ne övgüler düzdü. 12 Eylül'de ve sonrasında Türkiye işçi sim-

fini aşını, ekmeğini çalan Yüksek Hakem Kurulu denen kurula verdikleri emirlerle işi ücretlerini üç yılda tam yarı yarıya getiren faşist Cunta'a alkış tutan bu sözde işçi kendisini işçilerden bilececeği faşist

dendiğinden de ürkmüş olacaktı ki "Bunlar komünist taklididir" deyip kurultayına ça-balıyor. Daha komünizm sözcüğünün na-sal yazılacağını bile bilmeyen ama durma-dan komünizme düşman olduğunu, iş-yerindeki DKP'li işçi temsilciliği adayları-na karşı SPD'li adaylarla birlikte seçime katıldığını vurgulayan Hamza Korkmaz'ı Bremen Klöckner işçileri iyi de hem de çok iyi tanımadıkları. Can emici Evren'in, ocak batırıcı Özal'ın, azgın ve hunhar Türkiye tekeli sermayesinin taa Federal Almanya'lardaki "dostları"ndan birine, Hamza Korkmaz'a, namuslu Klöckner emekçilerinden tek bir oy bile yok!... Hamza Korkmaz'a hak ettiği dersi, gene Klöckner işçileri versin!...

Almanlar karşı DISK düşmanı, ama Türkçülere gelince DISK'ten hiç söz edilmiyor

HAZAN KORKMAZ

TÜSTAV

Türkiye Çalışma Bakanı bol keseden savurdu: Dönüşe zorlamayı kabul edemeyiz!

Özal Hükümeti emeklilik hakkını da satışa çıkardı

● Mustafa Kalemli ile Federal Çalışma Bakanı Blüm arasında görüşmeler kapalı kapılar ardında sürdü ama bu pazarlıkta gene gurbetçi dövizleri üstünde duruldu. Özal Hükümeti elabidiliğe çok işçi dövizini getirmek için çareler arıyor, her yola baş vuruyor.

Özal Hükümeti'nin Çalışma Bakanı Mustafa Kalemli, Paris'te toplanan OECD toplantısından dönerken Federal Almanya'ya da uğradı ve Federal Çalışma Bakanı Blüm'le kapalı kapılar ardında pazarlık etti. Beraberinde eşini ve "futbol ayaakası ve eşofman almak isteyen" iki oğlunu da getiren Çalışma Bakanı Kalemli, bu arada kimsenin, nasıl olsa da Federal Almanya'daki Türküleri işçileri temsil ettiklerini anlamadığı bazı yurtaşların müzda da sohbet ederek, yabancı işçilerin "sorunları" konusunda bilgi aldı. Kalemli, gerek WDR'in Türkiye yayınında yaptığı konuşmasında, gerekse Türkiye günlük gazetelere verdiği demeçlerde bol keseden savurdu, inciler yumurtladı ancak göçmen işçilerin zorunu ve acil istemlerini hiçbirini de kabul etmedi. Bu arada Federal Çalışma Bakanı Blüm'ün önerilerine kamuoyu önünde "sert çıkışlar"la yanıt veren Mustafa Kalemli, resmi konuşmalarına sıra gelince Blüm'ün önerilerini destekledi.

Çalışma Bakanı Kalemli'nin, Federal Almanya gezisinin kısdan özeti şu: Yurtdışındaki işçilerin dövizlerine son meteliğine kadar göz diken Özal Hükümeti, bu paraları Türkiye'ye çekebilmek için her türlü yolu deneyecektir. Nitekim şimdi de Türkiye'de emeklilik hakkını satışa çıkarmış bulunmaktadır. Kalemli bunu açıkça belirtti. Bakanın belirttiği yeni yön-

MUSTAFA KALEMLİ
Özal'ın Çalışma Bakanı

hesabıyla pazarlık sürdürdü. Sırf bu yüzden de, Aşağı Saksonya-Bremen Eyaletleri Türküleri İşçileri Temsilcileri Çalışma Kurulu'nun ortaya attığı, "Madem Federal Alman Hükümeti emeklilik primlerimizin yarısını oluşturur işveren payını bize geri vermiyor, o halde bize, biz emeklilik yaşına geldimizde yarım emeklilik hakkı tanısin" biçimindeki son derece etkili taleplere dayanarak öneriyi de Mustafa Kalemli reddetti ve sorunu demagogikle geçiştirmeyi denedi. "Biz işveren paylarını

da istiyoruz bu yüzden böyle bir öneriyi Almanlara götürüyoruz" dedi.

Gün gelir hatırlatılır

Bakan, kendisiyle konuşan gurbetçilerin illettikleri bedelli askerlikte istenen bedelin çok yüksek oluşuna ilişkin yakınmalara "Bu konu ilk kez önümüze geldi. Bunu şimdi burada öğreniyoruz" gibisinden ibret alınacak bir yanıt verdi. Ama Kalemli'nin Federal Almanya gezisi sırasında bol keseden savurduğu vaatlerin, gözbö-yacı demecilerin en "carpıması" kuşkusuz 1986'da Ortak Pazar ülkelerinde Türküleri emeklilerin serbest dolaşım hakkının başlangıçta başlamayacağına ilişkin sorulara verdiği yanıt oldu. Turgut Özal Hükümeti'nin Çalışma Bakanı Mustafa Kalemli, bu konuda aynen şöyle dedi:

"Türkiye ile Ortak Pazar arasında varılan ve 1986'da yürürlüğe girecek olan serbest dolaşım hakkına Almanya'nın karşı çıkması diye bir şey olamaz. Türk Hükümeti alınması haklardan taviz vermesini düşüncem."

Başa Federal Almanya olmak üzere Ortak Pazar'ın patronlarını bu konuda ne kadar hassas ve kararlı olduklarını iyi bilen gurbetçiler Türkiye Cumhuriyeti'ni bakanın bu sözlerine "mim" koydular ve "günün gelince hatırlatınız" diyerek bir yerlere not ettiler.

Federal Çalışma Bakanı Blüm: Türk işçilerinin dönüşe zorlanmaları kesinlikle söz konusu değildir, böyle bir niyetimiz de yoktur. (3 Şubat, Hürriyet)

Özal Hükümeti'nin Çalışma Bakanı Kalemli: Ayrıca dönüşe zorlayıcı uygulamalar konusunda tamamen müsterih olmanız özellikle belirtirdi (10 Şubat, Hürriyet)

EĞER...

Eğer, herhangi bir Alman emekçinin hakkı olan işsizlik yardımı ve sosyal yardım almanın Türküleri bir emekçi için sınır dışı etme gerekeceği oluşu geri dönüşü zorlama değilse...

Eğer, açık anlamına gelen işsizlik tehlikesinin en ağır ve halta kimi işyerlerinde özellikle Türküyelilere yönelmesi geri dönüşü zorlama değilse...

Eğer, yabancıları sokakta, birahane, kahvede, işyerinde düşmanlık, sürekli tehdit, ayrımcı uygulamalar altında yaşamak zorunda bırakmak geri dönüşü zorlama değilse...

Eğer, okul duvarlarına yazılmış "Ausländer raus" yazıları, okulda Alman arkadaşlarından dayak yedikleri için yüzleri gözüleri olarak eve dönen çocuklarımızın acıları, korkuları geri dönüşü zorlama değilse...

... Her iki bakan da yalancı değillerdir!

Federal Almanya Türkiye'deki rejime desteğini sürdürecektir

Şubat ayının ikinci haftasında Kohl Hükümeti, Federal Almanya'nın Türkiye'ye yaptığı ekonomik ve askeri yardımın 1984 yılında da devamını sağlamak üzere Dışişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan raporu görüşti. Dışişleri Bakanı Genscher'in Türkiye Raporu'nu hükümet onayladı. Şimdi Parlamento'ya sunulacak olan rapor, ilkin Dışişleri ve Gelisme Yardımları Komisyonları'nda tartışılacak.

Bilindiği gibi Federal Almanya'nın Türkiye'ye yapacağı askeri ve ekonomik yardımların parlamentonun 1981 Haziran'ında oybirliğiyle kabul ettiği bir karara göre, Türkiye'nin demokrasiye geçişiyolundaki olumlu adımlarına bağlanarak, her yılın dışişleri bakanı tarafından hazırlanacak olan bir raporun işi altında parlamentonun komisyonlarının onayından geçirilmesi kararlaştırılmıştır. Yeni raporda, bazı eleştirilere yer verilmele birlikte esas olarak Özal Hükümeti'nin demokrasiye geçiş konusunda kararlı olduğu vurgulanmış böylece, Federal Almanya hükümeti bu konuda da Reagan yönetiminin baş destekçisi olduğunu, Türkiye'deki rejime yardımlarını sürdüreceğini göstermiştir.

Genscher Raporunda, Alman Parlamentosu'nun Türkiye'deki beklentilerinin büyük çapta gerçekleştirildiği öne sürülmektedir. "1983 yılı içinde insan hakları temel ilkeleri konusundaki olumlu adımlar gerekli olanın hayli gerisinde kalmakla birlikte, Özal hükümetinin insan hakları ve özgürlükler konusunda duyarlı olacağı belirtilir ve vaa'dleri mevcuttur" denmiştir.

DÜSSELDORF'TA İŞÇİLERİN İŞVEREN KUŞATMASI

açıkça belirtildi. Bakanın belirlenti yeni yön-temler özetle şöyle:

Bundan böyle emeklilik için işçilerin yurtdışında bulundukları sürenin tümü için borçlanma mümkün olacak. Yani iş-çiler işçi olarak, ister turist olarak, ister ti-çaret için yurtdışında bulunan herkes, bu süreler için borçlanıp ve tabii bunu dö-vizle ödeyip Türkiye'de Sosyal Sigortalar Kurumu'ndan işçi emeklisi olma hakkına kavuşuyor. Yeter ki döviz getirsin. Ayrıca eskisinden farklı olarak borçlanılan mıkta- n bir defada ödeme zorunluluğu da yok. Taksitle ödeme de Özal Hükümeti'nce kabul ediliyor. Yeter ki döviz getsin...

Kalemli ile Federal Çalışma Bakanı Blüm arasında kapalı kapılar ardında sü- ren pazarlığın içeriği ve kapsamı kuşkusuz bilinmiyor. Ama bunun esas olarak gene işçi dövizlerini üstüne sürdürüldüğü belli. Blüm adına ve kraldan çok kralcı bir hava içinde Türkiye'li işçilerin geri dönüşe zorlanamayacakları konusunda atıp tutan Kalemli, Federal Almanya'dan, Türkiye- ye kesin dönüş yapan işçilerin, Alman ithiyatlık kasalarında kalan, işverence ödemiş emeklilik primlerini "koparmak"

İste yürüyüş yapan işverenler ve...

İste işverenleri kuşatan işçiler

35 saata karşı çıkan işverenler işçilerin kuşatması altında yürüyüş yaptılar

Metal işkolunda toplu sözleşme görüş- meleri bir anlaşma işığı olmaksızın sürer- ken, işçilerin "35 saatlik çalışma hafası" istemlerine karşı çıkan işverenler 3 Şubat günü Düsseldorf'ta bir yürüyüş düzenle- diler. Ancak yürüyüş katılan 1200 dolay- ında işveren, yürüyüşün başlayacağı Tor- hallenuefer'e geldiklerinde binlerce işçi ile karşılaştılar. Göğüslerinde "35 saatlik ça- lışma hafası" istemini içeren pankartlar

asılı olarak işverenlerin yürüyüş kolunu kuşatan işçiler. Federal Almanya'da son yıllarda gözlenen en etkili ve ilginç eylem-lerden birini gerçekleştirdiler. İşçilerin kuşatması altında kimi işverenler yürüyüş-ten vazgeçip sessizce sıvırsılarken, kimileri de huzurladıkları pankartlarını saklamaya cabaladılar.

IG-Metall'in çağrısı üstüne işveren yü- rüyüşünü kuşatan işçiler miting alanına

geleince işverenleri koca alanda yapayal- nız bırakarak ayırdılar. Sağnak yağış alt- ında süren eylem boyunca işverenlerin durumu "Yağmurdan kaçarken dolya-tu- tulumak" atalar sözü ile pek uyumlu görün- dü.

Federal Almanya Genç İşverenler Bir- liği'nin çağrısı üstüne ve CDU-CSU geri- çiliğinin açık desteği altında böylesi bir eyle- me kalkan "gene" işverenler "eylem-leri" boyunca her biri birer inci değerin- de belgiler içeren pankart ve dövizler de taşıdılar. Bunlar arasında özellikle ilgi çe- kenler şunlardı: "35 saatlik ekonomi sağ- lığa kavuşamaz", "Japonya'nın refahının tuza biberi olmak istiyorsak çalışma süre- sini kısıtlatım", "Kriz gitsin, iş gelsin, birlikte daha fazla üretelim", "Çalışma süresini kısıtlatmak, yurtdışında işyeri ya- ratmaktır".

Öte yandan Federal Almanya'da me- tal sanayindeki toplu sözleşme görüşme- ri sürüyor. Sürdürülen kampanyalar da işçi sınıfının güçlü daha büyük bir kes-imini 35 saat istemi çevresinde birleştir- yor. Patronlar bazı bölgeleinde açığa gö- rüşme masasına oturmamayı yeğliyorlar. DGB'ye bağlı 7 sendika yöneticisinin, geçtiğimiz hafta Frankfurt'ta yaptıkları toplan- tıda da söyledikleri gibi, "İşverenler 35 saat istemine karşı tüm işkollarını kapsa- yan bir direniş cephesi kurdular." Ancak IG-Metall işçilerinin kararı tutulması ve "genel grev" sözcüğünün gittekte daha çok duyulur olmasından panikçe kapılan patronlar da 35 saatte karşı, "yürüyüş" yapmak gibi değişik "savaş yöntemleri"- nin yanı sıra önce Federal Almanya'da şehirlere taşıyarak işverenleri 35 saatte karşı sözde "işyeri açılışını sağlayacak öneri- ler" in yazılı olduğu bildirileri koca koca pa- tronların son günlerde bulunan koca koca ofislere donuşturdular. Patronlardaki korku büyüdüğüne bildiriler de büyüyüp alış- ık olular yanına.

çabı belirtirler ve vassiler mevcut- tır" demişler.

Raporda Türkiye değerlendirilir- ken ele alınan önemli temel ilkeler- den biri olarak Türkiye'nin NATO içinde Federal Almanya'nın en ö- nemli müttefiklerinden biri olduğu, Ortadoğu'daki gelişmeler çerçeve- sinde Türkiye'nin NATO'nun Gü- ney kanadında bütüştür önemi ka- zandığı konusu üzerinde durulmuş- tur.

Öte yandan ekonomik açıdan Tür- kiye'nin kendi yağı ile kavrulma- yacağı, ekonomisini rayına otu- mayacağı ve bu nedenle dış ekono- mik yardımlara gereksinimi olduğu konusu üzerinde durulmuştur.

Cuxhaven'da çoğu yabancı 500 işçi daha işsiz kalıyor

Geçtiğimiz günlerde Bremerhaven ve Cuxhaven'de balık konservevleri fabrika- ları bulunan Fish-Union firması Cuxha- ven'deki işyerini, bankaların daha fazla işletme kredisi vermediklerini öne sürerek kapatma kararı aldı. 31 Mart gününden itibaren firmanın kapanacağına bildiren patron, çıkışları göndermeye başladı.

İşçilerin bildirildiğine göre, daha geçtiği- miş günlerde kare emmed makinelerin monte edilmesi için milyonlar harcayan patronun, aynı olup da bu kadar kısa zamanda iflas ettiğini anlamadıkları. Ka- sim ayına kadar fazla mesai yapılmak- zın iflasının duyulduğundan beri fazla mesai ve cumartesi çalışıldığı, üretimin konse- ve ve yiyecek maddelerinin tamamının satıldığına, bu nedenle iflas ve firmanın kapanma hikayesinin, işçilerin bu güne kadar ki kazanımlarının ortadan kaldırıl- maları için bir oyun olduğunu söylüyorlar.

İşyeri temsilciliği ile sendika temsilcisi- nin de patronları yana tutum takınması firmanın kurtulması için yeni bir alıcı ara- dıkları, yeni alıcı çıkarsa bütün işçilerin yeniden işe alınacakları veya sadece bir kısmının işine son verileceğini, bu arada yabancı işçilerin geri dönüş priminden yararlanacaklarını bildirdiği üzerine, çoğunluğu Türkiye'li ve İspanyol olan iş- çiler işçi temsilciliğine ve sendikaya da güvenirleri bildiriler.

Dortmund'da etkili bir anti-faşist gösteri

Federal Almanya'nın Dortmund kentinde artan yabancı düşman- lık ve neo-nazilerin saldırılarına karşı "Yabancı ve Alman Hem- şehrileri Çalışma Grubu" tarafından Hitler'in iktidara gelişinin 51. yıldönümü olan 30 Ocak günü bir yürüyüş düzenlendi. Çok sayıda demokratik örgüt ve kişilerin, sendikaların, siyasi parti- lerin desteklediği ve bir kişinin kanlılığı gösteride tüm Türkiye- li örgütlerini tek flama altında yürümeleri gerek Alman gerekse Türkçeller arasında olumlu yankılar uyandırdı. FİDEF, Komkar, Demirel İşçi, İşçi Gerçeği, Anıpa'da Dev Genç, Birlik Yolu gibi Türkçeli örgütler bu yürüyüş için eylem birliği yaparken, aynı

eyleme İtalyan, İspanyol, Yunan örgütlerinin de katılmaları bir başka kazanım olarak ilgi çekti. Bu arada "Borissianfront" adlı sözde "föhrer sevevleri klübü" neo-faşist örgütün yürüyüşe sal- dırı düzenlediği yolundaki bir ihbar üzerine polis, 29 Ocak ak- şamından önce Almanya başladı. O akşam ve ertesi günkü yü- rüyüş sırasında işçilerinde kızayanları bomba, sopa ve zincir de bulunan toplam 39 neo-faşist gözaltına alındı. Neo-Faşistlerin Kucyo-Ren Westfalıya Eyaleti'ndeki çeşitli kentlerinde, anti-faşist yürüyüşü sabotaj etmek için örgütlü bir saldırı Dortmund'a ge- tirdikleri öğrenildi.

TÜRKİYE

Türk sineması bu yıl yarışma bölümünde temsil edilmiyor

34. Berlin Film Şenliği

21 ülkeden 26 uzun ve 16 kısa filmin katıldığı 34. Berlin Film Şenliği, 17 Şubat günü Zoo Palast salonlarında Fransız Cezayir-İtalyan ortak yapımı "Le Ball" filmiyle başladı.

Batı Berlin Film Şenliği'nin amaçları bilindiği gibi sinema sanatında artırıcı, yenilikler getiren filmlere öncelik tanımak, onları özendirme biçiminde belirlemişti. Şenliğe katılabilecek koşullar olarak da her filmin kendi ulusal kürtüründen yola çıkması, özgün yapı olması öngörülmüştü.

17-28 Şubat arasında sürecektir olan Şenlik programında üç ayrı kategoride (yarışma, toplu gösterim, geriye bakış-anıma) 650 film sergilenicek.

Gazetemiz baskıya hazırlandığı sırada sürmekte olan Batı Berlin Film Şenliği'nde bu yıl Altın Ayı için "favori" gösterilen filmler arasında iki Federal Almanya filmi özellikle dikkat çekiyor. Bunlar Jean Marie Straub'un "Klassenverhältnisse" (Sınıf ilişkileri) ile Emmerich'in "Das Arche Noah Prinzip" adlı filmleri.

Daha önce sonuçlanmadan iki Federal Alman filminin favorisi gösterilmesini sinema çevreleri, İşleri Bakanı Zimmermann'a bir tepki olarak değerlendirmiyorlar. Bilindiği gibi Zimmermann, daha önce yaptığı bir açıklamada Federal Almanya'da sinemaya devlette yapılan yardımları karşılığın bulmadığını

iddia etmiş ve kimi önlemler alınması gerektiğini ileri sürmüştü. Şenlikte bir Federal Alman filminin ödüllendirilmesiyse Zimmermann'ın ve Kohl hükümetinin tepkisine bir yanıt verilmesi öngörülmekte. Ancak bütün bunlar Şenlik öncesinde ve sırasındaki söylemlilerden ve kulis dedikodularından ibaret.

Son sözü kuşkusuz Şenlik jürisi söyleyecek. Ama şimdiden şu söylenebilir: Eğer bu iki Federal Alman filminden biri ödüllendirilirse bu salt CDU/CSU gericiğine karşı bir tepkiden ibaret olmayacak. Her iki filmin de üstün sinema ürünleri olduğunda pek çok film eleştirmeni daha şimdiden görüş birliği içinde.

Bu yıl Türkiye şenliğinin yarışma bölümünde yer almayor. Buna karşılık bu yıl şenlikte fazlasıyla ya da genici askeri diktatörlükler konu alan, ikisi İspanyol, biri Federal Alman, biri de Arjantin yapımı dört film yer alıyor.

Türkiye, şenlik programının bir bölümü olan Akdeniz Filmleri Toplu gösterisinde Serif Gören'in "Derman" ve Yusuf Kurçenli'nin "Ve Recep ve Zehra ve Ayşe" adlı filmleri ile temsil ediyor. Şenliğin çocuk filmleri bölümünde ise Güllükh adlı Federal Alman-Türkiye ortak yapımı bir film gösterilecek.

Senaryosunu Çetin Öner'in yazdığı ve Türkiye televizyonlarında gösterilmesi bilinen yöntemlerle yasaklanan Güllükh ancak bir Federal Alman firması "adına" şenliğe katılabiliyor.

Paris'te ilginç bir sergi: Göçmen işçi çocukları ve sanat

İçerdiği açısından son derece ilginç bir sergi Paris'te şu günlerde sürmekte. Adı "Göçmen Çocukları ve Göçmen İşçi Akademi İkinci Kuşak Temsilcileri" Yani Avrupa'da doğmuş ve yaşayan göçmen işçi çocuklarının sanat ürünlerinden oluşuyor.

Bu sergi herşeyden önce toplumsal bir gerçeği irdelemek açısından önemli. Çok ayrı kültürlerin birlikte yaşaymaya zorunlu bırakıldığı ortamda (göçmen işçiler ve Batı Avrupa ileri kapitalist toplumu) "kültür alışverişi" ne düzeyde? Göçmenlerin hemen tümünün işçi olması egemen burjuva kültürüyle, hem ulusal, hem sınıfsal kültür ayrışıklıklarının doğmasına ne denli yol açmış? En önemlisi, bu ortamda yetişen göçmen gençlik birikim kültürü

Fransa'daki göçmen işçi çocuklarının ürünlerinden oluşan sergide gözlemlenen gerçeklerden biri de, genç göçmenlerin hemen birerinin sanatla ürünlerinde ulusal biçimlerin egemen olmamasıydı. Gençlerin biçimsel tercihleri içinde büyük ölçüde toplumsal beğenileri yansımaları vardı.

Hollanda'da El Kapsı Türk İşçi Tiyatrosu yeni oyununu sergiliyor

Hollanda'da etkinlik gösteren El Kapsı Türk İşçi Tiyatrosu, 9 Şubat Perşembe günü, Vassif Öngören'in Zengin Mutfağı oyununun ilk gösterimini başarıyla sergiledi.

1981 yılı sonunda Hollanda Türk işçileri İşçiler Birliği (HTIB) içinde doğan Türk İşçi Tiyatrosu, 15 Nisan 1982'de Bilgeşu Erenus'un El Kapsı oyununu sergileyerek perdesini açtı. Çeşitli çevre ve kesimlerden haklı övgü ve destek elde eden topluluk Hollanda'da yerleşik bir konum elde etmek amacıyla çalışmalarını bundan böyle vakıf olarak sürdürme kararı aldı.

Vakfa adını veren El Kapsı adlı oyundan sonra Türk İşçi Tiyatrosu, Hollanda Kültür Bakanlığı'nın, Türk gençlerinin tiyatro alanında eğitim üzere ilköğretilere katıldığı ulusal tiyatro yazar ve yönetmeni Vassif Öngören'in yönetmeliği ve oyun seçiciliği altında çalışmaya başladı.

Topluluğun ikinci oyunu Kuralla Kuraldışı da geniş yankılar uyandırdı. Bertold Brecht'in bu ünlü oyununu Vassif Öngören yönetmişti. Grubun üçüncü olarak sahnellediği oyun ise Vassif Öngören'in Zengin Mutfağı oldu. Bu oyuna birlikte Türk İşçi Tiyatrosu Hollanda sanat çevrelerinde kendine tartışılmaz bir yer edindi.

Topluluk şimdi 1984-1985 tiyatro mevsimini için devletten ve yerel yönetimlerden "sahil bir bütçe" bekliyor. İlgililer, topluluğun kurumsallaşmasını sağlamakta büyük önem taşıyan böyle bir sürekli bütçenin verilmesi gerektiğine işaret etmektedir.

Gereğinden de Türk İşçi Tiyatrosu 1982-1983 tiyatro mevsiminde 30 kez seyirci karşısına çıktı. 1983-1984 mevsiminde bu sayının 40'ine ulaşarak 1984-1985 mevsiminde 40'ine ulaşarak seyirci karşısına çıkacak.

Zeynep Hanlarova ve Azerbaycan folkloru Federal Almanya'da

Azerbaycan Ulusal Folklor Grubu konserlerinden ilkinin geçtiğimiz hallalarda Mainz ve Oberstein kentlerinde verdi.

Alman Komünist partisi Rheinland-Pfalz Yönetim Kurulu'nun davetlisi olarak gelen grupta, tanınmış sanatçılardan İslam Rusayev ve Zeynep Hanlarova da bulunuyordu.

Grup üç saate yakın süren programında, Azerbaycan halk türkülerinden ve danslarından örnekler sundu. "Soysever Birliği ile dostluk, ülkemizde bars" konusunu işleyen gecede, İran-Azeriler'in ve Türk işçilerin çok sayıda katılımları dikkati çekti. Gece aralaksız süren alkışlar ile beraber, Latin Amerika halkları ile dayanışmaya çağrıldı. Kapanış konuşmasını yapan DKP Millî Sekreteri Bern Fisher, tarihsel bir anımsatma yaptığı konuşmasında şunlara değindi: "Ekim Devrimi'nden sonra, 31 Temmuz 1918'de Azerbaycan başkenti Bakı, Türkler ve İngilizler tarafından işgal edildi. Amaçları, Sovyet Cumhuriyeti'nin kazanımlarını yoketmekti. 20 Eylül 1920'de Bakı Halk Komitesi tarafından Azerbaycan Sovyet Cumhuriyeti ilan edildi."

denli yıl açmış? En önemlisi, bu ortama dayatılan göçmen gençler, bu iki kültürel de dönüşümeylebilir, bir "sentez kültürü" nün taşıyıcısı mı? Yoksa eğitim, iletişim yetersizlikleri nedeniyle her iki kültüre de bir ölçüde yabancı, "lumpen bir alt kültürün" ya da kültürsüzlüğün batagında mı?

Doğal olarak tek bir sergi bu kapsamlı sorunları yanıtlamak, çözümler getirmek iddiasında değil. Ne var ki sorunu ortaya koyuyor, gençliğin önemli bir kesiminin, ikinci kuşak göçmen için gençliğin yeni bir kültürel arayış içinde olduğunu vurguluyor. Bu konuda bugüne dek ciddi bir girişimde bulunulmamış olmasın bu tür etkinliklerin önemini artırıyor.

Sergi yalnızca Fransa toplumuna ele alıms. O nedenle Türkiye'li göçmen çocukların yapıtları çok az yer kapsıyor. Fransa'da Türkiye'li tüm göçmen gençliğin yalnızca yüzde 2,2'sini oluşturuyor. Ama göçmen gençlik Fransa'da olduğu gibi Kuzey Afrika kökenli, ya da Federal Almanya'daki gibi Türkiye kökenli olsa da sorun gene aynı: Kültür ve sınıf uyumsuzluğu, ekonomik bunalımın da kırılcılığı rçıklık...

Sergideki çok çeşitli, ayndallardaki yapıtların belki tek ortak noktası da bu zaten.

İlgilinc bir anlayışla düzenlenmiş sergi. Her yerde video ya da diaprojiz ekranları var, her birinde değişik söyleşiler, incelemeler yer alıyor. Her ekranı çevresinde ancak onbeş kişiye sığabilecek kadar yer var. Böylelikle zorunlu bir "küçük geyte" havası yaratılmış, sanki alle arasında televizyon seyrediyor gibi. Gösterilen söyleşiler ve incelemelerin büyük bir kısmı göçmen çocukların kendileri tarafından hazırlanmış, bir kısmı da onların yapıtlarını konu alarak, eğitmenler ve toplulukçular tarafından çevrilmiş inceleme filmleri. Bunun yanı sıra yontu, resim, afiş ve fotoğraflar da sergilenmiş.

Tüm sansatı yapıtların ortak bir yanı da, biçimsel açıdan tümüyle Batı toplumunun biçim ve anlayışlarına uygun olmaları. Göçmen gençliğin zor koşullarda sıvırlan dayatılırlığı, bu yapıtlara özenli bir içerik kazandırıyor kazandırmasına, ancak bu, aynı olarak kendi ulusal sanat anlayışlarına, bir "sentez" oluşturarak değil, içinde yetistirdiği toplumun sanat olçülerine uygun olarak belirlmiş.

Bekli en azından bu sorun soruyu ortaya attığı için amacına ulaşmış bir sergi. Ne var ki sorun çok daha kapsamlı tartışmaya ve somut yaklaşım gerektiren bir düzeyde. "Göçmen Çocukları" sergisi Paris-Beaubourg Kültür Merkezi'nde yer alıyor.

Kuzey Afrikalı, Yugoslav, Türkiye'li ve Portekizli ilkökul çocuklarının hazırladığı "Kent" konulu panonun bir bölümü

HASAN

Derse ara verdik.

Çocuklar sabahın yedisinden beri burada. Yüksek tavanlı, geniş eğitim atölyesinden camlarla ayrılan ustalara ait bölmede kahveyi içerken, baktım Hasan topallaya topallaya sıcağ su almaya gidiyor musluktan. Diğer çocuklar tezgahlarını üstüne oturmışlar, evden getirdikleri yağlı, peynirli emeklerini yiyorlar. Bir bardak sıcağ suyun içine küçük bir çay torbası salırdırıyorlar, çay oluyor, torbalar öyle bardağın içinde, çıkarmadan içiyorlar.

Yaşları onaltı, onyedli. Gençlikleri başlarına belâ. Federal Alman yasalarına göre onsekizli doldurmuş gençlerin vardığı yerlerde çalışması yasak. İşsizliğin alıp yurduduğu bu dönemde patronlar her işe koşabilecekleri işçileri istiyorlar. Yok var, diyalı çalışmasınlar, çok hafızda bir meslek okulu gitmesi gerekiyormuş, kim uğraşacak? Çocukların doğru dürüst bir iş bulma imkânı yok. Birkaçı buraya gelebilecek için yasını küçültürmüş. "Hocam, gideyim, Türkiye'de yaşamı büyültürüm, o zaman iş bulabilir miyim?" "Olmaz artık," diyorlar, "girdin bir kere kayıtlara."

toplanıyor...
geçmiş...
yönündeydi...

1984 sonrasında bu sayının 401'ine
amması bekleniyor. Oysa Hollan-
da'nın en tanınmış amatör tiyatrosu
toplulukları yılda ancak 10 dolayında
gösteri sunabiliyorlar.

Geniş atölyede hep belli belirsiz bir mavilik var. İlk geldiğim günden beri farkındayım. Sanki saydam, mavil bir buhar incecik yayılmış havaya. Kaynak alevlerinin parlak mavisi mi, çocukların cepçeri yıldıztı mavil giysileri mi, nedir bu mavilik her tarafta, bir türlü çıkaramıyorum. Fırmadan otuzar mark ödeyerek aldıkları iş giysileri büyük geliyor çocuklara, omuzlarından sarkıp duruyor. Bu uyumsuzluk gövdeleri öldürdüğüne de çelmisiz gösteriyor. Kafalar kocaman. Burada saç traşı pahalı. Saçlar uzadıkça uzuyor. Almanlarınki gibi dökülüyor omuzlara, başın etrafını sarıdıkça sarıyor, Kocaman bir yumak oluyor sanki. Öyle ki, en sonunda traş olup gelince yeni görüntüye birkaç gün alımsam gerekiyor. Traşlı geldikleri ilk gün utançlağ utançlağ gülüyorlar. Sanki soyunup gelmişler.

"Ayağım sancıyor, hocam."

Hasan bugün sınıfı tam masamın karşısında oturmuş. Sıraanın altından kocaman iş ayakkabılarını yere sürüp duruyor.

"Ayağım sıkıştı, ayakkabılarım vuruyor."

"Dün disko dansetmekten olmuştur," diye takılıyor biri. "Sus lan," diye çıkıyor Hasan.

Hasan "Disko" adını takmış. Sınıfta henüz gezmetken, dans etmekten bahsediyor. Babası sıkmaz Hasan'ın. Sınıfın en şanslısı Hasan bu yünden. Diğerlerine babaları nefes almıyor. Biraz da kıskanıyor olmaları Hasan'ın. Disko Hasan adı tutulverdiydi. Disko Hasan aşağı, Disko Hasan yukarı. Hasan ilk sıralarda gülmüş geliyorlardı. Sonraları kızmaya başladılar. "Babamın yanında deyiver, hocam," diyor. Çocukları uyardım, vazgeçer gibi olurlar. Hasan'ın yuzu asık bugün. Aslında güler yüzüldür Hasan. Doksanı güler. Bir bakarsın Hasan'ın ağzı kulaklarında, derisi filan birleşmiş, yanındakilerle çeneyle dalmış. Ama öyle temiz güler ki, kızılmaz. Her bir tarafı dağınır Hasan'ın. Gülüşünü topalayamaz, dikkatini taşıyamaz, uzağıy giden bacaklarını, kollarınlı topalayamaz. İskemlesine oturamaz, yayılır Hasan. Sanki ellerini, ayaklarını gövdesinden ne kadar uzağı yerleştiririse o kadar rahat edecek. Saçları diken diken. Sıkıldıkça, zor bir soruya cevap veremediği elleriyle saçlarını dağıtır durur.

Hasan'ın şikayeti o sabah dersin kargaşasından kayboldu gibi çıktı. Onüç tane Anadolu çocuğu. Alman hükümetinin yabancı gençler için hazırladığı bir program çerçevesinde sözüm ona meslek eğitimi hazırlanıyordu. Oysa şu sıra Alman genç-

lerinin bile durumu çok kötü. Nerede kalmış Almanca'yı henüz doğru dürüst konuşmeyen, birkaç aydır Almanya'da yaşayan şu gençlere çiraklık yer bulmak Çocuklar da biliyor bunları. Ders yapmıyor oluyor. İstiyorlar, iyi niyetliler, ancak onlara destek olacak, şevk verecek birsey yok ki. Çeneyle banyılıyorlar. Birşeyler anlatılıyor, gülsünler. Dersi, Almanca'yı unuttuyorlar. "Hocam, hocam," diye sözle başlıyorlar mı, anlatılmaz bir duygu dolduruyor içimi, kırakıyorum anlatılır. Anadolu'nun dört köşesinden gelen, çok uzun süredir uzak kaldığım bir hava sarıveriyor sınıfımı.

Cuma sabahı Hasan okuldaki büroya geldi. Ayağı ağrı. Elinde doktordan bir kağıt.

"Hayrola Hasan, ne oldu ayağına böyle?"

"Parmağım kırılmış hocam."

"Geçmiş olsun, Hasan. Demek onun için sancıyor mus ayağın. Nasıl dayadın dünya zaman- dır acısına?"

"Dayadım hocam."

"Peekı nasıl kırдың parmağın, Hasan? İşyerinde mi oldu?"

"Hayır hocam."

Baktım, Hasan utanıyor. Anlatmak istemiyor. Sonra gene de anlatı. Arkadaşı ile şakaşıyorlarmış. Tekme vurayım derken ayağını duvara çarpmış.

Alcılı ayağına da şöyle yan yan gülerlek bir bakışı var, sanki alıcıya girmekle ayak Hasan'ın ol-maktan çıkmış, olmuş bir taş parçası. O kadar yabancı Hasan'a. Doktorun yazdığı hasta kağıdını verirken sonra topallaya topallaya gitti.

Pazaritesi günü Hasan gene geldi büroya. Bu kez pür telaş. "Hocam, deyiver şu doktora, ayağımı çözdün, ben dayanamayacağım," Hasan'ın dudakları uzamış, kaşıları kalkmış, saçları daraldı. "Dört hafta neşli deyiver."

Ne yapacağımı kestiremedim duraklıyorum. Utanmasam güleceğim. "Olmaz, Hasan," diyorum, "sonra kemik yanlış kaynar, total olursun durup dururken."

Hasan inmanından bakıyor yüzüme. Çaresizlikten boynu büküldüyor.

Birkaç gün sonra Hasan geldi. Ağzı yine kulaklarında, ayağında alçı filan yok. "Ne yaptın, Hasan", demeye kalmadı. "çözdüm hocam," diye anlatırdı. Suyu sokmuş ayağını, alçı yumuşayınca da sarğıları kesip çıkarmış.

Hasan total filan da olmadı.

Ayşe ÇINAR

ABD'nin Lübnan'da tırmanan saldırıgırlığı yenilgiye işaret ediyor

Lübnan'daki yurtsever güçleri 6. Filo'nun bombardımanı da durduramadı

Şubat ayı başlarında Lübnan kıyılarında mekik dokuyan ABD savaş gemilerinden kalkan savaş uçaklarının Beyrut'un kenar semtlerini bombalamaya başlamasıyla, Lübnan'da çatışan güçler arasındaki gerilim bütünü arttı. Sünni ve Şii Müslümanlar ile Dürziyelerden oluşan muhalefet güçleri ile ABD destekli Lübnan ordu birlikleri ve sağcı (Hristiyan Falanjiş) milisler arasındaki çarpışmalar yoğunlaştı. Lübnan hükümeti istifa etti. Başbakan Şefik Wazzan yaptığı açıklamada, tüm politik ve dinsel grupların temsil edileceği ulusal bir birlik hükümetinin kurulmasına yol açmak üzere görevden ayrıldığını belirtti.

Yurtsever muhalefet güçlerinin Lübnan ordu birliklerine karşı kazandığı zaferler sonucu Batı Beyrut son bir yıldan bu yana ilk kez Müslüman muhalefet güçlerinin eline geçti. Bunun üzerine ABD birlikleri müdahaleyi artırdı. Lübnan ordu birliklerinin bazı mevzileri terk etmesi sonucunda Reagan yönetimi de birliklerini başkent açıklarında 6. Filo gemilerine çekti, muhalif güçlere ait mevzileri Araplararası Barış Gücüne bağlı Suriye birliklerinin mevzilerine denizden bombardımana tutarak sağcı milisleri desteği sürdürdü.

Sağcı milislerin ve ordu birliklerinin başarısızlığı sonucu Lübnan ordusu içinde moralin bozulduğu, askerlerin muhalif güçlerden yana geçtikleri, ya da cepheден kaçtıkları açıklandı.

ABD yönetiminin, askeri birliklerini geri çekme adı altında artırdığı saldırıgırlığı tüm dünyada tepkilerle neden olurken, 1982'den beri Lübnan'da bulunan Çokuluslu Barış Gücü adı altındaki NATO birlikleri içinde de çelişkilere yol açtı. Şubat'ın ikinci halfasında bu birliklerden İtalyan askerleri çekilmeye başladı. İtalyan

desteğine karşı Cemayel'in zayıf hükümetini ve ordusunu güçlendirmedeği gibi, muhalefet güçlerini de yokedemedi. ABD'nin saldırıgırlı ve bölücü politikası sonucu Müslümanlar ve Hristiyanlar arasındaki çatışma kızıştı, ancak bunun sonucunda ABD Lübnan'ı kendi istediği şekilde bölgede hegemonyasına sürdüreceği bir üs haline de getiremedi.

Son olay, ABD'nin kaba kuvvete dayalı politikasını bir kez daha sergilerken, Reagan'ın kendi taraftarları arasında, ABD ile Ortadoğu'daki dostları arasında ve Reagan yönetimi ile Kongre arasında da çelişkilere yolaçtı. Lübnan'daki son gelişmelerde politik yorumcular şu noktada birleştiler: Reagan açısından son saldırı seçimler öncesinde büyük bir başarısızlıktı. Ote yanda Reagan'ın son saldırıgırlığı bölgede Suriye'nin, Dürzi ve Müslüman muhalefet güçlerinin prestijini artırmıştı.

Olaydan tek memnun olan İsrail'di. İsrail yönetimi, "bombardıman birkaç hafta önce başlatılmalydı. Suriye bu dilden anlar" diyor. Nitekim İsrail birlikleri de son günlerde Beyrut'a doğru ilerlemeye

başlamışlardı. Öte yanda, Güney Lübnan'da İsrail birliklerinin sürekli saldırı altında olduğu, ordu moralin düştüğü, İsrail askerlerinin cepheден kaçtıkları, savaşmaktansa hapse girmeyi tercih ettikleri bildirilmekteydi. Savaş aleyhtarları hava ülkede politik kutuplaşmayı arttırmış, "Sımdı Barış" hareketi büyük başarı gösterilerine girişmişti.

Lübnan'da stratejik açıdan kayba uğrayan ABD ve İsrail'in bölgeden çekilmesinin koşulları yaratılmaya başlamıştı. Müslüman ve Dürzi yurtseverlerin politik ağırılığı artmış, hükümeti kalan Cemayel'in prestij bütünü azalmış, yeni koşullar Lübnan devlet başkanının Maruni bir Hristiyan olmasını öngören Anayasa'nın ömrünü doldurmuştu. Sımdı muhalefet güçleri Lübnan'da Cemayel'i istifaya çağırarak, İsrail'e bazı haklar tanıyan Lübnan-İsrail anlaşmasının yürürlükten kaldırılmasını istemekte, bölgede ABD ve İsrail askerleri çekilmedikçe, ülkede gerçek güç dengesi yanıştan bir yönetimin kurulamayacağını belirtmektedirler.

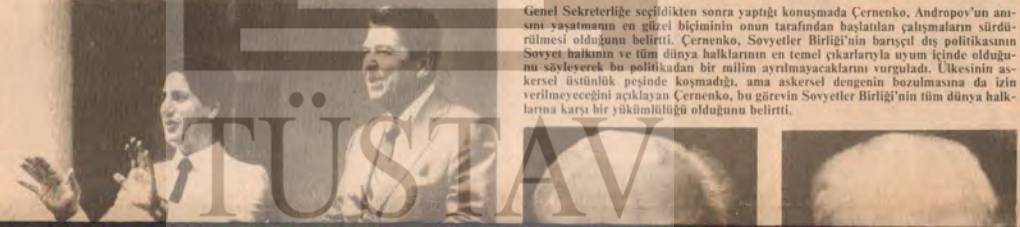

SBKP MK Genel Sekreteri Y.V. Andropov öldü

Sovyetler Birliği'nin barış politikasında bir milim bile değışiklik olmayacak

9 Subat 1984'te, SBKP MK Genel Sekreteri Y.V. Andropov'un ölümü, Sovyetler Birliği Yüksek Sovyet Prezidyumu tarafından acı bir haber olarak Sovyet halkına ve dünyaya duyuruldu. Sovyet liderinin ölümlü burjuva basınında asılsız söylentiler ile komünizm aleyhtarları bir kampanyaya dönüştürölmek istendi. Emperyalizmin basını günlerce, "post kavgası", "kimin adamı yeni lider olacak", "nasıl bir politika değışikliği gerçekleşecek" gibi Stalin'den bu yana her Sovyet lideri öldüğünde grıştığı bu aslı esası olmayan karalamalarla uğraştı. 13 Subat 1984'de yapılan olağanüstü plenum toplantısında SBKP Merkez Komitesi oylarıgıyla K. Çernenko'yu SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreterliğine getirdi.

Genel Sekreterliğe seçildikten sonra yaptığı konuşmada Çernenko, Andropov'un anısını yaşatmanın en güzel biçiminin onun tarafından başlatılan çalışmaların sürdürölmesi olduğunu belirtti. Çernenko, Sovyetler Birliği'nin barışçı dış politikasının Sovyet halkının ve tüm dünya halklarının en temel çıkarlarıyla uyum içinde olduğunu söyleyerek bu politikadan bir milim ayrılmayacaklarını vurguladı. Ülkesinin askersel üstünlük peşinde koşmadığı, ama askersel dengenin bozulmasına da izin verilmeyeceğini açıklayan Çernenko, bu görevin Sovyetler Birliği'nin tüm dünya halklarına karşı bir yükümlölüğü olduğunu belirtti.

batıya ikinci hafızasında bu birliklerin İngiliz askerleri kelimeleri başlatı, İspanya hükümeti İtalyan askerlerinin kademeli olarak geri çekileceklerini açıkladı; Fransız hükümeti ise B.M. Genel Sekreteri Cüellar'a bir mesaj göndererek Lübnan'a B.M. bany gücünün gönderilmesini önerdi. Lübnan sorununu daha kuvvetle çözmeye çalışan ABD, 1982'den bu yana tüm

Cemayel-Reagan işbirliği Lübnan'da muhalefet gücünü durduramadı

Yine efendimiz gibi...

Bacıminkiler gibi göz gözü behrim
İstanbulu seni düşünüyorum
Oturmusun deniz kıyısına,
bakıyorsun limana giren Amerikan
zirhlısına.
Hastasın, açsın, öfkelişin,
O da bakıyor sana,
hem de nasıl
efendimmiş, patronummuş,
sahibinimiş gibi itoğu it.

Evet, 15 yıllık bir aradan sonra 6 Şubat Pazartesi günü 6. Filo'ya ait ki ABD savas gemisi Dolmabahçe önlerine demir attı. Nükleer silahlı ve 5 bin Amerikalı askerini taşıyan gemiler İstanbul'da Skiyonitizm Komutanlığı tarafından Selimye kıyısından atılan 21 pare topla karşılandı. Büyük ozaan 1950'lerde dediği gibi sanki "efendilerimizdi" gemiler, o kadar pervasızlardı.

1948 yılında Amerikan zirhlisi **Missouri'nin** İstanbul limanına gelişi bir olay olmuş, Amerikan denizcilerinin güysilerinin parçaları, kaskatilerinin kurdeleleri Amerikan hayranlanınca kâğıpılmıştı. O yıllar, ABD ile ikili teslimiyet anlaşmalarının imzalandığı, Sovyetler Birliği ile ilişkilerin en kötü döneme girdiği yıllardı. Limandaki Amerikan zirhlilen efendimize teslim olman simgesi idi.

6 Şubat günü İstanbul limanındaki Amerikan gemilerinin bakan İstanbul halkı sadece bunları değil, 16 yıl önce, filonun limanlarımızda gelip de geldiğine pısmam edildiği günleri de hatırladı. 1968 yılında, yığınların ve özelliği, gençliğin anti-empiryalist mücadelesinin kâbarıydı, filo'ya karşı İstanbul'da ve Ankara'da dev gösterilerin yapıldığı, filo mürettebatının Dolmabahçe'den denize döktüğü yıllan. Bu gösteriler sonucu İstanbul'da 25 yaşındaki Hakkı Fukuileti öğrencisi Vedat Demircioğlu polis tarafından öğrenci yurdundan pencesinden atılarak şehit edilmiş, Ankara'da ise Atalay Savas polisten kaçarken minibus altında kalarak can vermişti. 16 Şubat 1969'da ise gemilerin gelisini protestoya amacıyla toplanan 30 bin yurttışerlin üzerine zaman zaman ABD'nin "Kanlı Pazarı" isimli bir parti üyesi Ali Turduye geçen o gün, Türkiye İcadi Partisi üyesi Ali Turduye Aytaç ve İcadi Duran Erdoğan barbarca öldürülmüşler. ABD 6. Filosu'nun 15 yıldır limanlarımızda elini kolunu sallayarak giremeyeşinde, dokülen bu kanların o günün anti-empiryalist hareketinin rolu büyük oldu. 6 Şubat'da limanlarımızda geç künüğüne gelen Amerikan gemileri, sadece 7-8 saat kalabildiler. Ev sahipleri

Filiz KARDAM

yeterince konukseverdi; "muhabbet tellâlları", "barcılar-sazcılar" hazırda "con'lari" eğlendirilmeye. Ancak Reagan'ın alarmı, "moral gezisini" yarım bıraktı. Amerikan askerleri, yoksulluk, çaresizlik sonucu vucutlarını satmak zorunda kalan İstanbul kadınlarının koyunlarını, meyhanelerden apar topar topatlarıp, zor yetiştirilip gemilere, Lübnan'a gönderildiler. 10 metre derinliğinde çukurlar açan, herbin bir fondan ağır mermiler indirmeye Lübnan'ın köyüne, kentine, Acımasızca bombalamaya kadınları, çocukları, ihtiyarları...

15 yıllık bir aradan sonra Amerikan gemilerini limanlarımıza getiren Cunta'nın izlediği ABD emperyalizmine teslimiyeti politika oldu. Gemiler limanlarımızda, ABD'nin Ortadoğu'da artan saldırılarını, Türkiye'nin ABD ile imzaladığı yeni anlaşmalar sonucu gelebildiler. Geçtiğimiz Ağustos ayı içinde 6. Filo'ya bağlı üçak gemilerinin limanlarımızı daha geniş çapta kullanmaları için ABD'ye yeni kolaylıklar sağlayan bir anlaşma imzalandı. Kasım ayında bağlanan anlaşmaya göre ise, ABD'nin Adana'daki İncirlik üssünü Lübnan'daki saldırılarında destek olarak kullanmaya izin verildi. ABD hükümet sözcüklerine göre İncirlik'ten hergün Lübnan'a 600 Amerikan askeri ve askerleş malzeme aktarıyor. Böylece de barışseverlerin, demokratların zindanlara ikilidi, düşman güçleri üzerinde ağır baskıların sürdüğü koşullarda, Ortadoğu halklarıyla dostluğu azaltırdan düşürmeyen cuntacları, filo'yu top atlarıyla karşıladılar.

Filonun ardından, 10 Şubat'ta yapıldı açıklamasında Başbakan Özal "ABD Lübnan'da çatışmaya giresse biz bulmuş sayılmayız." dedi. Daha birkaç ay önce de zamanın Dışişleri Bakanı Türkmen "Lübnan'da can gövdeyi götürüyor. Ancak ihtilaller kâğıttı zaman ABD'ye kolaylık sağlayabiliriz" diyorodu. Sonra, can gövdeyi götürürken ABD'ye kolaylık sağlandı. Şimdi de ABD birlikleri İsrail dışında hiç kimsenin savanını müdahale etmeye hakkı yok. Lübnan'ın kâğıtlarını topa tutarken, o gemilere limanlarımızda, ikmal hakkı veriliyor ve Türkiye'nin başbakanı, "biz bu işe bulmuş sayılmayız" diyor.

6. Filo'nun son ziyareti Cunta'nın ve Özal hükümetinin ABD emperyalizmine teslimiyeti ve yalanlara dayalı dış politikasını bir kez daha sergiledi. Demokrasinin, barışın, insan hak ve özgürlüklerinin giremediği yerlere savas gemilerinin "efendimizmiş" gibi girebileceklerini gösterdi.

Konstantin Çernenko

1911 doğumlu Çernenko, 1931'de SBKP'ye üye oldu. Çok genç yaşta zengin köylülerin yanında ücretli olarak çalışan Çernenko, o yıllarda Komsomol saflarında kanlı. 1930'da gönüllü olarak Kızıl Ordu'ya katılan Çernenko, 1932'de Kiev'de bir birliklerinde hizmet etti ve bir sınır birliğinin parti sekreterliğini yaptı. Daha sonra çeyrek parti örgütünün altyazı-sonuçlarında sekreterliğini yürüten Çernenko, 1943'de SBKP Parti Örgütçüleri Yüksek Okulu'nu bitirdi. 1946'da SBKP MK'de görevlendirildi ve "Aittatör" dergisi redaksiyonunda çalıştı. 1960'dan sonra SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu yöneticiliği yaptı ve 1966'da SBKP MK aday üyeliğine seçildi. 1971'de SBKP MK üyeliğine, 1976'da SBKP MK Sekreterliği'ne seçildi. 1977'de SBKP MK Politbüro aday üyesi, 1978'de ise Politbüro üyesi olan Çernenko, 1975'de Helsinki Güvenlik ve İşbirliği Avrupa Konferansı'nda üye ve Sovyet delegesi idi. 1979'da Viyana'daki silahsızlanma görüşmelerine katıldı.

Y. Vladimiroviç Andropov

1914 doğumlu Y.V. Andropov demirciollerinde çalışan bir ailenin çocuğu idi. 16 yaşında Masloik kentinde işçi olarak çalışmaya başladı ve bu sırada Komsomol'a (SBKP Gençlik Örgütü) girdi. 1932'de denizcilik okulunda, daha sonra Petrozavodsk Üniversitesi'nde eğitim gördü ve daha sonra SBKP MK yüksek parti okulunu bitirdi. 1939'da Komünist Partisi'ne üye oldu. Büyük Anavırt Savaşı'na katıldı, partizan harekelerinde ve cephe arkasındaki gençlik çalışmalarında yer aldı. 1944'de Petrozavodsk kenti parti komitesi 2. sekreteri, 1947'de Karely'a da MK 2. sekreteri, 1951'den itibaren de SBKP MK'de çeşitli görevlerde çalıştı. 1953-1961 arasında diplomatik görevlerde bulundu. 1961'de partinin 22. Kongresi'ne SBKP MK üyeliğine seçildi. 1967'de SBKP MK Politbüro üyesi, 1973'de ise Politbüro üyesi oldu. 12 Kasım 1982'de SBKP MK Genel Sekreterliği'ne seçildi. 1983 Haziran'ında ise Yüksek Sovyet Prezidyumu başkanlığına seçildi.

DDR'de 2 milyonuncu konut tamamladı

1971 yılından 1984 yılına kadar Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde iki milyon konut yapıldı, ya da modernize edildi. İki milyonuncu konutun anahtarı açılışta günlerinde bir otobüs sürörü ve ailesine DDR Devlet Başkanı Erich Honecker tarafından teslim edildi. DDR'de 1984-1990 yılları arasında da dört milyon üç yüz bin kişi yeni konut yapıldı ya da modernize edildiği açıklandı. Bilindiği gibi DDR'de yeni bir evin metre kare kırasının 1.05 mark olmasına karşın, bu miktar Federal Almanya'da 9 DM'den başlamaktadır.

ABD silahlanma harcamalarını daha da artıracak

Şubat ayı başında 1 Ekim'de başlayacak olan 1985 yılı bütçe tasarımsı Kongre'ye sunan Reagan, Pentagon'a ayrılan harcamaların yüzde 18 oranında arttırılmasını istedi. Reagan hükümetinin hazırladığı

1985 bütçesi, tasarımda 925 milyar dolar olarak görülmüştür. Bunun 305 milyar doları, yeni, yaklaşık üçte biri doğrudan Savunma Bakanlığı (Pentagon'un) silahlanma harcamalarına ayrılmıştır.

ÖZAL'IN PROGRAMIYLA BİRLİKTE, TÜRKİYE'DE LATİN AMERİKA VE KORE MODELİ TARTIŞMALARI YOĞUNLUK KAZANDI

Friedman modeli Uzakdoğu'da da ancak gerici diktatörlüklerle uygulamaya konabildi

Özal hükümeti'nin "IMF reçeteleri"nden kaynaklanan "Friedman Modeli"nin son aşamasını yürürlüğe koymasıyla birlikte, Türkiye'de "Latin Amerika" ve "Güney Kore Modeli" tartışmaları yeniden yoğunluk kazandı. Türkiye Postası'nın 22. sayısında, Latin Amerika Modeli'ni sergilemiştik. Bu sayıda da, "Kore Modeli"ni özetlemeye çalıştık. Her iki model ekonomik, sosyal ve siyasal boyutlarıyla düşünüldüğünde rahatlıkla söylenebilir ki, "Friedman Modeli"nin Güney Amerika'daki adı "Latin Amerika

Modeli" ve Asya'daki adı da, "Kore Modeli"dir. Modelin uygulandığı Güney Kore, Filipinler, Malaysiya, Singapur, Endonezya ve Tayland gibi Uzakdoğu Asya ülkelerinin tümünde, aynen Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi diktatörlükler var. Bu ülkelerin tümünde sendikal faaliyet ve toplu sözleşme yasak. Ücretler, dünya ölçülerine göre 15 kere daha düşük. Aynen Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi, bu ülkelerde serbest bölge uygulamaları var. Başta ABD tekelleri olmak üzere, bu ülkelerin eko-

nomileri çokuluslu tekellerin talanına açılmış. İlgincidir ki, bu ülkelerde yaklaşık aynı dönemlerde yapılan "sahte seçim"lerin sonuçları bile birbirine benziyor. Türkiye'de Anayasa oylamasına yüzde 91,6 "evet" çıktı. Filipinler'de 1981 Haziran'ında yapılan Başkanlık "seçimleri"nde, diktatör Marcos oyların yüzde 88'ini aldı. Geçtiğimiz yıl Güney Kore'de yapılan Anayasa oylamasında, diktatörlüğün Anayasası'na yüzde 92 "evet" oyu çıktı.

Friedman'ın yıldızı Kore modeli'nde söndü

Bugün 39 milyon 330 bin kişinin yaşadığı Güney Kore'de, 1968 yılından bu yana, diktatörlük koşullarında IMF'nin ve ABD emperyalizminin isteklerine uygun olarak "Friedman Modeli", uygulanıyor. Modelin Güney Kore'deki "başarıları"ndan esinlenerek, "Friedman Modeli"nin uygulandığı Asya ülkelerinde bu politikalara "Kore Modeli" adı verildi.

1975-1980 yılları arasında, aynen "Breziya Mucizesi"nde olduğu gibi, dünyanın dört bir yanında "Kore Mucizesi" propaganda edildi. Gerçekten de, resmi istatistiklere göre, Güney Kore'nin on yıl içinde katettiği mesafe gözler kamaştırdı ve Friedman Modeli'nin Asya'da uygulanan partak bir örnek olarak gösteriliyordu. Nitekim, 1968-1978 yıllarını kapsayan on yıl içinde, Kore'nin ulusal geliri yolda ortalama yüzde 10,4 artış gösterdi. 1980

bir yana, bu sorunlar kat be kat büyüdü ve Güney Kore ekonomisi iflasın eşiğine geldi:

- 1972 yılında, Güney Kore 1 milyar 684 milyon dolar dışsatım karşılık, 2 milyar 522 milyon dolar dışalım yapmış ve dış ticareti, 898 milyon dolar açık vermişti. 1981 yılında ise, 21 milyar 254 milyon dolar dışsatım karşılık, 26 milyar 131 milyon dolar dışalım gerçekleşti ve Güney Kore'nin dış ticareti 4 milyar 878 milyon dolar açık verdi.
- 1982 yılında gelindiğinde, Güney Kore 36 milyar dolarlık dış borç yüküyle, dünyada en borçlu ülkeler arasında Breziya, Meksika ve Arjantin'in ardından dördüncü sırada yer aldı.
- 1968-1978 döneminde, yılda ortalama yüzde 10,4 ekonomik büyüme gözle-

Kore modeli üstüne notlar

Tayland Yatırım Dairesi'nin yabancı sermaye kuruluşları için 1975 yılında yayınladığı "The Office of Board of Investment" adı broşürde aynen şunlar yazıldı:

Bangkok ve yöresindeki altı sanayi bölgesinde günlük işçi ücretleri 20 Baht yani 1 Dolar (ABD'de saat ücreti 2,5-3 dolar) olarak saptanmıştır... İşçi ücretleri, Bangkok'un dışındaki küçük kentlerinde günde 16 Baht, güneyde ise 18 Baht tutuyor...

● Yabancı yatırımcılar şunu da bilmelidir ki, Tayland'ın tarihi ve Budizm işçi ile işveren arasındaki ilişkileri olumlu yönde etkilemektedir. Bu ilişki, yaklaşık işveren arasındaki ilişkilerden çok, işçilerle velisi arasındaki ilişki gibidir.

● ABD tekellerinin yaygın organı "Business International Corporation", Filipinler'de diktatörlük ilanından iki yıl sonra 27 Kasım 1974 tarih-

Kore modeli, Filipinler ekonomisini çökertti

Filipinler'de Eylül 1972'de Ferdinand Marcos Başkanlığında askeri diktatörlük işbaşına geldi ve ülkede sıkıyönetim ilan edildi. Marcos diktatörlüğü IMF ile anlaşarak "Friedman Modeli" ya da "serbest piyasa ekonomisi" olarak adlandırılan ekonomi politikalarını uygulamaya koydu. Ulusal ekonominin ve ulusal endüstrinin korunmasından vazgeçerek gümrük duvarları kaldırdı. Serbest bölgeler kurulu, yabancı sermayeye ayrıcalıklar tanıtarak başta ABD tekelleri olmak üzere çokuluslu tekellere kapılar araladı kadar açıldı.

Diktatörlük, ulusal meclisi kapattı, bütün siyasal partileri ve sendikaları yasakladı. Ulusal ekonomiyi savunma milletvekilleri, muhalefet liderleri, sendikacılar ve yargıçlar zindanlara atıldı.

gerçekleşti. Nitekim, 1972-1980 döneminde, Filipinler'in dışsatımı yaklaşık 5 kat artarak 1 milyar 168 milyon dolardan 5 milyar 788 milyon dolara yükseldi. Bunun yanı sıra, Filipinler'in ulusal geliri, 1972-1979 döneminde yılda ortalama yüzde 6,2 oranında artış gösterdi.

1980 yılından itibaren, Filipinler'de işler tersine dönmeye ve ekonomik bunalım yeniden tırmanmaya başladı. 1983 yılına gelindiğinde de, Friedman'ın "Kore Modeli" bir ülkede daha iflas ederek Filipinler ekonomisini çökertti.

Modelin savunucularına göre, bu ekonomi politikaları Filipinler'in döviz darboğazını çözmek ve ülkenin dışsatımı hızla artarak dış ticaret açıkları ortadan kalkacaktı. Böylece, Filipinler ekonomisi dış

on yıl içinde, Kore'nin ulusal geliri yüzde 180 artarak yüzde 10,4 artış gösterdi. 1980 yılında gelindiğinde, 1700 dolarlık kişi başına düşen ulusal geliri miktarıyla, Güney Kore orta gelişmiş kapitalist ülkelerin üst sınırında yer alıyor ve "görüldüğü" gelişmiş kapitalist ülke olmanın sınırlarını zorluyor.

Güney Kore, dışsatımın büyük bir "sıcrama" yaparak, 1972-1981 döneminde dışsatım miktarını yaklaşık 15 kat artırdı. Nitekim, 1972 yılında 1 milyar 684 milyon dolar olan Güney Kore'nin dışsatım miktarı, 1981 yılında 21 milyar 254 milyon dolara yükseldi.

Uygulanan "sıkı para ve kredi" yönetimlerinin gerekçeleri farklı gerekletme ve iç pazarı daraltma politikalarının sonucunda, 1970 öncesi yüzde 30-40'larda seyreden enflasyon oranı, 1977 yılında yüzde 10'a kadar düşürüldü. Buna ek olarak, Güney Kore'nin resmi istatistiklerine göre, 1978 yılında işsizlik oranı yüzde 3,2'e indirildi.

İstatistikler her zaman gerçeği söylemez

"Güney Kore Modeli"nin özelliklerinden birisi, serbest bölgeler uygulaması ve bu bölgelerde, çökümlü tekellerin fason üretimde (ana fabrika ya parça üretme) bulunmalarıdır. İkinci özelliği, bu bölgelerde üretilen malların esas olarak dış pazarlarda satılmasıdır. Üçüncü özelliği, inşaat sektöründe ithatlaşmış Güney Kore tekellerinin Ortadoğu ülkelerinde faaliyet göstermeleridir.

Çökümlü tekellerin üretim kendi ülkelerinde göndericilik veya burada başka ülkelere sattıkları mallar ve Güney Kore tekellerinin yurtdışında yaptıkları inşaatlar dışsatım sayılır. Güney Kore "dışsatım patlaması" yaptı denildi. Güney Kore'nin ulusal ekonomisi ile hiç bir ilgisi olmayan ve buradaki serbest bölgelerde faaliyet gösteren çökümlü tekellerin kârları ulusal gelir hesapları içinde yer almaz. Güney Kore'nin yıldı ortalaması yüzde 10,4 ekonomik büyüme gerçekleştiğine öne sürüldü.

"Kore Modeli" çöküyor

1980 yılına gelindiğinde, istatistikler bir başka dilden konuşmaya ve "Kore Modeli"nin çökmeğe başladığını göstermeye başladı. Nitekim Güney Kore, görülmüş bir "dışsatım patlaması" gerçekleştirmiş olmasına rağmen, dışsatımın daha hızlı artmasından ötürü, dış ticaret açıklarını küçültmek ve döviz darboğazını çözmek

zorunda kalmıştır. Bu nedenle, yıla ortasına yüzde 0,4 ekonomik büyüme gösteren Güney Kore'de, ulusal gelir artış hızı 1978 ve 1979 yıllarında gerilemeye ve "sıfır" noktasına doğru inmeyi başladı. 1980 yılında ise, Güney Kore'nin ulusal geliri yüzde 6,2 oranında geriledi.

● 1977 yılında yüzde 10'a kadar indirilen enflasyon oranı, 1980 yılında yeniden yüzde 28'e tırmadı.

● Birleşmiş Milletler Örgütü'nün 1983 yılı istatistiklerine göre, 1978-1983 döneminde Güney Kore'de iş arayan resmi kayıtların sayısı yüzde 108 artarak 442 bin kişiden 921 bin kişiye yükseldi. Ayrıca, ilgili dönemde 1 milyon 200 bin kişi iş bulabilmek için yurtdışına göçmek zorunda kaldı.

Güney Kore'de bu modelin uygulanmasından kısa bir süre sonra, ilköğretim başta ABD ve Japon tekelleri olmak üzere, çökümlü tekeller üşüştü. Bugün Güney Kore'de, modelin uygulandığı ülkelere olduğu gibi, ABD emperyalizmi yalnızca ekonomik anlamda değil, sosyal, politik, askerel ve dış politika anlamında da güçlü bir faktör haline geldi.

Güney Kore'de, şu an ABD'nin 35 bin kara askeri ve çok sayıda fıştı var. Bunlara ek olarak, Kore limanlarında ve denizlerinde üslenen savaş gemileri ve ABD üslerinde hava askerleri var. Güney Kore'deki ABD üslerinde 600-700 arasında atom roketi bulunuyor. Geçtiğimiz yıl yapılan bir araştırmaya göre, ABD bu ülkeye nötron bombasını yasırsa, Cruise roketleri yerleştirilecek.

Üste Filipinler diktatörü Marcos ve altta da Güney Kore'den "insan marifetleri"

hükümetler, diktatörlerin ilan ettikleri ikinci sonra 27 Kasım 1974 tarihli sayısında aynen şunları yazdı:

● Başkan Marcos'un 1972 Eylül'ünde siyasetim ilan ve "Yeni Toplum Düzeni"ni beyan ettiğinden bu yana, Filipinler'deki yatırım havası günden güne iyileşti... Yabancı yatırımlara yapılacak yasal işlemler ve tanınacak ayrıcalıklar ilan edildi, çoğu durumda liberal bir politika geçildi. Artık yepyeni bir politik, ekonomik ve sosyal hava esmekteydi. Filipinler'de, Bir yanda hammaddelerin bolluğu, öte yanda bol ve ucuz işgücü...

muhtalel iderler, sendikalar ve yarı-fabrikalı zindanlara atıldı. Diktatörlüğün başı Marcos'a göre, yürürlüğe konulan bu ekonomi politikalarıyla 4-5 yıl içinde ekonomik bunalmı aşılacak, işsizlik, pahalılık ve yoksulluk ortadan kaldırılacaktır.

Emperyalist odaklar ve diktatörlüğün sözcükleri, ekonominin bazı göstergelerinden kalkarak, 1975-1979 döneminde "Filipinler Mucizesi"nin yaratıldığı, ekonominin düzleştiği propagandasını yaptılar. Çünkü, yığınların satınalma gücü yarıyayna geriletilerek ve sıkı para politikası uygulanarak enflasyon oranı yüzde 50'lerden yüzde 15'lere indirilmiştir.

Ayrıca, aynen benzeri ülkelere olduğu gibi, Filipinler'de de "dışsatım patlaması"

la olarak dış ticaret açıkları ortadan kalkacaktır. Böylece, Filipinler ekonomisi dış borç aramaktan kurtulacak ve kendi kendine yeten bir ülke olacaktır.

Oysa bu politikaların kaçınılmaz sonucu olarak, Filipinler'in 1972 yılında 317 milyar dolar olan dış ticaret açığı, 1982 yılına gelindiğinde yaklaşık 10 kat artarak 2 milyar 900 milyon dolarla oldu. Çünkü, Filipinler'de gerçekleştirilen "dışsatım patlaması"ndan dışsatım patlaması daha baskın çıktı. Nitekim, 1972-1982 döneminde, Filipinler'in dışsatımı 1 milyar dolardan 5 milyar 600 bin dolara yükseldi, dışsalımı 1 milyar 485 milyon dolarından 8 milyar 500 milyon doları tırmadı.

Buna paralel olarak, Filipinler'in dış borçları 1972 yılında 2,2 milyar dolar iken, 1983 yılında 27 milyar dolar yükseldi. Bugün Filipinler, dünyada işsiz sayısının en yüksek olduğu ülkelerin başında geliyor. 1983 yılı verilerine göre, Filipinler'de açık işsizlerin sayısı 11,5 milyona ulaşmış bulunuyor.

Yine 1983 yılı verilerine göre, Filipinler'in ulusal geliri yüzde 2 ve sanayi üretimi de yüzde 4,2 geriledi. Aynı yıl içinde, Filipinler'de en büyük 1000 işletmenin 300'ü iflas etti ve 200 bin kişi işten atıldı.

Şimdi Filipinler'de, bundan on yıl önce ilköğretim çökümlü tekellerin önemli bir bölümü üretimlerini durdurdu ve ülkeyi terketti. Çanak yabancısı sermayenin yansısı, Filipinler'in zenginleri de, diktatörlük döneminde binkirtilerli servetleri ülke dışına kaçırdılar.

Diktatör Marcos'un 1972 Eylül'ünde "Friedman Modeli"ni uygulamaya başlamasından kısa bir süre sonra, ABD tekelleri başta olmak üzere çökümlü tekeller kısa bir sürede Filipinler ekonomisini ele geçirdi. Bu ülkede, yabancı sermaye ve ABD emperyalizmi güçlü bir faktör haline geldi.

ABD tekelleri ve ABD emperyalizmi, Filipinler'de yalnızca ekonomik anlamda bir iş faktörü olmamakla kalmadı. O aynı zamanda, Filipinler'in sosyal, siyasal, askeri ve dış politika alanlarında da güçlü bir "iş faktörü" haline geldi. Nitekim, Marcos'un diktatörlük ilanından sonra, ABD'ye açılan iki askeri üsse atom roketleri ve 4800 ABD askeri yerleştirildi. Ayrıca, 1972 yılında 68 bin olan Filipinler'in silahlı kuvvetleri sayısı, 1982'de 280 bin kişiye yükseltildi.

Geçtiğimiz yıl ABD ile imzalanan yeni bir anlaşmaya göre, ABD 1984-1988 döneminde yapacağı yıllık 900 milyon dolarlık yardıma karşılık, Filipinler'deki üslerle nötron bombası, Cruise füzeleri ve 35 bin asker yerleştirilecek.

İMF'ye taahhüt edildi: Ücret zammı enflasyonun altında belirlenecek

Hükümet gerçek ücretleri getirme politikasını sürdürmekte kararlı görünüyor

Türkiye'de milyonlarca işçi, şu günlerde endişeli bir bekleyişi içinde. Özal Hükümeti, iki aylık savsaklamadan sonra 500 bin dolayındaki işçinin 1984 yılı ücret zammının görüşme üzere. Yüksek Hakem Kurulu'nu (YHK) 10 Şubat Cuma günü topladı. Özal Hükümeti, IMF'ye "ücret zammı enflasyonun altında belirlenecek" şeklinde taahhüdüne uygun olarak gerçek ücretleri getirme politikasını sürdürmekte kararlı görünüyor. YHK'nin günlerdir süren toplantısında, YHK-İş'in 1984 yılı için istediği yüzde 43'lük ücret zammına karşılık, YHK'da çoğunlukta olan işveren ve hükümet temsilcileri yüzde 25'tik ücret artışında ısrar ettiler.

Oysa, Türk-İş'in talep ettiği yüzde 43'lük ücret artışı, 1983 yılının enflasyon oranı kadardır. 1984 yılı için ücretle-

rine yüzde 43 zam yapılması olsa bile, işçilerin durumlarında yeni bir iyileşme olamayacak, ancak 1983 yılındaki durumların koruması olacaktır. Toplu sözleşme süresi 1985 yılı içinde bitecek olan ve bu nedenle 1984 ücretleri YHK tarafından saptanacak olan 500 bin dolayındaki işçinin ücreti, 1984 yılı için yüzde 25 artırılsa gerçek ücretler yüzde 12 ve yüzde 30 artırılsa gerçek ücretler yüzde 9 dolayında getirilecektir. Böylece, son dört yılda gerçek ücretleri yüzde 50 geriletilmiş olan işçilerin, satın alma gücünü beşinci yılda yüzde 60 dolayında geri-tilmiş olacaktır.

YHK'nin 1984 yılı için belirleyeceği ücret zammı, yalnızca toplu sözleşme dönemi 1985 yılı içinde sona erecek olan 500 bin dolayındaki işçileri değil, milyonlarca işçinin tümünü etkileyecek. Çünkü, "Yeni Toplu Sözleşme Düzeni" ne göre, YHK'nin 500 bin işçi ile ilgili karar, kamu ve özel sektördeki ücretli sözleşmeler "emsal" olarak alınacak.

Üstelik, yine "Yeni Toplu Sözleşme Düzeni" ne göre, sözüme ona "serbest" toplu pazarlık görüşmelerinde, yetkili sendika ile işveren arasında uyuşmazlık çıktığında, ücret saptamasını YHK yapacaktır. Açıktr ki, hiçbir işveren YHK'nin 500 bin işçi için saptadığı ücretin üzerinde bir artış razı olmayacak ve sendikaların ısrar etmesi karşısında da uyuşmazlık durumuna ortaya çıkarak

ücretin YHK tarafından saptanması yoluna sececektir.

"Serbest" toplu pazarlık "hakko"ndan yararlanabilecek işçi sayısı da 550 bin dolayında. Bunlar Gıda, Tekstil, Petrol, Hava ulaştırması, Çimento-Toprak-Cam işkolu, Enerji, Ağaç, Maden ve Gazetecilik işkollarında çalışan işçiler. Ancak buralarda da, toplu sözleşmeye yapabilecek için yetkili sendikaların kesinlik kazanması gerekiyor. Bilindiği gibi, Cunta'nın yasalaştırdığı "Toplu Sözleşme Düzeni" ne göre, bir sendikadan toplu sözleşme imzalayabilmesi için işkolunda çalışan işçilerin en az yüzde 10'unun o sendikaya üye olması gerekiyor. Çalışma Bakanlığının da, o sendikayı yetkili sendika olarak kabul etmesi şartı aranıyor. Özal Hükümeti, bu boşlukları yararlanarak birçok işkolunda yetkili sendikayı belirleyebilir. Böylece, yüzbinlerce işçi de, yalnızca bu nedenle toplu sözleşme görüşmelerine oturuyor. Çünkü onların böyle bir haktan yararlanabilmeleri için DISK davasının beraatle sonuçlanması ve DISK'nin kabulatılması gerekiyor.

Ayrıca, DISK'e bağlı sendikalar, 12 Eylül 1980'den bu yana YHK tarafından belirlenen toplu sözleşmelerin süresi sona erdiğinde, yeni toplu sözleşme yapamayacaklar. Böylece, yaklaşık yarım milyon dolayındaki DISK'e bağlı sendikaların üyesi işçiler, 1984 yılında ücret artışı-ndan yararlanamayacaklar.

ÖZLEM ÖZGÜR Gündem

Yeni-sömürgeciliğin krizi

İkinci Büyük Savaşın ardından, dünyamızda meydana gelen köklü değişikliklerden birisi de, emperyalizmin "klasik sömürge sistemi"nin çökmesidir. Gelişen ulusal kurtuluş hareketleri sonucunda, onlarca genç ulusun bağımsızlığını kavuşmasıdır. Dünya emperyalist sistemi, "klasik" sömürgeciliğini bir yitirirken, elbette bu gelişmelere seyirci kalmamıştır. Savaşın hemen ardından, emperyalizmin ideolojisi, yeni duruma uygun düşen teori, taktik ve stratejileri oluşturmuştur.

Yeni-sömürgeciliğin teorisi ve yöntemlerinin çıkış noktası, "geri kalmışlık" saptamasına dayandırılmıştır. Durup dururken, emperyalist dünya, yüz milyonlarca insanın yaşadığı onlarca ükenden "geri kalmış"lığını keşfetmiş ve bunların "kalkınma" sorunları gündemin birinci maddesi yapılmıştır. Açır ki, yeni-sömürgeciliğin teorisi ve ince yöntemleriyle, ulusal bağımsızlığı kazanmış bir çok genç ulus, yeniden emperyalizmin ağına düşürülmüştür.

Yeni-sömürgeciliğin bu ince yöntem ve araçlarının işleyişinin kavranmasında, Türkiye "İlginc" ve "öğretici" bir laboratuardır. Savaşın hemen sonra, Türkiye önce emperyalizmin para sistemine bağlanmıştır. Dünya Bankası ve IMF üyeliklerini, "Truman Doktrini" çerçevesinde ABD ile imzalanan "dış yardım" anlaşması takip etmiştir. Ardından, Türkiye ABD'nin güdümündeki askeri bloklara sokulmuştur. NATO ve CENTO üyeliği, ABD ile imzalanan askeri askeri anlaşmalar noktalanmıştır. Ve Anadolu, NATO ve ABD üsleriyle süslenmiştir.

ABD'den ve onun denetimindeki finans kuruluşlarından alınan dış borçlar ve devlet olanakları, 1950'li yıllardan itibaren iki alana yönlendirilmiştir. Tarım sektörünün geliştirilmesi ve alt yapı tesislerinin yapılması... Çünkü, emperyalist tekelcilerin yerli ortaklarıyla birlikte, Türkiye'de cirit atabilmeleri için pazar gerekli, imkân, enerji, yol ve benzeri alt yapılar gerekli. İşte önce, bunları yapıldı.

Sonra, 1960'li yılları başından itibaren, çokuluslu tekelciler yerli parabolalarını ortaklıklarda sanayi kuruluşları yükselmeye başlamıştır. Ancak, benzeri ülkelerde olduğu gibi, çokuluslu tekelcilerin Türkiye'ye girişi doğrudan sermaye yatırımı biçiminde olmamıştır. Daha çok, teknoloji, marka, lisans ve patent çokuluslu tekelcilerin, para da yerli ortaklardan gelmiştir.

Ve Türkiye'de, montaja dayalı, küçük ölçek ve geri teknoloji ile çalışan, bağımlı ve iç pazara yönelik bir sanayi oluşturulmuştur. Bu yapı, 1970'li yılları ortalarına kadar, utak-tefek tekelcilerle bir yana, iyi çalışmıştır. Türkiye'nin sanayi üretimi, 1961-1976 yılları arasında, yolda ortaama yüzde 12 dolaylarında artırılabilmektedir.

Ancak, 1978'den sonra işler tersine gitmeye başlamış ve sonuçta, ekonominin her alanını saran kriz yapsal bir nitelik kazanmış, model tıkanmış, sistem iflas etmiştir. Yedi yıldır, bütün araçlar kullanılmış, bütün yollar denemiş, Türkiye kapitalizminin bunalmış çözümlenmemiştir. 1960'li yılları ortasından itibaren, Türkiye'nin başına gelenler, kapitalist yoldan "kalkınmak" isteyen bütün geri kalmış ülkelerin de "yaz-ovisi" olması ve sistem buralarda da iflas etmiştir.

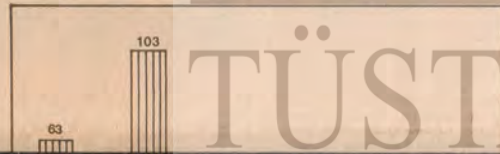
ÖZETLE

Enflasyon son dört yılın en yüksek düzeyine çıktı

HAZINE ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın yaptığı açıklamaya göre, içinde bulunduğumuz yılın Ocak ayında fiyatlar yüzde 5,3 oranında artış gösterdi. Bu oran, son dört yılın Ocak aylarındaki en yüksek fiyat artışı oluyor. İlgili açıklamada, Ocak 1983-Ocak 1984 dönemini kapsayan bir yıl için süreden enflasyon oranının yüzde 42,6 olarak gerçekleştiği belirtilmiştir.

ABD'nin önde gelen bir bankası daha Türkiye'de

ABD'NİN önde gelen bankalarından birisi olan Bankers Trust, Bakanlar Kurulu'ndan gerekli izni alarak Türkiye'de bir şube açtı. Kayıtlı sermayesi 38 milyar dolar olan ve otuz üç aşkın ülkede faaliyet gösteren Bankers Trust'un Başkanı

gösteren Bankers Trust'un başkanı Alfred Brittain, Türkiye'de şube açmalarına gerekçe olarak yeni Hükümet'in programını gösterdi ve "Özal'ı güvenimizin ifadesi olarak Türkiye'ye gelmeye karar verdik" dedi.

Rockefeller de Türkiye'de

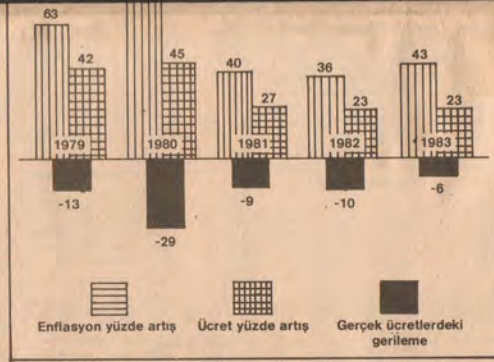
ABD tekeli sermayesinin önde gelen isimlerinden milyarder David Rockefeller sahibi bulunduğu Chase Manhattan Bank'ın Türkiye'de şube açma çalışmalarına katılmak üzere 8 Şubat'ta Türkiye'ye geldi. Rockefeller Cumhurbaşkanı, Başbakan, Dışişleri Bakanı ve Merkez Bankası tarafından kabul edilerek görüşmeler yapıtı.

Bir ABD tekeli daha tarım sektörüne girdi

F-16 Projesi'nin ABD ve Türk hükümetleri tarafından imzalanarak kesinlik kazanmasından ve Özal Hükümeti'nin işbaşına gelmesinden sonra, hızlanan ABD patentli emperyalist trafiğe bir yenisi eklendi ve Bakanlar Kurulu Interstate Seed And Gram Company firmasının tarım sektörüne girmesine izin verildi. Yapılan anlaşmaya göre, ilgili ABD tekeli yerli ortaklarıyla birlikte ayçiçeği ve melez tohumlar üretecek. Bu amaçla kurulan şirkette, Interstate Seed And Gram Company'nin yüzde 35, Traikya Yağlı Tohumlar Birliği'nin yüzde 30 ve yine yabancı sermaye bir kuruluş olan Unilever'in yüzde 35 oranında ortaklık payı var.

40 büyük proje Alman sermayesine ve işçi dövizlerine açılacak

TÜRKİYE'YE Federal Almanya tekellerinin yatırımlarını ve Türkiye'li göçmen işçilerin dövizlerini çekmek amacıyla 40 büyük proje hazırlandı. Projeler 28 Şubat'ta Köln'de düzenlenecek bir toplantıda değerlendirilecek. Köln'deki toplantıya 100 kadar Federal Almanya tekeli yöneticileri ve hükümet yetkilileri yanı sıra, 80 kişilik Türk heyeti katılacak. Türk heyetinde işadamlarına Odalar Birliği Başkanı Mehmet Yazıcı, resmi gruba da Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanı Hüsnü Doğan başkanlık edecek. Türkiye tarafından Almanlara önerilecek projeler, daha çok tarım, tarıma dayalı sanayi alanları, turizm ve madencilik sektörlerine yönelik olacak. Bu toplantıda, ortak yatırımlar konusunda anlaşmaya varılan projeler, daha sonra Türkiye'li göçmen işçilerin ortaklığına açılacak.

Enflasyon oranı yüzde 43... ve tütünün baş fiyatı sadece yüzde 7 artırıldı

Egeli tütün üreticileri protesto gösterisi yaptı

- Geçtiğimiz ay IMF ile anlaşmada, tarımsal ürünlerin taban fiyatlarının saptanması konusunda da yeraldı.

Resmi enflasyonun yüzde 43 olmasına karşılık, Özal Hükümeti'nin tütün taban fiyatlarını geçtiğimiz yıl aoranla ancak yüzde 7 oranında artırması tepkiye karışıldı ve onbinlerce Egeli tütün üreticisi hükümet aleyhine protesto gösterilerinde bulundu. Maliye ve Gümrük Bakanı Vural Arıkan Ege tütün piyasasını açtığı il ve ilçelerde üretici köylüler tarafından protesto gösterileriyle karşılandı. İzmir'in Cumaovası ilçesinde yüzlerce köylü yürüyüşe geçti. Polis ve askerler tarafından önce kordon altına alınan tütün üreticileri, daha sonra kolluk kuvvetleri tarafından zor kullanılarak dağıtıldı.

Üçüz bin tütün...

1983 yılı verilerine göre, Türkiye'de 423 bin tütün üreticisi çiftçi ailesinin 296 bini Ege bölgesinde bulunuyor. Özal Hükümeti, geçtiğimiz yıl 327 lira olan bir kilo tütünün ortalama taban fiyatını, ancak yüzde 7'lik bir artışla 350 lira olarak ilan edilince, yaklaşık üçüz bin dolayındaki çiftçi ailesi perşan oldu. Bilindiği gibi, iki hafta önce Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarı Ekram Pakdemirli, yıl-

talıs olarak "kalkınmak" isteyen bütün geri kalmış ülkelerin de "yaz-giri" olmuş ve sistem buralarda da iflas etmiştir. Sonra da, eski sistem tu-kaka edilecek "Friedman Modeli" gündeme getirilmiş ve Asya, Afrika ve Latin Amerika'nın pek çok ülkesinde uygulamaya konulmuştur. Bu modelin de ömrü uzun olmaması, çok uzun olmayan sürelerde uygulandığı bütün ülke ekonomilerini batırmıştır. Ancak, bu model, uygulandığı ülke ekonomilerini batırmakla kalmamış, o ülkelerin ve bölge halklarının pektiklerinin yanı sıra, dünyadaki gerginliği ciddi derecede artıran önemli tehlikeleri de beraberinde getirmiştir. "Friedman Modeli"nin uygulandığı pek çok ülkede, eski modelin aksine, ABD sermayesi dolaysız olarak girmekte ve bu ülkelerde, yabancı sermaye güçlü bir iç faktör haline gelmektedir. Ne var ki, bu ülkelerdeki ABD varlığı ekonomik güçle sınırlı kalmamakta, diktatörlüklerden yararlanılarak ABD, askeri güçleriyle de buralara yerleşmektedir. Bugün, "Friedman Modeli"nin uygulandığı bütün ülkelerde, eski ABD üslerine yenileri eklenmekte, askeri güçlerin sayısı hızla artırılmakta ve klasik silahların yerini atom roketleri almaktadır. Bu yeni durum, istenemez, insanın aklına "ABD emperyalizmi klasik sömürgeçliği yeniden gündeme mi koymaktadır" sorusunu getirmektedir. Şimdi Türkiye'de olanlar, Özal Hükümeti'nin uygulamaya koyduğu model, bu çerçevede içinde düşünmek gerekmektedir.

lık enflasyon oranının yüzde 43 olduğunu açıkladı. Yıllık enflasyon oranının yüzde 43 olmasına karşılık, tütün taban fiyatlarının yüzde 7 artırılması, 300 bin dolayındaki tütün ekicisi ailelerin gerçek gelirlerinin yüzde 25 dolayında geriletilmesi demek.

Tütün üreticilerinin sert tepkisine kar-

şılık olarak, "tütün üreticilerinin tongasına basmadık" şeklinde cevap vererek, Özal Hükümeti'nin halk düşmanı ve Amerikancı yüzünü, hiçbir gizlemeye dahi gerek duymadan açığa vuruyordu. Bilindiği gibi, geçtiğimiz Ocak ayı içinde IMF ile Özal Hükümeti arasında imzalanan anlaşmada, tarımsal ürünlerin ta-

ban fiyatlarının ve işçi ücretlerinin ne oranda artırılabileceği konusu yeraldıysa, ancak bu miktarlar kamuoyuna açıklanmamıştı. Açıklasa, Özal Hükümeti'nin gerek tarımsal ürünlerin taban fiyatlarının ve gerekse işçi ücretlerinin saptanmasında politikaları, IMF tarafından tesbit ediliyor.

İzmir'in Cumaovası ilçesinde tütün üreticileri protesto gösterisinde

TÜSTAV

Meslek yasaklarına karşı etkili bir eylem olan Böblingen Konferansı'nın belgisi şöyleydi: Demokras

Komünistleri götürürken
Naziler
sustum.
Komünist değildim ki!

Sosyal demokratları
atarlarken içeri yine sustum
Sosyal demokrat da
değildim ben!

Katolikleri götürdüklerinde
karşı çıkmadım
Öyle ya,
ben katolik değildim ki!

Sonunda
Beni götürmeye
geldiklerinde
Kimse kalmamıştı ortada
buna karşı çıkacak...

Soner GÜRLER
Ahmet GÜÇTİÇİ

"Federal Almanya'daki yabancılar en sıradan demokratik haklardan mahrumken, oturma ve çalışma izninin polis ve Arbeitssamt memurlarının iki dudağının arasından, sosyal yardım almak zorunda kalmak bile sınırısı edilmeye yeterken bazı Alman'lara uygulanan "meslek yasakları"nın sızı mı olur? Türkiye'de arasında böyle düşünenlerin sayısının az olduğu söylenebilir mi? Ama, 4 ve 5 Şubat günleri Federal Almanya'nın Böblingen kentinde "Demokrasinin budanmasını durdurun" belgisiyle toplanan uluslararası konferans, "meslek yasakları"ndan yabancı düşmanlığına kadar uzanan zincirin bütün halkalarını gözler önüne sererken, ilk bakışta doğrumuş gibi gelen böyle bir düşüncenin ne kadar yanlış olduğunu da ortaya koyuyordu.

Federal Almanya dışında Belçika, Bulgaristan, Danimarka, Finlandiya, Fransa, Yunanistan, İngiltere, Hollanda ve İsviçre'den de sendikacıların, komünist, sosyalist ve sosyal demokrat politikacıların, milletvekil-

Meslek yasaklarından y düşmanlığına...

rı'nın 132 yıllık geçmişi olduğuna işaret edilerek 1852 yılındaki "Kain davası" hatırlatıldı. O zamanın Prusya hükümeti 4 Kasım 1852'de Marks ve Engels'in kurdukları Komünistler Birliği'nin 11 üyesini, polisin düzenlediği sahte belgelere dayanarak "vatana ihanet" suçlamasıyla mahkeme önüne çıkartıyordu. 12 Kasım'a kadar süren bu düzmece dava sonunda 7 komünist 3 yıldan 6 yıla kadar hapis cezalarına çarptırıldılar. Bu Alman gericielinin işçi hareketini polis ve devlet gücüyle resmen bastırmaya kalkışmasının ilk adımıydı.

Bunu 1878 yılındaki "Sosyalistler Yasası" izledi. 1875 yılında Almanya Sosyal Demokrat İşçi Partisi ile Alman İşçi Birliği ünlü Gotha-Kongresi'yle birleşmişler, Almanya Sosyalist İşçi Partisi'ni kurmuşlardı. Zamanın Bismark hükümeti 1878 yılında çıkardığı "Sosyalistler Yasası" ile bu partiyi yasakladı ve gizli çalışmaya zorladı. Yasanın yürürlükte kaldığı 1890 yılına kadar çeşitli işçi önderlerine ve ilericilere toplam 1000 yıllık ceza kesildi. Aralarında Marks ve Engels'in de yapıtlarının bulunduğu 1355 yayına yasak kondu. 900 kişi sürgün cezasına çarptırıldı. Ama bütün bu baskıları partiyi yok edemedi. Yasanın kaldırıldığı 1890 yılında yapılan seçimlerde parti 1 milyon 400 bin oy alarak Almanya'nın en güçlü partisi haline geldi. Bugünkü "meslek yasakları" Hitler Almanya'sında doruk noktasına varan 132 yıllık böyle kara bir mirasın ürünüydü.

... Ve meslek yasakları

İkinci Dünya Savaşı bitmiş, Hitler Almanyası yenilmiş ve işgal edilmişti. Amerika, İngiltere ve Fransa işgal bölgelerinde 1949 yılında bugünkü Federal Almanya Cumhuriyeti kuruldu, yeni Anayasa kabul edildi ve Adenauer başkan oldu.

Hitler rejiminin yenilgisinin üstünden henüz 6 yıl ve Federal Almanya Cumhuriyeti'nin kuruluşunun üzerinden de henüz iki yıl geçmişti ki, Almanya Komünist Partisi'nin

Böblingen Konferansı'nda bildiri sunanlar topluca görülüyor

manya Komünist Partisi, KPD'yi yasakladı. Partinin mallarına el konuldu. "Üye-likten vazgeçiyorum" demeyenler tutuk-

çarptırılıyor. Örneğin disiplin cezası alıyordular, terfi edemiyorlardı, işten atılıyorlardı, yeni iş bulduklarında haklarındaki dosya der-

matik haklar gittikçe artan bir hızla budanmakta ve bir polis devletine doğru gitti. Eğilimleri sünenmekteydi. Öte yandan K-

senedim, konuştum, konuştum, sosyalist ve sosyal demokrat politikaları, milletvekilleri, liderlerin, baş hareketi temsilcilerinin, yabancı düşmanlığı ile çevre kirlenmesine karşı örgütlerin temsilcilerinin, senatçıların, profesörlerin, hukukçuların katıldıkları 700 kişilik konferans, meslek yasalarının kaldırılması için mücadele eden "Weg mit den Berufsverboten" inisiyatifi tarafından hazırlanmış. Konferans, Federal Almanya'da özellikle 6 Mart seçimlerinden bu yana demokratik haklara yönelen saldırıları ele alırken, "meslek yasakları"nın bütün öteki demokratik hakların boğazlanmasında yararlanılma sığırına tahsis olduğu üzerinde durdu. Bu yasalar ana gövdesi süyün altında kalan ve gerçek korkunçluğu ilk bakışta görülmeyen gerçek bir budaygıydı.

Tehlikenin anası

Hristiyan olmamak, İsa'yı peygamber kabul etmemek birşey, Hristiyanlığı yalnız konmak ve Hristiyanlara düşman kesilmek ise bambaşka birşey. İkisi arasında dünyalar kadar fark olduğunu görebilmek çocuk işi. Ama komünizmin benimsenmemek ve komünist olmak ile komünizm düşmanlığı ve komünist olan herkeşe düşman kesilmek arasındaki farkı görebilmenin çocuk işi olduğunu kim söyleyebilir? Oysa "Hristiyanlık düşmanlığı" ile "komünizm düşmanlığı" arasında özünde bir fark yok.

Komünizm düşmanlığı büyük sermayenin çıkarlarını savunan gerici/şin yalnız komünistleri ezmekte ve yok etmekte kullandığı bir araç değil, aynı zamanda işi hareketini, baştan yana ilerici ve demokrat gücüne de "komünistlik"le suçlayarak ezip sindiren bir araçtır. İste bu yüzden, demokratik hakların gittece aratan bir hızla budanmasını ve yok edilmelerini alan Böblingen Konferansı, komünizm düşmanlığının günümüzdeki en somut biçimi olan "meslek yasakları"nın üzerine özenle eğildi. Federal Almanya'da gerici/şin, komünist olanları "Anayasa düşmanı" ilan eden ve kamu hizmetlerinde çalışmaları yasaklayan "Meslek Yasakları Yasası"na dayanarak, baş hareketinde ve sendikal çalışmalarda faal olan bütün ilerici ve demokratları disiplin cezalarıyla, terfi etmelerinin engellenmesi ve işten çıkarmaları sindirmeye çalışmaktaydı.

132 yıllık mazi

Konferans düzenleyen "Weg mit den Berufsverboten" girişimi adına sunulan tebliğde, komünizm düşmanlığının günümüzdeki yapılaşmış biçimi olan "Meslek Yasakla-

rı"nın kurşununu üzerinden de henüz iki yıl geçmişti ki, Almanya Komünist Partisi'nin gençlik örgütü FDJ 26 haziran 1951 günü yasaklandı. 19 Eylül günü hükümet aldığı bir kararla "meslek yasakları"nın ilan etti: "Özgürlüğü demokratik devlet düzenine karşı olan örgütlerin öylesi olan ya da bu biçim düşmanlığı ile bulunan devlet memurları, görevlerini hiçbir kullandıkları gerekçesiyle" suçlu sayılıcaklardı.

22 Kasım günü ise, Hükümet Anayasa Mahkemesi'ne başvuru Komünist Partisi'nin kapatılmasını istedi. Gerekece basitti. "Komünist Partisi mevcut düzeni bir geçiş aşaması olarak gördüğü için" demokratik hakları savunmaktaydı. "İşte bu yüzden de" mevcut düzeni bir tehlikeydi, kapatılmalıydı.

Anayasa Mahkemesi'nin bu davayı kararla bağlaması 5 yıl sürdü. Bu 5 yıl boyunca işi haklarını, demokratik hakları savunan bütün ilerici güçler ağır baskılara maruz kaldılar. Ve nihayet Almanya Mahkemesi 17 Ağustos 1956 günü verdiği kararla Al-

Demokrasi nasıl budanıyor?

Meslek yasağı
Disiplin cezaları
İşten çıkarmalar
Tartışma yasağı
Sansür
Toplu koğuşurtmalar,
Ceza yasasındaki hükümlerin serleştirilmesi
Kışiler hakkında kararsuz olarak bilgi toplama
Kişiyi özel bilgilerin elektronik beyinlerle kaydedilmesi
Politik sığınma hakkının kısıtlanması ve sığınma uygulamasının serleştirilmesi
Sosyal hakların kısıtlanması
Toplu sözleşme hakkının sınırlandırılması
Anti-komünist propaganda ve kişilere camur atma
Yabancı düşmanlığının hortlatılması

(Böblingen bildirgesinden)

Olmadı baştan

Komünist Partisi'ndeki resmi yasak tam 12 yıl, fiki yasası ise 17 yıl sürdü. 1960'ların sonlarına doğru sosyalist ülkelerle karşı yürütülen "soğuk savaş" politikası dünya çapında iflas etti. İki sistem arasında normal ticari, sosyal ve kültürel ilişkilerin kurulmasının zorunluluğu kendisini Federal Almanya'da hissettirdi. Ardından 1968 yılında Komünist Partisi tekrar serbest bırakıldı ve Alman Komünist Partisi (DKP) kuruldu. Böylece "meslek yasakları" da kalkmıştı. Ama bu uzun sürmedi. Sosyalist ülkelerle ilişkilerin yumuşaması ya yakınlaşma politikası "komünizm düşmanlığı" propagandasının etkisini büyük çapta yitirmesi demekti. Buna karşı önlem almak ve "komünist olmak" gene bir "suç" haline getirilemedi.

Komünist Partisi'nin serbest bırakılması'nın üstünden daha henüz yalnızca 4 yıl geçmişti ki, zımnın Başbakanı Sosyal Demokrat Willy Brandt 28 Ocak 1972 günü eyalet başbakanlarıyla yaptığı toplantıda sonra bugünkü meslek yasaklarını hükümet kararla olarak açıkladı: Devlet memurları Anayasa'ya dayanarak örgütlü/şin demokratik düşenden yana olmak zorundadır. Anayasa'ya düşman çalışanlar bu yükümlülüğe ters düşmektedir. Devlet memuru olabilmek için başvurmuş olan kişi Anayasa'ya dayanarak örgütlü/şin demokratik düşenden yana olduğunu ve olacağına dair garanti vermek zorundadır.

1972 yılından beri yürürlükte olan "meslek yasakları" devlet memurları ve kamu hizmetlerinde çalışanlara karşı uygulanıyor. Özellikle öğretmenler, hukukçular, doktorlar, pedagoğlar baş hedefi meydana getiriyorlar. Son yıllarda posta, gümrük ve demiryollarında çalışanlara karşı da uygulamalar yoğunlaştı, kamu hizmetinde çalışan ve sendikal ve toplumsal örgütlenmelerde, baş hareketi içinde aktif olan ilerici/şin polis tarafından işleniyorlar, sorguya çekilerek politik görüşlerini açıklamaya zorlanıyorlar. "Anayasa'ya düşman çalışmada bulunduğu" ya da "örgütlü/şin demokratik düşenden yana olduğuna" kanaat getirilen kamu görevlileri çeşitli meslek yasaklarına

marul, terfi etmemeleri, işten atılmaları, yeni iş bulduklarında haklarında dosya derhal işvereni önüne konuyor, vb...

Konferans sırasında yapılan açıklamalara göre, su anda polis 18 milyon 543 bin 500 kişiyi politik nedenlerle işlemis bulunuyor. 6779 kişi çeşitli meslek yasaklarına çarptırılmıştır. 1822 kişi hakkında da politik nitelikli yijnsal yargılamalar sürmektedir.

Üç uğursuz kardeş

Böblingen Konferansı'nda yapılan bütün tartışmalarda, konuşmacılar, "komünizm düşmanlığı" ve "terörizm" suçlamasıyla "demokratik hakların budanmasının, hayali dış düşmanlar yaratarak pompalanan millitarizmin ve silahlanmanın, ve hortlatılan yabancı düşmanlığının birbirinden kopmaz "üç uğursuz kardeş" olduklarını özellikle vurguladılar. Hitler Almanya'sı'nın bütün en çarpıcı örneğiydi.

Bir yandan meslek yasaklarıyla, toplu koğuşurtmaları, ceza yasasındaki hükümlerin serleştirilmesiyle, toplantı ve gösteri haklarının kısıtlanmasıyla, toplu sözleşme haklarının getirilen kısıtlamaları, polis işlemleriyle, nüfus sayımı gerekçesiyle bu işlemlerin geliştirilmeye çalışılmasıyla de-

manmakta ve bir polis devletine doğru yijne eğilimleri güçlenmekteydi. Öte yandan rahlanlama harcamaları artarken, atom roketleri yerleştirilerek baskılar özellikle baş hareketi üzerinde yoğunlaşmaktaydı. Meslek yasakları değişikleşen bir şekilde baş hareketine katılan kamu hizmetlerini yönetmekteydi. Örneğin, baş konulmelerine katılan Eğitim ve Bilim İçişleri Sendikası GEW üyesi örgütlenmeler, ister herhangi bir partiyi kayıtlı olmasınlar, ister SPD'li, Yeşil ya da DKP'li olsunlar meslek yasaklarından yijnsal olarak etkilenmekteydiler. Yalnızca 1982 yılında 200 binden çok kişi bu nedenlerle işi servis kontrolünden geçirilmişti.

Konferans, hızla yükselen yabancı düşmanlığı ve buna bağlı olarak yabancılar yasasına yapılmak istenen değişiklikleri de demokrasinin budanmasının kopmaz bir parçası olarak ele aldı. Bir yandan politik yaşam hakkının giderek sınırlandırılması ve pratikte neredeyse tümüyle kaçt üzerinde kalmasını sağlayan önlemlere değinildi. Öte yandan da yabancı işçilerin aratan işsizliğin "suçlusu" olarak ilan edilmeleri, yabancı işçilerin Federal Almanya'yı terk etmeye zorlanması, 6 yaşından büyük çocukların getirilmesinin yasaklanmasıyla çalışması, kendi

Anayasa düşmanı kim?

Kim ki milyonların insanın istemlerine ters düşer ve bunlara kulaklarını tıkarsa... tıpkı Federal Alman Hükümeti gibi...

Kim ki kimi yurttaşlara karşı meslek yasakları uygularsa... tıpkı Federal Alman Hükümeti gibi...

Kim ki askerlik hizmeti yapmak istemeyenlere, gençlere ve kadınlara "karşı" uygulamalarda bulunsun... tıpkı Federal Alman Hükümeti gibi...

Kim ki sendikaların, siyasi kuruluş ve partilerin anayasal haklarını kısıtlamaya kalkışsın... tıpkı Federal Alman Hükümeti gibi...

Kim ki yabancıları baskı altında tutup onların haklarını kısıtlarsa... tıpkı Federal Alman Hükümeti gibi...

O, yürürlükteki Anayasa'nın düşmanıdır

(Böblingen bildirgesinden)

rasinin budanmasını durdurun!..

yabancı

ülkelerin insanlarıyla evlenmelerinin engellenmesi üzerinde duruldu.

Böblingen Konferansı'na Yeşiller adına katılan milletvekili Heidi Dann, yaptığı konuşmada, özellikle Zimmermann'ın işleri Bakarı olmasından sonra daha da anti-demokratik bir hale getirilmek istenen "Yabancılar Yasası" üzerinde durdu. Şu anda yürürlükte bulunan 1965 tarihli Yabancılar Yasası'nın geçmişi çok eskilere dayanıyor. Almanya'daki ilk yabancılar yasası "Sosyalistler Yasası"yla aynı tarihte, 1878 yılında yürürlüğe girdi. Daha sonra 1938 faşist Almanya'da polis yasası ile birlikte yeniden ele alındı. Heidi Dann, bugün yürürlükte olan ve daha da sertleştirilmek istenen 1965 tarihli Yabancılar Yasası'nın böyle bir kökü olduğunu işaret ederek, "bunu unutmayalım" dedi.

Yabancı düşmanlığı ile mücadele

Böblingen Konferansı'ndan çıkan önemli sonuçlardan birisi de şuydu: Meslek yasaklarından yabancı düşmanlığına kadar uzanan anti-demokratik uygulamaları aynı bütünün değişik parçalarıydı. Hepsinin gelip dayandığı bir ortak nokta vardı: **Toplumda ikinci sınıf vatandaşlar yaratmak.** Eşit haklardan yararlanırların, yararlanırların olması gereken komünistlerden, barış savunucularından yabancılar kadar uzanan bir "sakıncalar" grubu yaratmak... Böylece hem yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi, demokratik hakların korunması ve silahlanma yarışının durdurulması için, barış için savaşta atılan durdurulmak, hem de bu ikinci sınıf "sakıncalar" vatandaşların varlığıyla halkın ötekî kesimlerin tehdit etmek, onları seslerini kısıtlaya zorlamak...

Yabancı düşmanlığının baş hedefi haline gelmiş olan Türkiye'ler uygulama alanı bulmaya başlayan meslek yasalarına, ceza yasasına yapılan ve daha da yapılmak istenen değişikliklere, demokrasisin budanmasına ve barış hareketini bastırma girişimlerine karşı, **Alman devletini ki beni ne ilgilendirir!** diyerek kavıtsız kalabilir mi? Almanlar!

Federal Hükümetin ve Federal Meclis çoğunluğunun 22 Kasım 1983 tarihli nükleer başlıklı füzelerin yerleştirilmesi kararıyla Federal Almanya kendisini Reagan yönetiminin çatışma anlayışına bağlamış oldu. Böylelikle Almanya'nın bir kez daha bir savaşa neden olma tehlikesi ortaya çıktı. Dışa yönelik bu saldırganlık, bugünkü Federal Hükümetin açıkça söylemekten çekinmediği, içeride demokratik örgütlerin ve güçlerin hareket alanını daraltma niyetiyle çıkıyor. 1972'de alınan meslek yasakları kararıyla başlangıçta "adım adım gerçekleşen sağa kayış, gittikçe hızlandı... Demokrasisinin temelleri tehliktedir. Halk düşmanı politikaya karşı direniş güçseldiği ve barış için, çevre korunması için ve toplumsal bozuluklara karşı daha geniş yerli hareketi geçtikçe kişilere ve gruplara karşı daha da büyük bir şiddet ve baskı uygulanıyor. Bu şiddet ve baskıya hedef olanların sayısı durmadan artıyor. Demokratik hakların

Batı Berlin Barış Koordinasyonu sözcüsü Dr. Venedey ile söyleşi

"Herşeyden önce, barış hareketiyle sendikal mücadele birleştirilmelidir. İkincisi, barış hareketi, ulusal kurtuluş mücadeleleriyle, Nikaragua'daki, El Salvador'daki, Güney Afrika'daki mücadelelerle ve Türkiye'de demokratik bir düzenin kurulması mücadelesiyle daha sıkı bağlanmalıdır. Gelecekte daha da çok insanı barış hareketine katacağımızı inanıyoruz."

Roketler yerleşti, şimdi ne olacak?

Türkiye Postası: Batı Avrupa'ya yeni ABD roketlerinin yerleştirilmeye başlanmasından sonra şimdi Avrupa barış hareketini ne gibi yeni sorular ve yeni gelişmeler bekliyor?

M. Venedey: Yeni ABD roketlerinin Batı Avrupa'ya yerleştirilmeye başlanması barış hareketine ağır bir darbe olmuştur. Belki barış hareketi geçtiğimiz yıllarda roketler konusunu çok fazla önem çıkardı. Ancak, NATO kararına bir karşılık vermek elbette gerekiyordu. Buna karşın barış hareketini amaçları açısından daha geniş bir temele oturtmayı başaramadık. Yani, roketlerin yerleştirilmeye başlanmasıyla barış mücadelesinin sona ermesini açıkça gösteremedik. Roketlerin yerleştirilmediği tarihlere barış hareketi içinde vazgeçenler oldu. Öte yanda kimi gruplar barış hareketinin bütünüyle destegi olmayan eylemler önerdiler. Bonlar kimi diğer grupların çıkarılarda ve yaklaşımlarına ters düştüler. Bu tür zorlukları gelecekte hesaba katmak durumundayız. Ayrıca CIA'da, ABD için bir tehdit oluşturan barış hareketini bilmek için uğraşılmaktadır. Bunun pek çok belirtisi vardır. Bu nedenle barış formülleri, silahlanma, barış önerileri, kim hizmet ettiğini çok iyi bir şekilde analiz etmek durumundayız. Örneğin, günümüzün gerici ortamından hem ABD'nin hem de Sovyetler Birliği'nin sorunu tutulduğu yeni güçler (terörizm) eleştirilmiştir. İncelemeler barış hareketi içinde sadece

bir artış gördü. Bu koşullarda bu hareket içinde yer alan ve on yıllardır politik mücadele içinde bulunmuş benim gibi kişilerin, bu olayın politik yönünü ortaya koyma gibi bir görevle karşı karşıya olduklarını düşünüyorum. Sayıların yığınların bilincin durumlarını yansıttığı konusunda şüpheliyim. Başka bir deyişle, son yıllarda barış hareketi içinde yer alan büyük bir bölümün yalnızca irrasyonel bir korku gövdüsü ile bu hareketi içine girdiğini düşünüyorum. Çerçer bir korku, bilinci harekete geçirmekte önemli bir etken olabilir, fakat kuşkusuz korku herşeyin üzerinde, herşeyi bastırın bir dürtü olmaz. Belki korku sayesinde birşeylere başlatılabilir insanlar... Ancak, barış hareketinin gelişmesi açısından günümüzdeki tehlikeye karşı sadece korku düymünün yünü, tehlikenin nedenlerini açıklayan, onu dünya politikasındaki yerine oturtan politik bilincin almalıdır. Bu anlamda 30 Ocak 1933 konulu toplantıda ortaya atılan soruların anlamı büyüktür. 1932-1933'de faşizm iktidara geldiğinde, Almanya'da 6 milyon işsiz yol açan büyük krizi çözenin yolu olarak silahlanma endüstrisinin olağanüstü geliştirilmesi görüldü. Günümüzde de aynı şekilde bile, benzer bir durum söz konusudur. Örneğin ABD'de kapitalist sistemlerin bir kriz içindeken, Reagan yönetimi, barışa daha önce basıyormuş görünümüne benzer çözümlere yönelmektedir. Dolayısıyla, günümüz koşullarında silahlanma barış hareketi içinde sadece

Doğu'da ve Batı'da silahsızlanma ve Batı Avrupa'ya yeni ABD atom roketlerinin yerleştirilmemesi sorunu. Batı barış hareketi yaşıyor. Ancak önümüzdeki dönemde her grubun kendi yaklaşımı çerçevesindeki talepleri öne çıkarması beklenbilir. Bundan da, daha önce de belirttiğim gibi, hareketi bölmek isteyenler yararlanacağı düşünüldü.

Türkiye Postası: Önümüzdeki günlerde F.Almanya ve Batı Berlin barış hareketi ne gibi eylemlere hazırlanıyor?

M.Venedey: Şu anda önümüzde Nisan ayı içinde geleneksel "Ostern Marsch"ların düzenlenmesi sorunu var. Bunu barış hareketinin ulaştığı boyutları göstermek için yeni bir olarak görüyoruz. Öte yanda yakında yapılacak olan Avrupa Parlamentosu seçimleri çerçevesinde ele alınması düşünülen Halk Oylaması hareketi de barış hareketinin ulaştığı boyutları göstermesi açısından önemli bir hareket olacak. Ancak bu oylamada sayılar ne kadar yüksek olursa olsun, Bonn hükümetinin roketler konusunda görüşünü değiştireceği hayaline de kapılmamalıyız. Bonn Parlamentosu'nun, F. Almanya ve Batı Berlin halkının önemli bir bölümü roketlere karşı olduğu halde, roketleri yerleştirmekten vazgeçmediğini gördük. Ancak önümüzde daha yeni çevrelerle, SPD

karşı, Alman değilim ki beni en ilgilendiren!" diyerek kayıtsız kalabilir mi? Almanlarla aynı demokratik haklara sahip olmayı talep eden ve "ikinci sınıf vatandaş" muamelesi ne karşı çıkan yabancılar, Alman ilenci güçlerinin "ikinci sınıf vatandaş" durumuna itilmesine çalışılmasına genel olarak bütün demokratik hakların kısıtlanmasına kayıtsız kalabilecek mi? Kendilerini içinde yaşadıkları ve çalıştıkları toplumun, emekçi sınıfların bir parçası olarak görmeyen yabancı işçiler, artan yabancı düşmanlığına karşı gerçekten mücadele edebilirler mi? Milyonlarca insanı içine çekmiş olan barış hareketine katılmadan, 35 saatlik iş hıfzı için yürüyen sendikal savışma katılmadan, toplu sözleşme haklarının kısıtlanmasına karşı Alman işçilerle birlikte omuz omuza durmadan yabancı düşmanlığına karşı mücadele kendi içine dönük, dar ve hemen tüymüyle "yakınlardan" ibaret bir mücadele olmanın sınırlarını aşabilir mi?

Konferans'ın "Demokratik hakları birlikte savunun" çağrısıyla biten sonuç bildirgesi yalnız Alman'ları değil, bütün yabancı işçilere ve Türkiye'li de sesleniyordu.

Böblingen Konferansı, Türkiye'li olarak bize bunları düşündürdü.

Çağrı

Çıkarlarınızı savunmaktan alıkmaya izin vermeyin!

Protesto gösterilerine ve toplantılarına katılmanızı engellemeye çalışanlara izin vermeyin!

Sosyal çıkarlarınız için harekete geçmeye engel olmasına izin vermeyin!

Demokrasinin budanmasını durdurun!

Demokratik hakları birlikte savunun!

(Böblingen bildirgesinden)

STOPPT DEN ABBAU DER DEMOKRATIE!

sayısı artıdan artıyor. Demokratik hakların kısıtlanmasına karşı yapılan her gösteri, her bildiri dağıtma eylemi, her görüş bildirme, her grev ve protesto eylemi aynı zamanda politik ve sosyal hakların korunması için verilen mücadelenin parçasıdır. Varolan hakların korunmasının en iyi biçimi, yığınsal olarak ve aktif bir biçimde bu hakların kullanılmasında ve her şeyden önce de özgürce görüş bildirme ve gösteri yapma hakkının kullanılmasındadır. Bütün meslek yasakları kaldırılmalı! Demokratik örgütlerin izlenmesi ve demokratik faaliyetlerin ve kişilerin polis ve gizli servisler tarafından fişlenmesine son verilsin! Gösteri yapma özgürlüğü kısıtlanmasın! Politik sığınma hakkı kısıtlanmasın ve askerlik yapmayı reddetme hakkı budanmasın! Sosyal haklar korunsun ve bugüne kadar yapılan kısıtlamalar geri verilsin! Politik ve sosyal haklarına saldırılan kişi ve grupların bu haklarını savunmak sonuç alıcı oluyor. Federal Almanya'daki demokratik hareket nüfus sayımına karşı, sayısız meslek yasağı uygulamalarına karşı ve toplu sözleşme hakkının savunulmasında ve barış hareketinde olduğu gibi başarılar kaydetti. Toplumsal ilerleme ancak hepimiz gücümüzü birlikte harekete geçirirsek mümkündür.

Rusya'da Birliği'nin sorumlu tutulduğu süper güçler teorisi eleştirilerek ele alınacak ve buna göre bir karar alınacak. Ancak günümüz koşullarında barış hareketinden vazgeçemeyen çok önemli bu yollarla ulaşamıyor zannettim. Gelecekte daha fazla insanı barış hareketine katabileceğimizi inanıyoruz. Ayrıca bundan sonraki gelişme sadece niceliksel değil, niteliksel de olacaktır. Roketlerin yerleştirilmesinden sonra barış hareketi şimdi daha güçlü olmalıdır.

İşçi hareketi ve ulusal kurtuluş mücadelesi

Türkiye Postası: Niteliksel bir gelişme olacaktır derken somut olarak neyi kastediyseniz?

M.Venedey: Bunun anlamı barış hareketinin yayılmasıdır demektir. Yani somut olarak 35 saatlik iş hıfzı için verilen mücadele ve genel olarak sendikal mücadele ile birleştirilmesi demektir. Batı Berlin'de son dönemde gösterilerin de kanıtlandığı gibi sendikal hareket ve barış hareketi ortak bir temel oluşturmaktadır. Ancak doğaldır ki her iki tarafın da birbirine anlayış göstermesi, ortak noktalarla hareket için gaba hacması gerekmektedir. Diğer bir nokta ise barış hareketinin global stratejisinin daha iyi kavranması sorunudur. Yani barış hareketi, Üçüncü dünya ülkelerinin kurtuluş mücadelesi ile, Nikaragua'daki, El Salvador'daki, Güney Afrika'daki mücadele ile, Türkiye'de demokratik bir düzenin yeniden kurulması mücadelesi ile daha sıkı bağlarla bağlanmalıdır. Yalnızca roketlerin sayısını gözönünde bulundurmayıp, barış hareketi için belirleyici olan ne olduğunu da kavrayanlar, yani savaş tehlikesinin nereden kaynaklandığını gören ve açıklayabilenler, aynı zamanda Nikaragua'nı tehdit edilmemesi, ya da Türkiye'deki diktatörlerin ABD tarafından desteklenmesinden de barış hareketi üzerinde etkili olaylar olduğunu kabul etmek zorundadırlar. Bunun tersi de geçerlidir. Barış hareketinin gücünün artması da Reagan yönetiminin genel politikasını etkileyecektir.

Türkiye Postası: Son yıllarda barış hareketine bu denli büyük saygılarla katılmıyorsa nasıl açıklıyorsunuz?

M. Venedey: Geçtiğimiz yıllarda barış hareketine katılmada gerçekten olağandışı

cozulum yollarına benzer çözümler yitirilmektedir. Dolayısıyla, günümüz koşullarında insanların barış hareketine sadece vaş korkusu yaratarak çekmek yerine, bundan bu baskı gibi görünen şeyleri, tehlikeyi yaratan nedenleri açıklamak daha fazla önem taşıyor. Öte yanda yine geçtiğimiz yıllarda hareket içinde sadece çok sayıda değil, aynı zamanda değişik çıkarılan olan, çeşitli ilgi alanlarından gruplar da yer aldılar. Örneğin Batı Berlin Koordinasyonunda sayısız 180'li bulan çeşitli gruplar temsil edildi ve bunlar aralarında görüş farklıklarına ve değişik yaklaşımların savunulmasına karşın ve bundan doğan zorluklara rağmen, geçtiğimiz yıl içinde

Dr. Michael Venedey

Batı Berlin Barış Koordinasyonunu sözcüsü doktor Michael Venedey, barış hareketi içinde yer almasını radikal, demokrat gelenekler olan bir ailede yetiştirmiş olmasına bağlıdır. "Çocukluk anımdan bir de babamın oturduğumuz kent olan Konstanz'da yapılan barış kongresine katılmış olmasındır. Bunları öğrenmek için değil, demokrat geleneklerin ender rastlanırsa bile Almanya'da da olduğuna inanarak bir şey söyleyordum" diyor Venedey. Barış hareketine daha 1950'lerde ilk Ostermarsch'ta düzenlendiği zaman katılan Venedey, dokuzluk meclisinin barış hareketine bağlı bir katılım açısından yardımcı olduğuna inanmaktadır. Birlikte dokuzların barış hareketi içinde özel bir kriterleri olmasına inanmadığını da söylemeye ekliyor.

leştirilmekten vazgeçemediklerini gördük. Ancak önümüzde daha yeni çevreler, SPD çevresinde ve sendikal hareket ile bağlanırlıktan ve böylece daha çok politika gücünden ve diğer başka çıkarı yoktu. Bunun sağlayabilirlik barış hareketinin gelişmesi açısından çok önemli koşullardan birini yerine getirmiş olacağız. Ancak kulağa çok hoş ve doğal gibi gelse de, barış hareketi içinde her kesimin birleştiği düşünmesinden kaynaklanan zorlukların olduğunu da söyleyebiliriz. Bir kez daha belirteyim, halk oyması gibi eylemler, Federal Almanya, Batı Berlin yönetimlerinde temel bir politika değişikliği ne yol açmamakta birlikte, kitlelerin bilinci doğru yöne çekme açısından etkili olacaktır.

Türkiye'de işçiler ve barış hareketi

Türkiye Postası: Avrupa'daki barış hareketi içinde Türkiye'li barışseverler sizce yeterince yer almışlar mıdır?

M. Venedey: Son yıllarda, örneğin Batı Berlin'de bizim, özellikle Türk Merkezi ile barış hareketi içinde oldukça yakın ve verimli ilişkilerimiz oldu. Barış hareketi olarak Türkiye'li barışsever arkadaşlarımız ile işbirliği ve ortak çalışmalarımızı geliştirmeye çok doğru ve gerekli buluyoruz. Avrupa'da tek başımıza barış hareketini sürdürmeyeceğimizi biliyor, hareketi bir tek bölgeyle de sınırlamayız. Dolayısıyla Türkiye'deki arkadaşlarımızla sadece buradaki çalışmaların içinde işbirliği geliştirmemiz yeterli değil, genel barış hareketi ile Türkiye'de de demokrasiye dönüşmesi arasındaki sıkı bağları düşünülürde, onlara bu mücadelelerinde de daha çok destek olmamız gerekiyor. Barış hareketi içinde Türkiye'li barışseverler yeterince çekememiş olmaları benim de sorumum. Türkiye ile ilgili yaptığımız açıklamalar, söylediklerimiz gibi sözler, Türkiye barış hareketi ve Türkiye demokrasi güçleri ile olan ilişkilerimizi gerçekçi bir şekilde yansıtmıyor, aynı abartıyor. Bu eleştiriyi, ya da analizimizi birer iletme daha sıkı ilişkilerle yönetileceği ve daha verimli hale getireceği beklentisiyle yapıyoruz. Öte yanda sadece Türkiye dostlarımızla değil, dünyanın diğer bölgelerinden barış güçleriyle de ilişkilerimizin, yeterli düzeyde olduğunu ve bu durumu geliştirme için yeni bazı kararlar alınması gerektiğini söylemek isterim.

OKUYUCU POSTASI

Başına gelmeyen de öğrensin

Ben, ailemle birlikte 15 yıldır Federal Almanya'da işçi olarak çalışmaktayım. Çoluk çocuk hepimiz burada büyüdük, okula filan gittiler. Gittiler ama, gelelim hiçbir şey olamadılar. Olamadıkları gibi iş de bulamadılar. Askerlik başka bir dert. Üç tane erkek çocuk var. 60 bin Mark da onlar istiyorlar. Ben de işe beş kuruş yok. Onlar işsiz, ben işsiz. Türkiye'ye dönssek, dönülecek gibi değil, her şey atışak pahası. Burada kalsak, bunlar istemiyor. Ne yapacağımızı şaşırmış durumdayız.

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi bir de başımıza iş veronu çıktı. Gazetelerde okuyup duruyorduk böyle sorunların olduğunu. İnsan başına gelmeyince ne olduğunu anlamıyor.

Simdi oturdukmuşuz ev tamir oluyor. Ev bulup kıpılam dedik. Ama nereye çıkıyoruz? Kime gittiksek "Gut" diyor, "Ja" diyor. Sonra "Türüm" deyince gavrının suratı limon yemiş gibi eksiyo. "Tut mir Leid" mi ne diyorlar, yani "evimiz yok" diyorlar. Arkadaşlar Belediye Başkanı'na çıkmamızı öğüttiler. Ben de düşünüp taşımış karar verdim. "**Her halde bu-be başkan bize bir ev gösterir**" dedim. Yanına bir tercüman alıp Belediye'ye gittik. Tek imkânımız oydu. Dertimizdi Başkan'a anlattık.

Dedik: Başkan Bey, evde soba yakamıyorum. Çoluk çocuk sokakta donmakta. Çünkü bacayı yukarıdan yıkıyor. Sakin sobayı yakmayın, dediler. Çatdan şanlı şanlı sular içen akıyor. Ne ka-

dar kapkacak varsa, odanın etrafında yağmur suyu toplayıyorduk. Bizim oralarda evlerine benzerdi Avrupa'nın göbeğinde bizim oturduğumuz yer. Dahası evimizin hiçbir kapısı da yok. Koydukları birkaç kalası da merdiven olarak kullanıyoruz. Daha anlattıkla bitmez.

Adam ne dese beğenirsiniz? "**Madem böyle, siz bu şartlara göre daha ne duruyorsunuz burada. Toplayan eşyanızı Türkiye'ye gidin**" demez mi? Allah biliyor ya, dünya başımıza yıkıldı sandım. "**Ben de eşyanı toplar Belediye'nin önüne yığarım**" dediğim de, adamı bir öfke bastırdı. "**Siz beni tehdit mi ediyorsunuz?**" demez mi? Beni kovmak istedi. Daha sonra ne düşündüyse bir iki yere telefon edip 7 kişilik aileye banyosu, iki odalı yer vermeye kalktı. Ama yabanılardaki dairesi bunca nüfusa iki odalı yer kabul eder mi? On dan sonra sözüm ona babacan tavırlara bürünerek "**Siz beni tehdit ettiniz ama ben size yardım ediyorum**" dedi. Sanki babasının evini veriyor.

Dertlerimiz, sorunlarımız anlatmakla bitmez. Şimdi burada FİDEF'li arkadaşlar yardım elini uzattılar. Sağ olsunlar. Diğer sorunlara olduğu gibi bu sorunumuza da eğildiler. Simdi yürüme biraz su serpilirdi. Bunları hep böyle yazın, yazın ki, başına gelmeyenlerde öğrensin.

Adının açıklanmasını istemeyen bir okur/Witzenhausen

Çok yakında İstanbul'da

İstanbul'un bir kenar semtinde bir grup işçi arkadaşla birlikte 6. Filo'nu yeniden İstanbul limanına gelisini tartışıyor. Herkes ötek öte. Bu arada yanımıza Nurbakan'ın reklamlarını dağıtarak biri yaklaşıyor ve "**Niye gelmesinler, adamlar ayırdır abazan**" diyor. Ben de "**Öyleyse evde bacın veya avradın vardır herhalde, gönderiver**" diyordum. Kendi de dahil herkes gülyor. Yüzüne baktığımda karşında duran Turgut Özal olduğunu görüyordum. Herkese öfke ile yazımdı. 15 yıl

yüze yüze gemilerine kaçıış hâlâ gözüm önünde. Birkaç gün sonra İzmir'e gittiğimde orada da kovalanışlarını canlı olarak gördüm.

Ve 15 yıl gelmeğe cesaret edemediler.

Simdi faşist diktatörlüğün hakimiyetindeki büyük baskından yararlanarak geliyorlar.

Limanlarımızda bu alçakça tecavüz benim ta Frankfurt'ta rüyalarıma giriyor. Beni öfkeden pindiriyor. Ama ben yazıyı değilim. Ötlenip yazıya yazıya

Türkiye haberi

Bir haberdar baksan Anadolu'ya,

Türkiye Postası'nda

çift süttü

ışıldık ve açlıkla içice

ve işkencede ölenlerin çığlığında

kapkara dert addır;

Metris, Selimiye, Mamak

cehennem Diyarbakır.

Güneşin altında, geniş alanlarda

bu dört isim

bu dört ismin anlattıkları,

sevince coşkuya ulaşmak için,

bir oc kasrgasıyla

kapkara bir kırık adamı.

Yani zincirin, dipçığın kuşatmasında

yani zorba, sadist uygulamalarda

insanlık kana bulanır,

ve yavaş yavaş öldürülürken hayat;

şakşakçılar sevinir

ve semirirken zulmün patronları,

acıyı içtikçe duymak yetmez,

sevda yüreklerini

ve üretin ellerimizi

günde yirmidört saat çalıştırır.

Gün doğar, usul aydın

gümüşlerin aynasında sulun,

bir yandan tutarsın aydınlığı

çoğaltarak ellerinde,

bir yandan salarsın sevda

bir sözden bir bildirir

bir kişiden yüzünlere

ses olup, haykırırsın zulme isyânı.

Bir haberdar baksan Anadolu'ya,

Metris, Selimiye, Mamak

cehennem Diyarbakır;

bir yarı acı kahkırır

insanın yüceltiğidir bir yanı,

çiçek boy verir, boyun bükmeden

soz katlar, ilimlemeden,

savundur da son ana dek yaşamı

can teslim olmaz dirimeden,

ve gün, gelen günde çoğalır

toplanıp toplanıp sıklır

yumruklar da yürekler

yıkarak zulmün duvarlarını.

Cengiz Doğu/Neuburg

Anayım

Yüreğim,

Yanım yeridir.

Gözlerim,

İki kan çanağı.

Anayım,

Ölenlerin, doğanların,

Yeniden doğanların anası.

Derin,

Kökü bu türküdümlü sesim.

Fadime'yi,

Meryem Anayı geç.

Havva'da bu yana

Uzunun,

Upuzun bir çiğliktir sesim.

Akşam karanlığında

Ya da sabaha karşı

Kurşuna dizilenlerin

Ve her şafak vakti

İpe çekilenlerin,

Karı akıtan iki pinarı,

İki kan pinarıym.

Anayım,

Açılarm vardır, acılarım,

Ağlırdan yeşil.

Ve umutların,

Evlatlarm vardır.

Seni,

Boyu devriletili

kahpe kasığında

Nam salmış seni!

Ör dedikçe

Kudurun!

Evlatlarm, evlatların yanı?

Vehbi Bardakçı/Hockenheim

1984 işçi temsilciliği seçimlerine girerken

11 yıldır F. Almanya'da, 6 yıldır da 34 bin beden ve kafa emekçisinin çalıştığı Rüsselsheim OPEL Otomobil fabrikasında çalışan Türkiye'li emekçi olarak, sendikalarımızın bazı zorluklara ve önemine değinmek istiyorum.

Türkiye'de sendika nedir, bilmiyoruz. Çünkü işçi değildik. F. Almanya'ya geldiğimizden bu yana sendikacı isyiyim. Ope'de çalışmaya başladığımdan bu yana da aktif sendika işi temsilcisi olma gayretini içtiyim. Sonuçta oldum da. Üç yıla yakın zamandır Abteilung başkanlığı temsilcisiyim. Bu vitriki işi tem-

nan insanlar değil. Ne ki, sendika listesinde aday gösterilmeli, bir çoğumuzun belini kırıyor. Defalarca bunları işyerimizdeki sendikamızın yetkili kişi ve kuruluşuna dilemiş olduğunda anlatılır, anlatılıyor. Gel gör ki, kuzu postuna bürünmüş bu iller yıllardır şaşıp bırakmadık, bırakamıyoruz. Sendikacı Alman arkadaşlarla meramımızı anlatamıyoruz bir türlü.

Bu gibi durumlarda TIRMIK köpesi yazan Aydın Engin akıma geliyor. "**Sirimizde bulunan yumurta küfeli so-**

ta kalmaya direndiren hep o yumurta küfesi değil mi?

Yalnız şu anıncım tam. Bir gün o küfeli taşma sorunumuzla bizler gibi sırında taşımaya niyetli, kararlı insanlar çoğalsak, bu işi düşmanı, patron yanlılarını üzerine inançla kararcıya yüreyeceğiz. Doğruları suratlarına balıyoz gibi indiririz zaman gerçek işçilerin temsilcilerini seçeriz. İşçilerin ekonomik yaşamı ancak o zaman daha iyi olacaktır. Ve o zaman işçiler sendikalarına daha iyi sahip çıkacaklardır, işçilerin gücü ve birliği daha da kuvvetlene-

Yüzüne baktığınızda karşınıza dağların Turgut Özal olduğu görürsünüz. Uykumdan öfke ile uyandım. 15 yıl önce yine şubat ayında gelmişlerdi. 70 bin işçi, 6. Filo'ya karşı yürüyüş yapmış, sonra İstanbul Vali'sinin de içinde bulunduğu bir kompo ile karşı karşıya kalmış; polisler, jandarmalar, faşistlerle döğüşmüştü. 16 Şubat 1969. Tarihimize "**Kanlı Pazar**" adıyla geçen yürüyüşten bahsettiğimiz elbette anlaşılmazdır.

Amma biz yılmadık. Beyoğlu'ndan Dolmabahçe Rıhtımı'na kadar Amerikalı subay ve erleri kovaldık. Pek çokunun

Benim tahtımdan tuttuğu bir kışın, Benim öfkeden çıktığıyordı. Ama ben yalnız değilim. O günleri yaşayan, yaşamayan binler yurt dışında, yuzyılların birtir içinde aynı öfkeli paylaşıyor. Bu öfke, bu kin bir gün onları bir daha GELEMEK üzere kovacaktır. Defolurların herhalde Evren'lerini, Özal'larını da birlikte götürürler.

Dostlar göz yaşlarını tutamıyorum. Ökneniz yaşları.

Amma çok yakında güzelim İstanbul'da hep birlikte sevinç gözyaşları dökceğiz. Ben inanıyorum. Siz de inanın!

N.O./Frankfurt

Mercedes fabrikasındaki birlik listesi

DGB-IGM'nin örgütü olduğu metal işkolu işyerlerinde Mart ayında yenilenecek olan Betriebsrat (işyeri işçi temsilciliği) seçimi savışlarını dışı de devam etmektedir.

Adi mek seçimleri işyerindeki sendikali-sindikasıız bütün çalışanların tümü katıldığı için, sendikaların birlik listesi yanında çeşitli listeler de çıkmaktadır. Böylece bir ortamda sendikamız DGB-IGM tek ve birlik listesi için büyük bir savışım vermektedir. Stuttgart'taki (Untertürkheim-Mettingen) Mercedes fabrikasından da yürüyün bu savışım tek listeden yana olan yerli-yabancı işçilerle birlikte bu Türkiye işçiler de aktif katılıyor. Bazı yabancı işçilere eşit koşullarda seçme-seçilme hakkını veren tek sendika DGB'dir. Bu nedenle bu yabancı işçiler de sendikamız DGB-IGM'nin Betriebsrat adaylarını tesbit etme çalışmalarına yoğun katıldık.

Önceki yıllarda sendikamız birlik listesini oluştururken ve Betriebsrat adaylarını tesbit ederken, her ulstun üyeler belirli konşilerin dahilinde kendi aralarında adaylarını seçerlerdi. Bu yıl ise yerli olsun, yabancı olsun IGM üyesi işçiler, adayları için ortak oy kullandılar. Dileyen dilediği adaylara oyunu verdiler. Betriebsrat seçimlerinde şimdi savışım yeni bir aşamasına gelindi. Şimdi hedef, Sendikamız DGB-IGM'nin birlik listesinin işyerinde bütünüyle kazanmasıdır. Bu başanırısı Mercedes tekelinin tezgahladığı tüm oyunlar boşa çıkacak ve sendikamız DGB-IGM yeni bir savışım gücü kazanacaktır.

Biz Türkiye işçiler, sendikamız DGB-IGM'nin başarısı için bütün diğer işçilerle birlikte sendikamızın yürüttüğü savışım bütün gücümüzle katılıyor!

Mercedes fabrikasından
bir okur/Stuttgart

Türkiye Postası

Abone fişi

Adi-Soyadi

Adresi

Ülkesi

Abone ücretini **Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität, Postcheckkonto 4114 32 - 100, BLZ 100 100 100 Postcheckamt Berlin-West** hesabına yatırmaz ve bu aboné fişi ile birlikte havalı makbuzunuza, Türkiye Postası Abone Servisi, Donau Str. 1, 1000 Berlin 44 adresine postayınız.

ABONE BEDELİ

F. Almanya	Belçika	Danimarka	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsviçre
6 aylık 30,- DM	600 BF	120 krs	85 FF	8,40 L	35 G	95 Krs
1 yıllık 60,- DM	1200 BF	240 krs	170 FF	16,80 L	70 G	190 Krs

Türkiye Postası

Türkiye Postası 15 günde bir Cuma günü çıkar. Herausgeber: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität 1000 Berlin 44, Donaustr. 1. Verantwortlicher Redakteur: Ahmet Karam Zentralkorrespondenz und Ansheifft aller Verantwörtlichen: 1000 Berlin 44, Donaustr. 1. Tel: 624 60 92 Herstellung: Eigenvertrieb. Druck: Henke Rollensetzer. 1. Berlin 48, Sanktstr. 49, Banka Hesabı: Vereinigung für Völkerverständigung und Solidarität Postcheckkonto 461432-100, BLZ 100 100 100 Postcheckamt Berlin-West. Abone Kusulları: F. Almanya ve Batı Almanya'da 12 sayı 30. DM, 1 yılla 64 sayı 60. DM. Temsilcilikler: Fransa: Paris, Tel: 01-258 26 90, F. Almanya: Frankfurt, Tel: 0611-68 41 98, Belçika: Brüksel, B.P. 83, Hollanda: Amsterdam, Tel: 020-942323, İngiltere: Londra, Tel: 01-801 7046, Danimarka: Kopenhag, Tel: 01-707 506, İsviçre: Zürih, Tel: 08 367 576.

Mevcutları tükenmektedir, son kez satışa sunuyoruz!

14,8 X 21 cm ebadında 380 sayfa
bronz ampas baskılı bez cilt ve
oyunca renkli ofset dış kapak.

**Oya Baydar
Türkiye
İşçi Sınıfı
Tarihi (I)**

İNGİLEZCE

ISBN 3 - 92327 - 00 - 5

14,8 X 21 cm ebadında 256 sayfa
Bulgarca'dan Türkiye'ye çevirildi.
Ofset-Nitrolake karton ciltli.

**ATATÜRK
DİNEKİNDE
SOYET/TÜRK
İLİŞKİLERİ
Dr. Dimitir Vandov**

İNGİLEZCE

ISBN 3 - 92327 - 05 - 6

Yukarıdaki iki yapıt, depomuzda çok az miktarda inmiş bulunduğundan, tasfiye etmekteyiz. Bu nedenle, lüks ciltli her kitabın satış fiyatlarını aslı fiyatları olan 24,80 DM'dan 19,80'e indirmiş bulunuyoruz. Bu fiyat emsali bulunan az sayıdaki kitaplar tümüyle tükeninceye kadar geçerlidir ve yalnızca posta ile edimeli olarak gönderilir. Duyururuz.

SİPARİŞ KUPONU

Adi, soyadı:

Adresi:

İsmarladığınızı işaretleyiniz: ☐ Adet Oya Baydar ☐ Adet Dimitir Vandov

İmza:

Sipariş Adresi:
INFOGRAFI-Neuhofstr.19, 6000 Frankfurt a.M., Tel: 0611 / 59 45 23

GÜLDÜŞÜN

エッセー 45分 (10)
E. DİKER (Masa Garmeni - Tünel)

Erdoğan Diker Japonya'da ödül aldı

Türkiye Postası çizirlerinden arkadaşımız Erdoğan Diker Japonya'da düzenlenen uluslararası bir karikatür yarışmasında 9600 yarışmacı arasından ilk 103 karikatürist arasında yer aldı. Erdoğan Diker'in yarışma Türkiye'den Tan Oral'ın da onur listesine girme hakkı kazandığı yarışmada büyük ödülü bir Japon karikatürist aldı. Büyük ödülün yanısıra yarışmanın ilk beşi içinde sıralama yapıldı. Geri kalan 98 karikatüristi ise jüri tarafından onur listesine girmeye değer bulundu ve ürünleri yarışma kataloğuna kondu. Yukarıda çizir arkadaşımız Diker'in ödüllendirilen karikatürünü sunuyoruz.

Ödül kazanan arkadaşımız halen Federal Almanya'da yaşıyor bu yüzden de yarışmada sanki Federal Almanya'yı temsil etmiş gibi yer aldı ve Türkiye başında da bu önemli karikatür yarışmasında ödüllendirildiği yarışmada, Türkiye Postası okuyucuları Erdoğan Diker'i "tufek çanmış markları, dolarları, frankları" gösteren karikatüriyle hatırlayacaklardır. Arkadaşımızın başarısını kutluyoruz.

BİRAZ DAHA
ÇOK SİĞİRDİ...
BİRAZ DAHA
FAZLA KİTİ...
SONUNDA
BİZİM DE BİR
KONUTUMUZ
OLURAK GELİBİR...

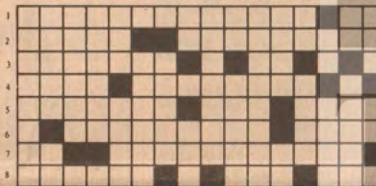
BİLMECE - BULMACA

Bulmaca

SOLDAN SAĞA

1. İstanbul'da polis tarafından işkence ile öldürülen, ağır işkence koşulları altında ser verip sür vermeyen, Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi ve İstanbul İl Komitesi üyesi bir ko-

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

?

Hece

Bulmacası

Aşağıdaki heceleri birer kez ama tümünü kullanarak soruları yanıtlayınız. Kent ya da bölgelerin spora ilişkin yönlerine ağırlık veren sporların yanı sıra aynı sırayla okundukunda başharfleri sonuncu kıy olimpiyatlarının yapıldığı Avrupa kentini gösterecektir.

A - A - A - BA - BAT - BE - DİS - E - İ
JA - KA - LO - MA - NA - NA - OS - PO
RA - REST - RO - SAP - TI - VE - VI - YA

ANLI ŞANLI YAZARLARDAN...

...ALLI PULLU SEÇMELER

Binicilikten süzülmuş şaheserler yaratmak

...Sonunda da (bir buçuk asır önceye kadar olduğu gibi) her anlamı ile gelişmiş, bizim musiki, bizim mimarı, bizim şiir, bizim hat... Kısacası her görenin, "Bu, Arap değil, Acem değil, Çinli maçın değil, Frenk değil Türk-eseridir" diyeceği kıratla: Tarihten, İslam'dan, akıncı ruhumuzdan, yiğitlik ve binicilikten, sabir ve tevekkülden, zevkten, renkten, sadelikten, tabii-likten **süzülme şaheserler** meydana getirmeliyiz... (Ahmet Kabaklı, 7 Şubat, Tercüman).

Özal'ın çuvalmasına şimdiden kılıf biçen "Baş" yazar

... Bazılarına göre Özal modeli başansızlığa uğrarsa siyasette kilittenme başlayabilir ve parlamento dışı çeşitli modeller bile, Türkiye'nin gündemine gelebilir. Önce şunu söyleyelim... Siyasette **başan ile başansızlık arasında-ki fark ancak kılıpı ödürlere saptanabilir**. Ayrıca, Türkiye'nin yakın tarihinde, özellikle ekonomik açıdan başanlı olduğu söylenilen hükümet pek gösterilemez... Siz bir hükümeti başanlı bulduğunuz söyleyiniz, kar-şınızdaki aynı hükümetin başansız olduğunu kanıtlayan yüzlerce madde sıralayabilir. **Turgut Özal için de durum farksız olacaktır...** (Mehmet Bar-las, 9 Şubat, Milliyet)

Meraklısı için demokrasi reçetesi:
Faşizme karşı ANAP'ı destekle!..

... Dileriz ki... Anavatan hızla sürüklenildiği bocalamadan sınırların ciddi ve inandırıcı bir iktidar haline gelir. **Şahsen biz Anavatan Partisi için değil, çiçeği burnundaki yeni rejim ve ülke adına kaygılanmıştık**. Yeni bir iktidar görülmemiş bir hızla yıpranırken ufukta sivil siyasal sıkış olana-ğı görülüyordu... ANAP'ın siyasi ve ekonomik bakımdan hızla bir iflasa sürüklenmesiyle ortaya çıkabilecek muhtemel gelişme, Meclis aritmetiği-nin bozulması olacaktır. Bu durumda da "ara rejim hükümetleri"ne kapı açılacaktır... (Teoman Erel, 9 Şubat, Milliyet)

Bu fukara da İstanbul'dan Moskova'yı idare etme
sevdasına kapılmış

... Ancak Yuri Andropov'un, ölüm ile değişile bile, normal yollarla, gö-re-vini bir başka Sovyet yetkilisine devretmesi **zaten gerekildir**... Yuri Andropov'un ölümü ile, yerine sağlıklı ve **hiç olmazsa orta yaşlı** bir kişiyi seçmek imkanı doğmaktadır. Eğer Sovyet lider kadrosu böyle davranabilirse, Moskova'da cenaze törenleri ve tedavi yöntemleri ile uğraşmak yerine, **dünya barışını hedef alan çalışmalara ağırlık** verilebilir. (Mehmet Barlas, 12 Şubat, Milliyet)

nasılsa, zengin dağı yayırlayışa ünlü bir dağı, 3. Osmanlı döneminde yayımlanmış ve o yüzyıl olaylarını özötle vermiş, Osmanlı döneminde alınmış - Diğer fıkırların tasviri bu notaya göre avarlanır, 4. (Tersî) Bıçılın eklenir toplayışa toplayışa yarayan gıçtı avarı - Roma İmparatorluğu'nun yayımlıcağına karşı savış **Galya** (bugünkü Fransa) kabilelerinin birini konu alan bir gıçtı romanın sevinli kıl kahramanı, 5. Çıktırıldım, hanım evladı - Karl Marks'ın "Kitlelerin afyonu" adlı romanındaki toplumsal inanış - Geri verme, 6. İnsan ve hayvanlarda kıl bacağıın bılı beşlişer yer - ABD'de bir bir eylet, 7. (Tersî) İceden büyük yönetim birimi - Gömü arıyıcılık, 8. Açıklama, ayrıntılı bılı verme - Adale - (Tersî) "Takkidim et" anlamında bir emir, 9. (Tersî) Hayvan başı, özellikle kesilmiş hayvan başı - Kayadan küçük, kuztanesinde büyük doğal nesne - Yüksək, ulaşılması güç fıkırlar, idealler (eski dille) 10. Suyu kaçılması büyük kazık - Meydana getirmek, peydah etmek - (Tersî) Estdide su, 11. Ulusal Kurtuluş Savaşı sırasında komünistlerin örgütlü etkililiğök gerterdi ve savasın pek çok "adış" kahramanının bırırdırın savaş arası ve gerçele fabrikası, 12. (Tersî) Sav, iddia - Başkaları (eski dille ve çoğul) - Akdeniz'de muzı ünlü ezel bir kasabamız,

1. Kış olimpiyatlarından birine ev sahipliği yapan bir Japon kent.
2. Olimpiyatların "**anayurdu**" sayılan Akdeniz kenti.
3. Son Akdeniz olimpiyatlarının düzenlendiği Fas'ta bir kent.
4. Unlu Maratoncu Abeba Bikila'nın yetiştiği başkent.
5. Olimpiyalarda sürat koşusunda 000 metre) son yıllarda şampiyonları çıkaran bir Orta Amerika ada ülkesi.
6. Dağıtlık sporuna gökleri verenlerin düşerlerinde hedef.
7. 1978 artistik buz pateni dünya şampiyonasını yapıldığı. "**Valsler kenti**" diye de anılan başkent.
8. 1890 Avrupa kayak şampiyonasının yapıldığı İskandinav kenti.

Sözcük Bulmacası

MUKARRADAN AŞAĞI: 1. Türkiye Komünist Partisi'nde sorumlu görevler üstlenen kadın, daha sonra temiz ve güçlü Rusçacı ile pek çok Rus klasiğini dilimize kazandırmış bir komünist ve çevirmen, 2. Kesinlik taşıyan durumlar için kullanılan bir soru edatı - Takip etme, ardı sıra gitme, 3. Alevin dili - (Tersi) Kural olara üstünde ağac bulunmayan, tarımsal amaçlarla kullanılan toprak parçası, 4. (Tersi) Sütün ekşitilip mayalanması ile elde edilen bir besin - Hitler için kullandığı gıda selamlaşma dönüşümü Almanca "yasa" sözcüğü, 5. **Ulusal Basın Ajansı**'ni kısıtlamışı - (Tersi) Anadolu'da çokça kullanan bir kadın adı, 6. Geçim, geçim için gerekli para, 7. Anlatılan anlatı bir ülem, 7. Kural olarak kendisi yanlış, en çok bir de ötek gibi yardımcı işi bulunduran küçük tüccar işi, 8. Kaba, gorgüslü, 9. Bir baber ajansı'nın kısıtlamışı - Yalan - "**Anlamadım**" anlamında oldukça kaba bir soru edatı - 9. Genellikle kalı aleleri için kullanılan kötü yayı ve veritilme adı, Ocak- Slogan, parola, 10. Elektrik direnci birimin Türkiye soyadı - (Tersi) Tam sayının bölümleri - (Tersi) Karanlık sınıflandırılmasında grupla kadar önemli olan bir "**faktör**", 11. (Tersi) Göktürk efanesinde geçen bir Ort Asya Türk kenti - (Tersi) Kuzey Amerika kıtasında, 50 eyaletten oluşan ve emperyalı savaşa kışkırtıcılığını kaynağı ve elebaşısı bir devletin kışa yazılışı, 12. (Tersi) Avrupa'da pek çok dilde yaygın bir erkek adı - Ortadoğu kaynaklı tın dillerde sayıyeri olan, peygamberlik mertebesine yükselişmiş, kurban geleneğini bulgısıltıcı olarak kabul edilen "**ermis**" işi, 13. Alaturka musikimizin en önemli çalgılarında biri - (Tersi) Siyü Komünist Partisi Birinci Sekreteri'ne olan bir soyadı - 14. "Dünya" gazetesinin kurucusu, 15. **Yeni dil**, 16. **Yeni dil**, 17. Gününler - 18. Tarihî tapışmalarından en güncel konuş ve beklenti - Avrupa'da bir başkent - Gönlüşik, 15. Özellikle batıkırcılar kullandığı bir av gereci - İstanbul'da Sanayi Odası'na yaptırtığı ve kullandığı gökdelinen yaygın adı, 16. Oğlan değil - Zorlamaya bakılen durumlar için kullanılan bir ülem - Ortaca'da metal ve madenleri birleştirerek altın elde etme uğraşı kışa çadaş kimya biliminin doğmasına yol açmıştır.

Sözcük bulmacası ile ilgili kuralı bir kez daha hatırlatmak yarar görülmüştür. Verilen "ana" sözcükteki harfler kullanılarak anlamlı sözcükler türetmek gerekiyor. Ancak türetilen sözcüklerdeki harflerin, ana sözcüklerdeki harflerin, ana sözcükteki harflerden fazla olmaması gerekiyor. Örneğin ana sözcükte iki tane A harfi varsa türetilen sözcüklerde de en çok iki A harfi bulunabilir. Küçük bir örnek verelim. Ana sözcük KAKAKA.ÖSUN. Bundan görüleceği gibi AK, AKA, KAK, APAK, KAPA vb. gibi sözcükler türetiliriz. Ana sözün PAPAK diye bir sözcük üretemeyiz.

Bu sayının ana sözcüğü:

SAKARYA

Üretilcek sözcük sayısı: 51

Gecen Sayının Cüzümü

Geçen sayıda sordüğümüz "İstanbul" sözcüğünden bizim ürettiğimiz 81 anlamlı sözcük şunlardan oluşuyor:

İs, It, İt, Sİ, Su, As, Anı, Ab, Lu, La, Un, U, Ut, İsa, AŞİ, Atı, Ani, Abi, Ali, İla, AŞİ, Ant, Tas, Tan, Nal, Nil, Bal, Bil, Bİr, Ban, Bin, Bas, Bal, Bul, Bu, Ula, Lut, Sal, San, Sun, Sat, Sin, Sil, İta, İlt, İst, Tabi, Tabu, Banu, İlan, Nail, Nabi, Naib, Bani, Bant, Lain, Usta, Sual, Biat, Sait, Tali, İnat, Sabi, Uşu, Suni, Suna, Bina, Batu, Atı, Bulun, Lafing, Suna, Suğa, Antti, Bulsa, Bantu, Bunal, Ulan, Tansu, Sultan,

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAGA: 1. Is, 5. Corvalan, Etal, 2. Ayyar Hamza - Aksan, 3. Ekim - Ak - Eleştiril
4. Mufut - Israr - Ay, 5. Siren - Ah - Gırlıt, 6. Bukaka - Kavalır, 7. Az - Yerecleniyiş
8. Tıhancıyesü, 9. Leva - Ma - Ra, 10. Asena - İbnihakalır, 11. Maniyeva - Sıgır
12. Atem - Çeki - DM.
YUKARIDAN ASÇIYA: 1. Laem - Bazlama, 2. Ukusuz - Esat, 3. İyilik - Avenen
4. Samuray - Anım, 5. Çr - Teget - Ah, 6. Oha - Nırs - Es, 7. Raki - Eh - İL, 8. Ym - İmkal
baş, 9. Azerbaycan, 10. Lala - Yün - İL, 11. Ergani, 12. Nas - İlyemas, 13. Kt - Gate - Lı
14. Asi - İrs - DCM, 15. Taraf - Mürür, 16. Eniste - Hanay.

Acaba inanması için delil diye buna ne göstermeli?

... Aslında Anavatan Partisi'nin sivilleşme ve demokratikleşme konusunda olumsuz bir gizli yehi sahibi olduğunu **sümdiren söyleyemeyiz**. Yerel seçimlerden sonra iktidarı partisinin başka taraflara yaklaşıp sivilleşme amacını bir kenara atacağı, **halk kitlelerinin feryatlarına aldırış etmeden sert bir ekonomik politikayı yürürlüğe sokacağı** yolundaki tahminler yeterli delille dayanmıyor. (Teoman Erel, 15 Subat, Milliyet)

"SODEP"ciğim sen de Halkçı Parti gibi cici olsanaaaaaa!"

...SODEP **güzel güzel giderken**, şimdi meseleyi "12 Eylül'e evet diyenler-hayır diyenler" şeklinde dokememeli, eğer dökse, bu inattaki muhtemel-kar ve zararını hemen hesaplamalıdır. **En büyük rakibi HP'nin**, bu konularda çok ilimli, asla antiopatik olmayan ve **çilekş milletini asla örkütmeyen** bir yöntem seçtiği de unutulmamalıdır... (Rauf Tamer, 10 Şubat. Tercüman)

Cenevre'deki Sosyalist Partisi de neyin nesi acaba?

Avrupa Konseyi'nde Türkiye'nin durumu tartışıldığı günü Türk isimli bir takım bölücü unsurlar, **Cenevre'deki Sosyalist Partisi'ne** giderek Türkiye'nin Avrupa Konseyi'nden çıkarılmasını istediler... (Cihat Baban, 12 Şubat, **Son Havadis**)

Bak şimdi, rezil olduk işte dünya kapitalizminin liderine...

- Koçman'ın yerinde, bu **David Rockefeller**, Özal hükümetini övüyor ve "Türkiye'ye bir süre sonra dış yatırımları gelecek" diyor. Kendisi ile vedalaşırken, bu sözlerini, Türkiye İşverenler Sendikası Başkanı Halit Narin'e, bir kez de özel olarak tekrarlamasını söyledik. Sayın Narin ise, "Ben zaten bunları biliyordum" diyerek, Türk işverenlerinin bazı muayyen konularda süpheli olduğunu belirtti. Kısacası, **dünya kapitalizminin lideri**, Türk kapitalizminin uzlaşmazlıklarını da, böylece öğrenmiş oldu (**Mehmet Barlas, 13 Subat, Milliyet**).

Essen'deki Gece
Tarih: 3 Mart 1984
Saat: 19.00
Yer: Alte PH, Henri Donandstr. 65.
Essen/Rütenscheid
Giris Ücreti: 7 DM

**DİSK'e
ÖZGÜRLÜK!**

Toplantıya Batı Avrupa'daki bütün yöneticiler katılıyor

DİSK'in 17. Kuruluş Yıldönümü Essen'de kutlanacak

Mahir, Ali Asker, Ozan Hüseyin Kiraz ve Ozan Komadilar'ın da katılacakları yıldönümü kutlama toplantısının birliği pekştirici yönde merkezi olarak kutlanması kararı. DİSK'e bağlı sendika yöneticilerinin geçtiğimiz Aralık ayında Hollanda'nın Amsterdam kentinde yaptıkları toplantıda alınmıştır.

Yerel Kutlamalar

İNGİLTERE'de DİSK'in kuruluşu "Türkiye'de Sendikal Haklar ve Demokrasi için Dayanışma Komitesi" tarafından "DİSK'in yöneticilerinin serbest bırakılması ve Türkiye'de sendikal özgürlüklerin sağlanması" konulu bir dayanışma toplantısı olarak kutlandı.

13 Şubat günü Londra'da NALGO sendikası genel merkezinin salonunda yapılan ve Hizmet İşçileri Sendikası Genel Sekreter Yardımcısı Alex Kitson'un başkanlık ettiği toplantıda Kemal Dıysal, Metin Denizmen, TUC Uluslararası İşçiler Komitesi üyesi ve Genel Sekreteri Alistair Graham, NALGO Genel Sekreteri John Daly ve Ulaşım ve Genel Hizmet İşçileri Sendikası Genel Başkanı Walter Greendale konuşmacı olarak katıldılar. Diğer sendikalarından temsili ve üyelerin ve kalabalık bir Türkliyi topluluğun izlediği toplantı sonunda su anda tutuklu bulunan DİSK Genel Başkanı Abdullah Başürk'e bir dayanışma mesajı da

gönderildi.

BELÇİKA'daki kuruluş yıldönümü toplantısı 12 Şubat günü Brüksel'de BTİB'in lokalinde 100 kişinin katılımıyla yapıldı. Bank-Sen Genel Sekreteri Yücel Çubukçu'nun da bir konuşma yaptığı toplantıda 1977 yılına ait 1 Mayıs filmi gösterildi.

BATI BERLİN'deki kutlama toplantısı ise 18 Şubat günü Türk Merkezi'nde yapıldı. Maden-İş Eğitim Dairesi Müdürü Süleyman Üstün'ün bir konuşma yaptığı toplantıda 100'ün üzerinde katılım oldu.

DİSK'in 17. Kuruluş yıldönümü, bütün Batı Avrupa çapında Federal Almanya'nın Essen kentinde 3 Mart günü yapılacak bir toplantıyla merkezi olarak kutlanacak. DİSK'in ve bağlı sendikalarının su anda Avrupa'da sürgünde bulunan bütün yöneticilerinin katılacakları gecede DİSK Yürütme Kurulu üyesi Kemal Dıysal, DİSK'in Avrupa temsilcisi Yücel Top ve DGB yöneticisi Matheisen birer konuşma yapacaklar. Sanatçı olarak Fuat Saka, Ali

15'ler ve Nazım Hikmet anıldı

Geçtiğimiz Ocak ayı sonunda Batı Avrupa'nın çeşitli kentlerinde yapılan toplantılarla öldürülüşlerinin 63. yılında Mustafa Süphü ve yoldaşları ve doğumunun 82. yılında Nazım Hikmet anıldılar.

ESSEN: Türkiye İşçiler Derneği tarafından 29 Ocak günü düzenlenen bir toplantıyla Nazım Hikmet anıldı. Alman yazar Hans van Doyen ve SAN-DEP başkanı ressam Aydın Karahasan'ın konuşmacı olarak katıldıkları toplantı öncesinde, Ortadoğu Kitabevi'nin Nazım'ın yapıtlarını sergilediği kitap sergisi ve Aydın Ka-

rahasan'ın Nazım'la ilgili yağlı boya tablosu büyük ilgi topladı.

FRANKFURT: Alman ve Türkiye'li'lerden oluşan "Onbeşleri Anna Komitesi"nin 29 Ocak günü düzenlediği 100'den çok kişinin izlediği toplantı Haus der Jugend'de yapıldı. DKP Hessen eyaleti başkan yardımcısı Rudi Maurer'in ve TU-DEH'den bir temsilcinin de konuşma yaptıkları toplantıda Sümeysa da saziyla katıldı.

Ayrıca Brüksel, Atina ve Avustralya'nın Sydney kentinde de "Onbeşler" çeşitli toplantılarla anıldılar.

Düsseldorf'ta Türkiye Barış Derneği için meşaleli miting

Federal Almanya'nın Düsseldorf kentinde Türkiye ve Alman demokrat ve barışseverlerin katılımıyla meşaleli bir miting düzenlendi. Ait hapis cezalarına çarptırılan ve su anda tutuklu bulunan Türkiye Barış Derneği yöneticileriyle dayanışma arhacıya

NEWROZ
KÜRT HALK BAYRAMI
KURDİSCHES VOLKSFEST
CEJNA GELE KURD

Kürt halkının ulusal bayramı 1984

Kürt halkının sömürgeçliği ve baskılara mücadele günü olarak kutlanan 21 Mart Newroz bayramı, geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi bu yıl da Federal Almanya'nın çeşitli kentlerinde toplantılarla yığnals bir biçimde kutlanacak. Çeşitli toplantı yerleri ve tarihleri şöyle:

KOMKAR'ın toplantıları

Hamburg: 10 Mart Cumartesi günü saat 19'da, Audi Max-Halle (Unit) von Melle Park 4'de.

Bati Berlin: 17 Mart Cumartesi günü saat 19'da, FU Audi Max, Henry Ford Bau, Garystr. 35'de.

Duisburg: 24 Mart Cumartesi günü saat 19'da, Hamborn, Rhein-Ruhr Halle, Walter Ratenaust. 1.B'de.

Münih: 31 Mart Cumartesi günü saat 19'da, Schwabinger Bräu, Leopoldstr. 82'de.

Hamburg ve Münih kentlerinde ki NEWROZ kutlamalarına ilü Kürt ozanı Şivan da katılıyor.

KKDK'nın toplantıları

Essen'deki Nazım Hikmet'i anma toplantısına yazar Hans van Döven (sağda) ve ressam Aydın Karahanov (sağda) da katıldı

kısa kısa...kısa kısa..

Batı Berlin

Batı Berlin'de Türk Merkezi tarafından 11 Şubat 1984 günü "Türkiye'de Yeni İktidar ve Türkiye'nin Geleceği" konulu bir açık oturum düzenlendi. Açık oturumu Demokrat Türkiye gazetesinden sendikacı Arif Özserin, Türkiye Postası'ndan iktisatçı ve yazar Özlem Özgür, DISK Bölge temsilcisi ve TÖB-DER genel yönetim kurulu üyesi Aydın Yeşilyurt, GEW'den öğretmen İsmet Topal, iktisatçı Ergün Sönmez ve DİBAF adına Erol Boyraz katıldılar. Oturumu, Türk Merkezi yönetim kurulu başkanı Süleyman Üstün yönetti. Özal hükümetinin ekonomik ve politik programını tartışıldı, bu arada demokrasi güçlerine düşen görevlerin de ele alındı. Toplantıya, 200'e yakın kişi katıldı.

10 Şubat 1984'de Batı Berlin'de, Batı Berlin Ceza Avukatları Derneği'nin düzenlediği toplantıda Türkiye'de Savunma hakkının koşulları konusunda değerlendirildi. Avukat Metin Önderim ve Avukat Ludwig Möller'in konuşmaları katılımcıların toplantıya Avukat Udo Grünheut yönetti. Tartışmaya 100 kadar Alman ve Türkiye'li izledi.

Frankfurt

16 Şubat'da Frankfurt'ta Türk Halkı'nın Alman Barış Topluğu (DFG/VK)'nın 21 yönetici üyesi ile birlikte yapılan toplantıda, Türkiye'nin NATO içindeki rolü, Türkiye'de Barış Derneği davası ve bedelli askerlik sorunu gibi konularda Almanlar'la bilgi alışverişi yapıldı.

Ulm

Şubat ayı ortalarında kurulan Ulm Halkı'nın kuruluşu, çeşitli uluslara ait derneklerin ve Alman'ların katıldığı bir gece ile kutlandı. Gece Volkshochschule salonlarında ve "Yabancı Düşmanlığına karşı Dostluk" belgisi altında yapıldı. Ulm Halkı başkanı Mustafa Bozturğut'un açış konuşmasıyla başlayan geceye Yunan, İspanyol, İtalyan, Yugoslav ve Türkiye'li folklor grupları, Alman Sendikalar Birliği İşçi Marşları korusu katıldılar. Ayrıca gecede, Arbeiterfotografie Heilbronn grubunun hazırladığı yabancı işçilerin yaşamına ilişkin bir resim sergisi açıldı ve Türkiye üzerine tanıtıcı bir film gösterildi.

ZÜRİH'TE DİSK'LE DAYANIŞMA GECESİ

Meike Demirag
Sümeyra Çakır
Heval
Folklor, halk türküleri, şairler
Tarih: 3 Mart 1984
Saat: 17.30

Düzeltilme

23. sayımızda, 16. sayıda İsveç'teki dayanışma komitesi adına açıklama yapmış kişilerin adlarında yanlış olmuştur. Söz konusu açıklamayı yapmışlar E. Aydın, E. Turgutlu, A. Sağınar, A. Erol, O. İktiz ve R. Şener'dir. Düzeltir, özür dileriz.

Federal Almanya'nın Düsseldorf kentinde Türkiye ve Alman Demokratik Gençlik ve Örgütleri verilerin katılımıyla meşaleli bir miting düzenlendi. Ağır hapis cezasına çarptırılan ve su anda tutuklu bulunan Türkiye Barış Derneği yöneticileriyle dayanışma amacıyla düzenlenen ve kentten en işlek yerinde yapılan miting sırasında bildir dağıtıldı, "info standı" kuruldu ve panolar asılarak tutuklu bulunan dernek yöneticileri tanıtıldı.

CRAISHEIM: Barış Girişimi'nin atom füzelerine, işsizliğe, yabancı düşmanlığına karşı ve 35 saatlik iş haftası için düzenlediği yürüyüş ve miting Türkiye'li işçiler de katıldı. Türkiye'li adına bir konuşma yapan Fethi Baş, atom roketlerinin Türkiye'ye de yerleştirilme hazırlıklarının yapıldığını belirterek politik tutukluların durumu ve Barış Derneği hakkında mahrumiyet kararı konusunda bilgi verdi.

Hamburg'da dostluk haftası

FİDEF'in 1981 yılında başlattığı yabancı düşmanlığına karşı geleneksel dostluk haftası bu yıl Hamburg'da cylemlerle yürütüldü. **Kürdistan İşçiler Derneği, Proleter Dayanışma tatarları, Gece Hamburg Komitesi ve Hamburg Türkiye Halkı'nın** birliğinde örgütlendiren çalışmalarla kentte çeşitli yerlerinde enformasyon masaları kuruldu ve 28 Ocak günü "yabancılarla dayanışma gecesi"

düzenlendi. Hafta boyunca Kohl hükümetinin salınamına, işçilerin durumunu kötüleştirme ve yerli-yabancı ayırımı yapılarak işçiler bölme politikasına karşı çıkılarak yerli ve yabancı işçilere eşit hakların verilmesi, yabancılar yasasının değiştirilmesi, sığınmacılara sığınma hakkının tanınması, ale bölünülüğünün korunması ve sığınmacıların iş bulana kadar mali güvenceye alınması istendi.

CÜNEYT BAŞBUĞ Nokta

Asla unutulmayacaktır

ABD 6. Filosu yıllar sonra İstanbul'da. Ötümün tacirleri Boğaziçi'nin girişine kuruldular. Limana girişlerinde toparlandı. Özel karışılma düzenleyen "sivil ve askeri erkan" susturulmuş bir İstanbul sunmaya çalışıyor konuklarına.

1945'den bu yana Akdeniz'de bekçilik eden 6. Filo İstanbul'un kolay sunacağına dair ayırmada. 1968'lerin geç hiddetinde tank olanların tedirginliği hiç bir önlem ortadan kaldırmıyor. Ürkek atıyorlar adımlarını, ürkek atmak zorundalar.

Dolmabahçe'de omuz omuza girilen saflardan, kıydan ölüm gemilerine kırık sıklıkla yünruklardan yüzlerce, binlerce yaşam sürgün verdi. Pini piri binlerce kafa 6. Filo'ya karşı yağa kalkmış İstanbul sokaklarında dünyayı kavramaya, ellerindeki gücün farkına varmaya başladı.

Sanki ukuya ertesi gün ulaşacaklarımıza bir çokku içinde ortalarında kostürutan o günlerden bu güne geçen 15-16 yıl ne bir insan yaşamı ne de Türkiye yakın tarihi için boylesine uzun diye nitelenebilecek bir zaman dilimi değil. Günlerin yoğunluğu, sık sık günlük yaşama yansı-

toplantıları

Kürdistan Demokratik İşçi Dernekleri Federasyonu KKDK'nin düzenlediği toplantı, Svan'ın da katılımıyla Bochum-Wattenscheid'da 25 Şubat Cumartesi günü saat 19'da, Pestalozzi-Realschule, Graf-Adolf-str. 40 A'da yapılacaktır.

Dengé Komal'nın toplantıları

Dengé Komal'nın Batı Berlin'de 3 Mart Cumartesi saat 17:30'da düzenlediği toplantı FU Adt-Max, Garystr. 35'de yapılacaktır. Geceye Nizamettin Arıç, Zaman, Emekçi, Birindar, Cırus ve Gülüstan-Svan Perwer katılıyorlar.

yan hareketlenmeler toplumsal kavga'nın boyutlarındaki iniş çıkışlar nedeniyle göreceli olarak uzun görünmesine karşın o günler orta yaş sınırında olanların belleğinde hala canlı yaşıyor.

60'lı yılların sonunda ABD emperyalizmine ilk yığınsal başkaldırı günlerinde biçimlenen, filiz veren bir çok yaşam kurşunlarda, işkencelerde, darağaçlarında sona erdi, yüzlerce tutuktelevide, işkenceevlerinde, sürgünlerde sürüyor. Binlerce ilenci o günler içinde bulundukları genç coşkularına anti-emperyalizmi çaktıklarından, çakabildiklerinden aynı kavga'nın neferleri olmayı sürdürüyorlar.

Sürdüremeyenler de var. Öyle ki 6. Filosu, askeri üsleri, TUSGOLan, PX'leriyle bizzat ABD emperyalizmine karşı verilen kavga'nın içinde olmaları görüşlerinden bilincilince, anti-emperyalizmi kazanımlara bile rastlıyorlar. Oysa bugün, ülkemizde daha güzel bir yarın için verilen kavgada en büyük temeli anti-emperyalizm oluşturuyor.

6. Filo İstanbul limanına ürkek demir atıyor. Onlar 68'in, 69'un İstanbul'un unutmuyorlar. Amerikan emperyalizmine karşı, Türkiye'den yana, barıştan yana, çocuklardan, yavrukusundan, toprağınan yana hiç kimsenin okulları, işyerleriyle 6. Filoya karşı çıkıldığını, Amerikan askerlerinin birer ikişer denize atıldığını o İstanbul'un unutmaya hakkı yoktu. O denize daha çok Amerikan askeri boryluyuz ve o denizden daha çok alacağız var.

TÜSTAV